

π. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

«Η ΟΡΑΤΗ ΠΡΟΒΟΛΗ

ΤΟΥ ΑΟΡΑΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ»

ΔΙΕΤΕΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΧΡΟΝΟΥ

Έτος Β' • Άρ. Τεύχους 5

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΙΚΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2026

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΥΠΑΚΟΗ»

ISSN 3057 4897

«Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΧΡΟΝΟΥ»

Περιεχόμενα Τεύχους

Μια νέα επικοινωνία αρχίζει (π. Βασίλειος Βολουδάκης)	4
Ἡ ὁρατὴ προβολὴ τοῦ ἀοράτου προσώπου τοῦ Θεοῦ (Νινέττα Βολουδάκη)	7
Πέρασαν δύο χρόνια!... (π. Γεράσιμος Βουρνᾶς)	10
Ὁ πατέρας Βασίλειος προλέγει τὴν κοίμησή του (Ἀγγελικὴ Εὐθ. Ζώη)	14
Ὁ πνευματικὸς δεσμὸς τοῦ π. Βασιλείου Βολουδάκη μέ τόν Ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ Ἀρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης (Δρ. Ἰ. Μαρκᾶς)	18
Ἀσκήση (Μαρίνα Βολουδάκη Διαμαντῆ)	21
Ἡ Διαφορὰ πού κάνει ἓνας καὶ μόνο ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμο μας! (Κυριάκος καὶ Κατερίνα Ζερβοῦ)	25
Ἀνάβαση ἀπὸ τὴ Γῆ στὸν Οὐρανὸ (Ἡλίας Διαβάτης)	31
Μαθητεία καὶ ζωὴ (Δέσποινα Χαρίση)	37
Δύο χαρμολύπης χρόνια (Χαράλαμπος Καμπερογιάννης)	38
Ὁ Πνευματικὸς μας π. Βασίλειος (Χρῆστος Ἰ. Ἰστίκογλου)	40
Βιώματα (Ἀντιγόνη Μακρῆ)	41
Μιά μαρτυρία διπλῆς ιδιότητος (Γ. Δ.)	44
Ἡ Πολιτικὴ εἶναι Ποιμαντικὴ (Νικόλαος Τσιρώνης)	47
Ὁ καιρὸς (Χρυσοβαλάντης Χρόνης)	51

Διμηνιαῖο περιοδικό
τῶν Ἐκδόσεων «**ΥΠΑΚΟΗ**»

Μαυρομιχάλη 96, 114 72 Ἀθήνα
Τηλ: 2103635913, 2103607890

Website: <https://www.ypakoh.gr>

Παραγγελίες: orders@ypakoh.gr

YouTube: @ekdoseisypakoh

Facebook: #Ἐκδόσεις-Υπακοή

Email: verbalibris@gmail.com

Χορηγὸς Τεύχους:
Α. Ζ. εἰς μνήμην π. Βασιλείου

Υπεύθυνη Ἐκδοσης:
Νινέττα Βολουδάκη

Καλλιτεχνικὴ Ἐπιμέλεια:
Σαπφώ Νίνου

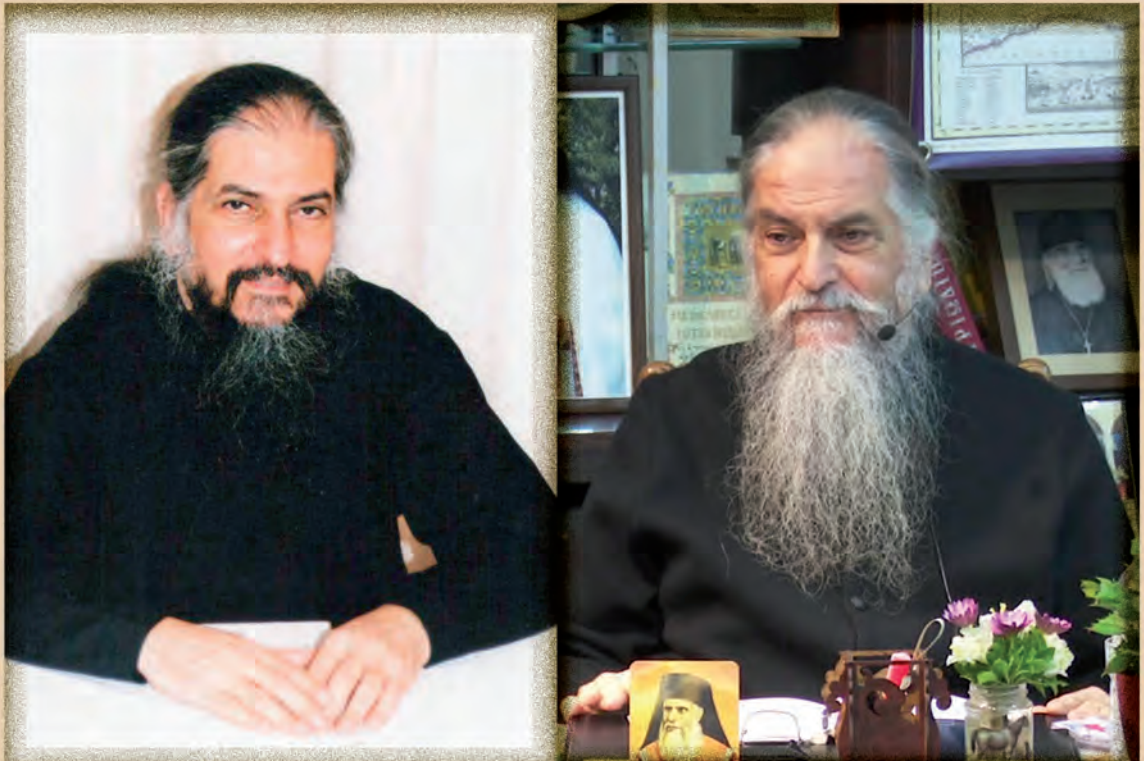
Τυπογραφικὴ Ἐπεξεργασία:
Σπυρίδων Κροντήρης
Δέσποινα Χαρίση
Ἀντιγόνη Μακρῆ

© Ἐκδόσεις «**ΥΠΑΚΟΗ**»

ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ
π. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΟΛΟΥΔΑΚΗΣ

17 Ιουνίου 1951
(Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς)

19 Φεβρουαρίου 2024
(τῆς Ἁγίας Φιλοθέης)

**ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ, ΒΑΠΤΙΣΘΗΚΕ, ΝΥΜΦΕΥΘΗΚΕ,
ΧΕΙΡΟΤΟΝΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΚΗΛΕΥΤΗΚΕ ΣΤΟΝ ΙΕΡΟ ΝΑΟ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΟΠΟΥ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣΕ ΟΛΑ ΤΑ 53 ΕΤΗ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΖΩΗΣ.**

**ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 22 ΕΤΗ (2002 - 2024)
ΥΠΗΡΞΕ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ,
ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΑΝΕΚΑΙΝΙΣΕ ΡΙΖΙΚΑ.**

Τό άρθρο του πατρός Βασιλείου, πού “άνοίγει” τό άφιερωματικό περιοδικό μας, εΐναι τό πρώτο άρθρο του πρώτου τεύχους του περιοδικού του Αγίου Νικολάου Πευκακίων ΕΝΟΡΙΑ-ΚΗ ΕΥΛΟΓΙΑ, τό όποιο άρχισε νά εκδίδεται τήν 9η Σεπτεμβρίου του 2002, όταν ό π. Βασίλειος άνέλαβε τήν ευθύνη του Ναού καί τελείωσε τόν Μάρτιο του 2024, μετά τήν Κοίμησή του.
(Σημ. έκδότjη)

ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΡΧΙΖΕΙ

Μέ τήν πολύτιμη Πατρική Εύλογία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου μας τό μικρό μας αυτό έντυπο παρουσιάζεται σήμερα μπροστά σας χωρίς μεγάλες ύποσχέσεις αλλά με πολλή αγάπη. Παρουσιάζεται λιτό, χωρίς πολλές σελίδες προς τό παρόν, γιατί δέν θέλουμε νά ύποσχεθοΐμε πολλά στην άρχή καί στη συνέχεια νά φανοΐμε άσυνεπείς. Όμως άν ό Θεός επιτρέψη τήν αύξηση των σελίδων του στο μέλλον, έμείς δέν θα σταθοΐμε έμπόδιο.

Επιθυμία μας εΐναι νά καλλιεργήσουμε τή γραπτή έπικοινωνία μαζί σας, γιατί γνωρίζουμε πώς «τά γραπτά μένουν» ενώ «τά λόγια πετοΐν» καί πολλές φορές χάνονται. Ό

γραπτός λόγος μένει. Αξιοποιείται σε κάποιες στιγμές, πού έχουμε περισσότερο χρόνο καί πιό άνοικτη στην έπικοινωνία ψυχική διάθεση.

Ό σκοπός, λοιπόν, εΐναι ή μεταξύ μας έπικοινωνία. Η έπικοινωνία της Έκκλησίας με τά παιδιά της. Η έπικοινωνία όλων των ιερέων της ένορίας με όλους τους ένορίτες. Χωρίς διάκριση καί όμαδοποίηση των πιστών σε δικούς μας καί ξένους. Σε όπαδους του ενός ιερέως ή του άλλου. Σε έχθρικά ή φιλικά διακείμενους.

Μέ τήν χάρη του Θεού όλοι οι έφημέριοι της ένορίας μας συνδεόμαστε με άνυπόκριτη αγάπη καί συνεργαζόμαστε με ένότητα πίστεως για τόν κοινό σκοπό, πού εΐναι ή σωτηρία των ψυχών όλων μας κλήρου καί λαού.

Έχουμε, βεβαίως, ό καθένας μας τόν ιδιαίτερο χαρακτήρα του, αλλά αυτό εΐναι φυσικό καί εύλογημένο. Γιατί οι διαφορετικοί χαρακτήρες έχουν καί διαφορετικά χαρίσματα. Καί αυτά προσπαθοΐμε νά τα συνδυάζουμε για τήν κοινή ώφέλεια. Παρακαλοΐμε, λοιπόν καί σεις νά συναγωνισθίτε προς αύτή τήν κατεύθυνση καί νά αξιοποιήσετε τήν κοινή αύτή προσφορά των ιερέων σας, για τόν πνευματικό καταρτισμό σας, για τήν αύξηση της άπροσωπότητας ά-

ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΡΧΙΖΕΙ

Μέ τήν πολύτιμη Πατρική Εύλογία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου μας τό μικρό μας αυτό έντυπο παρουσιάζεται σήμερα μπροστά σας χωρίς μεγάλες ύποσχέσεις αλλά με πολλή αγάπη. Παρουσιάζεται λιτό, χωρίς πολλές σελίδες προς τό παρόν, γιατί δέν θέλουμε νά ύποσχεθοΐμε πολλά στην άρχή καί στη συνέχεια νά φανοΐμε άσυνεπείς. Όμως άν ό Θεός επιτρέψη τήν αύξηση των σελίδων του στο μέλλον, έμείς δέν θα σταθοΐμε έμπόδιο.

Επιθυμία μας εΐναι νά καλλιεργήσουμε τή γραπτή έπικοινωνία μαζί σας, γιατί γνωρίζουμε πώς «τά γραπτά μένουν» ενώ «τά λόγια πετοΐν» καί πολλές φορές χάνονται. Ό γραπτός λόγος μένει. Αξιοποιείται σε κάποιες στιγμές, πού έχουμε περισσότερο χρόνο καί πιό άνοικτη στην έπικοινωνία ψυχική διάθεση.

Ό σκοπός, λοιπόν, εΐναι ή μεταξύ μας έπικοινωνία. Η έπικοινωνία της Έκκλησίας με τά παιδιά της. Η έπικοινωνία όλων των ιερέων της ένορί-

ας με όλους τους ένορίτες. Χωρίς διάκριση καί όμαδοποίηση των πιστών σε δικούς μας καί ξένους. Σε όπαδους του ενός ιερέως ή του άλλου. Σε έχθρικά ή φιλικά διακείμενους.

Μέ τήν χάρη του Θεού όλοι οι έφημέριοι της ένορίας μας συνδεόμαστε με άνυπόκριτη αγάπη καί συνεργαζόμαστε με ένότητα πίστεως για τόν κοινό σκοπό, πού εΐναι ή σωτηρία των ψυχών όλων μας κλήρου καί λαού.

Έχουμε, βεβαίως, ό καθένας μας τόν ιδιαίτερο χαρακτήρα του, αλλά αυτό εΐναι φυσικό καί εύλογημένο. Γιατί οι διαφορετικοί χαρακτήρες έχουν καί διαφορετικά χαρίσματα. Καί αυτά προσπαθοΐμε νά τα συνδυάζουμε για τήν κοινή ώφέλεια. Παρακαλοΐμε, λοιπόν καί σεις νά συναγωνισθίτε προς αύτή τήν κατεύθυνση καί νά αξιοποιήσετε τήν κοινή αύτή προσφορά των ιερέων σας, για τόν πνευματικό καταρτισμό σας, για τήν αύξηση της άπροσωπότητας ά-

έχουν και διαφορετικά χαρίσματα. Και αυτά προσπαθοῦμε νὰ τὰ συνδυάζουμε γιὰ τὴν κοινὴ ὠφέλεια. Παρακαλοῦμε, λοιπόν, καὶ σεῖς νὰ συναγωνισθῇτε πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση καὶ νὰ ἀξιοποιήσετε τὴν κοινὴ αὐτὴ προσφορά τῶν ἱερέων σας, γιὰ τὸν πνευματικὸν καταρτισμὸν σας, γιὰ τὴν αὐξηση τῆς ἀπροσωπώληπτης ἀγάπης σας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, γιὰ τὴν οἰκείωση τοῦ ἡθους τοῦ Χριστοῦ, ὥστε ὅλοι μαζί ἐνωμένοι **«ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης»** νὰ «ζωντανέψουμε», στὸ μέτρο τῶν δυνατοτήτων μας, τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ μέσα στὴν ἀνιάρη καὶ «προχριστιανικὴ» ἐποχὴ μας.

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΞ **3573** /2002 Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Αὐγούστου 2002

Πρὸς
Τὸν Αἰδεσ. Πρωτοπρεσβύτερον
π. Βασίλειον Βολουδάκη
Τ. Ν. Ἀγ. Νικολάου Πευκακίων
Ἀσκληπιοῦ 38
106 80 ΑΘΗΝΑΣ

Αἰδεσιμολογίωτατε,

Μεῖ ἰδιαιτέρη χαρὰ ἔλαβα τὴν ἐπιστολὴν σας μὲ τὴν ὁποίαν μοῦ δίδετε τὴν πληροφορίαν γιὰ τὴν ἔκδοση μηνιαίου περιοδικοῦ τῆς ἐνορίας σας.

Κάθε φωνὴ πού προστίθεται στοὺς πνευματικούς ἀγῶνες τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας εἶναι σημεῖο παρήγορο, ἐλπιδοφόρο καὶ ἐνισχυτικόν. Ἐλπίζω τό νέο σας ἔντυπο βασισμένο στὴν ὀρθόδοξη χριστιανικὴ διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας μας νὰ καταστεῖ ἀνάγνωσμα ὠφέλιμον καὶ οἰκοδομητικόν σ' ὅλους τοὺς ἐνορίτες σας.

Εὐλογῶ τὴν νέαν αὐτὴ ἔκθεσιν καὶ ἀναμένω τό πρῶτον τεῦχος.
Ὁ Πανάγαθος Θεὸς νὰ σᾶς χαριτώνει ἐν παντί.

Μετ' εὐχῶν διαπύρων

Ἰὸς Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

Μᾶς συγκινεῖ ἰδιαιτέρως ἡ ἀγάπη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μας πρὸς τὴν ἐνορίαν μας καὶ Τὸν εὐχαριστοῦμε μὲ εὐγνωμοσύνη γιὰ τὴν εὐλογία καὶ τὶς εὐχὰς Του. Ἐλπίζουμε νὰ μὴ διαψεύσουμε τὶς προσδοκίαις Του.

Η ΟΡΑΤΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΟΡΑΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Μέχρι αυτή την στιγμή, πού γράφονται αυτές οι λέξεις, έχουν περάσει 690 ημέρες από την ημέρα κατά την οποία ο π. Βασίλειος “προσετέθη τοῖς πατράσιν αὐτοῦ”, ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ πρὶν ἀπὸ αὐτόν, ξεκινῶντας ἀπὸ τοὺς πατριάρχες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μέχρι τοὺς συγχρόνους “εὐαρεστήσαντες τῷ Θεῷ” πατέρες τῶν τελευταίων χρόνων.

Ὁ τόπος στὸν ὁποῖο μετοίκησε ἀπὸ τὸν ἀνθρωπίνως ὁρατὸ κόσμο, εἶναι μὲν ἀνθρωπίνως ἀόρατος, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν τὸν κάνει λιγώτερο πραγματικό. Γιατί, κατὰ τὸν Ὅσιο Ἰουστῖνο Πόποβιτς, **“Τὸ ἀόρατο εἶναι ἡ καρδιά τοῦ ὁρατοῦ, ὁ πυρήνας τοῦ ὁρατοῦ. Τὸ ὁρατὸ δὲν εἶναι τίποτ’ ἄλλο παρὰ τὸ τσὸφλι γύρω ἀπὸ τὸ ἀόρατο.”**¹

Μπορεῖ ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι νὰ παρηγοριόμαστε μὲ τὴν ἀσφάλεια τοῦ “ὅ,τι βλέπω καὶ ὅ,τι πιάνω, αὐτὸ εἶναι πραγματικό”, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἀσφάλεια εἶναι ἀπατηλή, γιατί “ἡ ὕλη εἶναι ἐξαίρεση μέσα στοῦ κοσμικοῦ διάστημα καθὼς εἶναι ἐξαίρεση καὶ μέσα στοῦ ἄτομο”. Γιατί ὁ ἄνθρωπος “πρέπει νὰ παραδεχτεῖ πῶς (ἀκόμα καὶ) **σ’ αὐτόν τὸν ὁρατὸν κόσμον, τὸ πιὸ σημαντικό εἶναι ἐκεῖνο τὸ ἀόρατο, τὸ ἄθικτο, τὸ ἀθώρητο.** Γιά παράδειγμα, ἡ ραδιενέργεια εἶναι ἡ πιὸ δεινὴ δύναμη, εἶναι ὅμως μία ἀόρατη δύναμη...

Οἱ τρεῖς ὁρατοὶ κόσμοι, τὸ διάστημα, ἡ γῆ καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶναι μόνο μία προβολὴ τοῦ ἀοράτου στοῦ ὁρατοῦ. Ἡ ὁρατὴ φύση εἶναι ἡ ὕλική προβολὴ τῶν αὐλῶν, ἀόρατων σκέψεων, ‘τῶν λόγων’ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος, εἶναι τὸ ἴδιο καὶ ἀκόμη κάτι πολὺ περισσότερο ἀπ’ αὐτό, **ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἡ ὁρατὴ προβολὴ τοῦ ἀοράτου προσώπου τοῦ Θεοῦ.**”²

Καί, ἂν αὐτὸ ἰσχύει γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα, ἰσχύει ἀκόμη περισσότερο γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ, στὰ πρόσωπα τῶν ὁποίων οἱ ἀρετές παίρνουν σχῆμα καὶ φανερώνονται ἐν τῷ κόσμῳ. Ἀλλὰ καὶ στὸν κάθε ἄνθρωπο παρατηροῦμε τὴν ἐνότητα τῆς δημιουργικῆς Πνοῆς τοῦ Θεοῦ: ἡ ἀόρατη πλευρὰ τοῦ καθενός μας -τὸ ἴδιο πραγματικὴ μὲ τὴν ὁρατὴ- εἶναι ὁ πυρήνας, πού συνέχει καὶ κινεῖ τὴν ὁρατὴ. Ἡ ἀόρατη πλευρὰ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁρατὴ στὸν Θεὸ καὶ στοὺς Ἁγίους Του.

Ἡ ἀόρατη πλευρὰ τῶν ἀνθρώπων ἦταν κατ’ ἐξοχὴν ὁρατὴ στὸν πατέρα Βασίλειο, ἀπὸ τὴν πολὺ νεαρὴ του ἡλικία. Γιατί ἐνδιαφερόταν βαθειὰ γιὰ αὐτόν τὸν

1 Φιλοσοφικοὶ Κρημνοὶ ὁσίου Ἰουστίνου Πόποβιτς Ἱ. Μονὴ Χιλανδαρίου

2 ἔ. ἀ.

πολύπλοκο καί πολυσύνθετο μηχανισμό, πού λέγεται άνθρωπος. Από τήν παιδική του ακόμα ηλικία, όταν ο κανόνας είναι νά διαμορφώνεται ή προσωπικότητα τοῦ ατόμου, μέσα ἀπό τίς συνθήκες τῆς οἰκογένειας καί τοῦ περιβάλλοντος, ὁ πατήρ Βασίλειος προετοιμαζόταν γιά τήν “εἰδικότητα” γιά τήν ὁποία τόν προώριζε ὁ Θεός, παρατηρώντας τοὺς ἀνθρώπους γύρω του καί κατανοώντας τους περισσότερο ἀπό ὅσο οἱ ἴδιοι κατανοοῦσαν τόν ἑαυτό τους. Ἡ ἀόρατη πλευρά τῶν ἀνθρώπων ἦταν ἀνοιχτό παράθυρο μπροστά στά μάτια του.

Μέ κάποιο παράξενο, ἐσωτερικό μηχανισμό, οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι τό καταλάβαιναν. Καί κάποιοι ἐνοιώθων ἄβολα μπροστά του -ἔστω κι ἂν δέν συνειδητοποιοῦσαν ἀκριβῶς τό γιατί- καί δέν τό ἄντεχαν καί, κάποιες φορές, δέν ἄντεχαν οὔτε τό βλέμμα του. Αὐτό ἐξηγεῖ τό γιατί ἡ παρουσία του καί μόνο δημιουργοῦσε σέ κάποιους ἔλεγχο καί ταραχή καί τοὺς ἔστρεφε ἐναντίον του, χωρίς κανεῖς τους νά ἔχει ζημιωθεῖ ἀπό αὐτόν, ἀλλά, ἀντίθετα, οἱ μεγαλύτεροι πολέμοί του, εἶναι εὐεργετημένοι μέ πολλοὺς τρόπους ἀπό αὐτόν. Κανεῖς ἄνθρωπος δέν ζημιώθηκε ποτέ ἀπό τόν πατέρα Βασίλειο, γιατί τό χάρισμα, πού τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός, τό μεταχειρίστηκε ἀκριβῶς γιά τό λόγο πού τοῦ τό ἔδωσε ὁ Θεός: εἰς βάρος τοῦ ἑαυτοῦ του καί ὑπέρ τῶν ἀνθρώπων.

Από τήν ἐφηβεία μας, ἀπό τότε πού ὁ Θεός μᾶς ἔνωσε “μέ τό μεγαλύτερο μετά τό Ἅγιο Βάπτισμα Μυστήριό τοῦ Γάμου” (ὅπως ἄπειρες φορές ἔχει τονίσει) ἔχω ἐκπλαγεῖ παρατηρώντας τό πῶς κάποιοι ἄνθρωποι μάχονταν τόν ἑαυτό τους στό πρόσωπό του -ἐνῶ ἦταν ὁ μόνος πού μποροῦσε νά τοὺς βοηθήσει- ἀλλά καί πόσοι ἄνθρωποι ἀπελευθερώθηκαν, ἀναπαύθηκαν, ἀναστήθηκαν καί ἰάθηκαν ἀπό καταστάσεις πού θεωροῦνται -καί εἶναι- ἀνίατες. Καί, μέ αὐτόν τόν τρόπο βοηθήθηκαν νά συνειδητοποιήσω τό πῶς, ὅλοι μας, θά σταθοῦμε μπροστά στόν Δημιουργό μας, ὄχι μέ τήν ὁρατή πλευρά μας, ὅπως ἐμεῖς θέλουμε νά τήν βλέπουμε καί ὅπως ἐμεῖς θέλουμε νά τήν βλέπουν οἱ ἄλλοι, ἀλλά μέ τήν ἀόρατη, αὐτήν πού τήν βλέπει ὁ Θεός καί κάποιοι λίγοι, ἐλάχιστοι ἄνθρωποι, τοὺς ὁποῖους χρησιμοποιεῖ ὁ Θεός, πού “θέλει πάντας σωθῆναι καί εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν”.

Καί, κάτω ἀπό αὐτό τό πρῖσμα μπορεῖ νά ἐρμηνευθεῖ καί ἡ ἀπάντηση πού μοῦ εἶχε δώσει ὁ Γέροντάς μας, ὁ π. Σίμων, ὅταν, πρὶν πολλά χρόνια, ὅταν εἶχα διαβάσει γιά πρώτη φορά τήν ζωή καί τό μαρτύριο τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης καί περιέγραφα στόν Γέροντα πόσο πολύ ἐντυπωσιάστηκα ἀπό τήν γενναιότητά του νά μήν φύγει ἀπό τήν ἐπισκοπή του, παρόλο πού τά Γαλλικά πλοῖα τόν περίμεναν καί τόν καλοῦσαν ἐπίμονα νά ἐγκαταλείψει τήν Σμύρνη, πού ἔπεφτε στά χέρια τῶν Τούρκων. Ὁ Γέροντας μέ εἶχε ἀκούσει νά τοῦ ἐκθέτω τόν θαυμασμό μου καί ὕστερα πολύ ἀπλᾶ, μέ εἶχε προσγειώσει στήν πραγματικότητα: “Αὐτό πού μοῦ περιγράφεις, εἶναι στοιχειῶδες, παιδί μου”, μοῦ εἶχε πεῖ. “Εἶναι στοιχειῶδες γιά τόν ἐπίσκοπο νά μήν ἐγκαταλείπει τό ποίμνιό του. Ἄλλη ἦταν ἡ ἐργασία πού τόν ἀγίασε. Ἦταν κρυφὴ ἡ ἐργασία πού τόν ἀγίασε.”

Στοιχειῶδες τό ὁρατό μαρτύριο τοῦ Ἁγίου Ἐθνομάρτυρος καί ἀόρατη ἡ κρυφὴ πνευματικὴ ἐργασία πού τόν ἀξίωσε νά φτάσει μέχρι τόν τελικό του θρίαμβο.

Ἔτσι, λοιπόν, γιά ἄλλη μιὰ φορά φαίνεται τό Ἕνα Πνεῦμα τῶν Ἁγίων ὅλων. Πῶς, ὁ Ἀσκητῆς τῆς Πεντέλης καί ὁ λόγιος φιλόσοφος τοῦ Τσέλιε, χωρίς ποτέ νά ἔχουν δεῖ ὁ

Ένας τόν άλλον, συμφωνοῦν πώς, “σ’ αὐτόν τόν ὁρατό κόσμον, τό πιό σημαντικό εἶναι ἐκεῖνο τό ἀόρατο, τό ἄθικτο, τό ἀθώρητο”.

Καί ἔτσι εἴμαστε βέβαιοι πώς ἡ ζωή καί ἡ Πίστη μας, δέν εἶναι παραφροσύνη καί ἀνικανότητα ἀντίληψης τῆς πραγματικότητας -ὅπως ὁ κόσμος μᾶς εἰρωνεύεται καί μᾶς κατηγορεῖ- ἀλλά ἡ ἀπόλυτη λογική καί ἡ πεποίθηση πού ὁδήγησε τόν Μωυσή, ὁ ὁποῖος: “πίστει κατέλιπεν τήν Αἴγυπτον μή φοβηθεῖς τόν θυμόν τοῦ βασιλέως· **τόν γάρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησεν**”.

Αὐτόν τόν “Αόρατον ἐκαρτέρησεν ὡς ὁρῶν” καί ὁ πατήρ Βασίλειος ἐν ζωῇ. Καί τώρα “βλέπει τήν ἡμέρα Κυρίου” καί χαίρεται.

Νινέττα Βολουδάκη

Πέρασαν δύο χρόνια!...

Στή μελέτη της Ιστορίας της ανθρωπότητας ή προσοχή εστιάζεται ως επί τό πλείστον σέ βασιλείς, ἄρχοντες, στρατηγᾶτες, πολιτικούς, φιλοσόφους ἢ καλλιτέχνες καί στόν ἀντίκτυπο πού εἶχαν αὐτοί στήν ἐδραίωση αὐτοκρατοριῶν, στήν ἐπίτευξη σπουδαίων νικῶν σέ μεγάλους πολέμους, στίς οἰκονομικές, κοινωνικές καί πολιτισμικές ἐπιδράσεις πού ἄσκησαν στήν ἐποχή τους. Σπάνια ὅμως προσεγγίζονται ἐκεῖνοι πού στήν πραγματικότητα ὑπῆρξαν γιά τήν ἐποχή τους οἱ πλέον καταλυτικοί παράγοντες. Αὐτοί δέν εἶναι ἄλλοι ἀπό τοὺς Ἁγίους τοῦ Θεοῦ, πού ἔδωσαν μάχες κατά τῆς ἐπικράτησης τοῦ κακοῦ σέ κάθε ἐκφάνση τῆς ζωῆς μας, ἀλλά καί λειτούργησαν, γιά ὅποιον τοὺς πλησίαζε, ὡς πηγές ἀστείρευτης χαρᾶς καί διάθεσης γιά ζωή.

Σέ αὐτή τήν χορεία τῶν ἀνθρώπων ἀνήκει ὁ Πνευματικός Πατέρας καί Διδάσκαλός μας, π. Βασίλειος Βολουδάκης. Ἔδωσε μάχες γιά τήν ἐπικράτηση τοῦ καλοῦ σέ κάθε πτυχή τῆς ζωῆς μας. Ἀπό τήν Πνευματική ζωή, στήν Θεολογία, τήν Πολιτική, τήν Ἰατρική καί ὁ κατάλογος μπορεῖ νά συνεχίζεται γιά πολύ... Σέ κάθε τομέα ἀπετέλεσε τό μαχαίρι ἐκεῖνο τοῦ Χριστοῦ πού μέ αὐθεντία χώριζε τήν ἀλήθεια ἀπό τό ψεῦδος. Δυστυχῶς τό μέγεθος τῆς προσφοράς του στήν ἀνάσχεση τοῦ παγκοσμίου κακοῦ εἶναι ἀδύνατον νά μετρηθεῖ ἀπό ὅλους ἐμᾶς, πού ὁ καθένας ἔχει ἀφήσει στή ζωή τοῦ ἑνα μικρό ἢ μεγάλο ποσό ψεύδους νά εἰσέλθει καί νά ἀλλοιώσει τήν ὁρατότητά του.

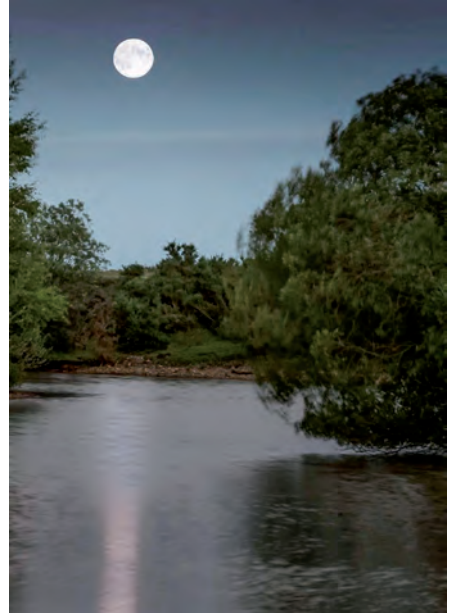
Ὡστόσο, μᾶς εἶναι ἀδύνατον νά μήν ὁμολογήσουμε αὐτό πού ζήσαμε στίς προσωπικές μας ζωές. Δέν ὑπῆρχε ἄλτο πρόβλημα γιά ἐκεῖνον. Μᾶς ἔδιδε πάντοτε τήν λύση, μέ τήν ἀλάνθαστη κατά Θεόν διδασκαλία του καί τίς ἅγιες Προσευχές του. Ἀκόμη, κάθε καλός μας πόθος βλέπαμε νά ἐκπληρώνεται μέ τρόπο ἀπείρως καλύτερο ἀπό ὅτι θά μπορούσαμε ποτέ νά φανταστοῦμε.

Κάτι ἀνάλογο συνέβη καί σέ μεγάλη κλίμακα κατ' ἐπανάληψιν, ὅπως γιά παράδειγμα στήν περίοδο τοῦ COVID-19, κατά τήν ὁποία ἀγωνίστηκε ὑπέρ τῆς ἀληθείας καί στήριξε ἑκατομμύρια ἀνθρώπους σέ ὅλο τόν κόσμον, νά μήν χάσουν τό μυαλό, τήν ψυχική καί σωματική υἡγεία τους.

Ἔτσι, δύο χρόνια μετά τήν κοίμηση τοῦ π. Βασιλείου, νιώθουμε κάπως πιό ἔτοιμοι γιά νά καταγράψουμε κάποια ἀπό τά πολλά πού τοῦ ὀφείλουμε. Αὐτή ἡ καταγραφή ἀσφαλῶς καί δέν ἀποτελεῖ προσφορά σέ ἐκεῖνον. Ἀντιθέτως, ἐμεῖς, κατανοῶντας σταδιακά τό βάθος καί τό ὕψος αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιδιώκουμε νά αὐξηθεῖ ἡ αἴσθηση τῆς εὐγνωμοσύνης πού τοῦ ὀφείλουμε, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καί προϋπόθεση, κατά τοὺς ἁγίους Πατέρες μας, γιά νά γίνουμε κοινωνοί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί τῆς ζωῆς πού ἔζησε ὁ ἴδιος ἐν τῷ Χριστῷ. Στόν ὁποῖο πάντοτε μᾶς κατεύθυνε.

Κοντά τοῦ ἀντιληφθήκαμε ὅτι ἡ μόνη ἐλπίδα τοῦ ἀνθρώπου νά γνωρίσει καί νά ἀγαπήσει τόν Χριστό εἶναι διά τοῦ Πνευματικοῦ τοῦ Πατρός (ὅταν βέβαια ὁ Πνευματικός ἐργάζεται πρὸς δόξαν Θεοῦ καί ὄχι πρὸς δόξαν του). Αὐτή ἀλλωστε εἶναι ἡ τάξη τῆς Ἐκκλησίας. Πρῶτα ἔρχονται οἱ Ἀπόστολοι, ἔπειτα οἱ Προφῆτες καί τρίτοι οἱ Διδάσκαλοι καί

Πατέρες μας πού μᾶς γέννησαν στήν (πνευματική) ὄντως ζωή (Α' Κόρ. 12, 28). Ὅποιος πέσει στήν παγίδα καί πεί ὅτι «ἐγώ τώρα τά ἔμαθα ὅλα καί δέν χρειάζομαι πιά τόν Πνευματικό μου Πατέρα γιά διδάσκαλο καί ὁδηγό», ἐπαναλαμβάνει τό προπατορικό ἀμάρτημα. Κάτι ἀνάλογο ἔκαναν οἱ πρωτόπλαστοι πού εἶχαν Πνευματικό Πατέρα καί Ὁδηγό τόν Θεό μας ἀπ' εὐθείας. Ὅποιος δέ πεί ὅτι «τώρα πού πέθανε (ἢ ἔφυγε γιά κάποιον ἄλλο τόπο) ὁ Πνευματικός μου Πατέρας θά κάνω ὅ,τι νομίζω», ἀλλοιώνοντας μάλιστα ὅσα ἐκεῖνος παρέδωσε, αὐτό ἀποτελεῖ ἐφαρμοσμένη ἀθεΐα, ἀνακήρυξη τοῦ ἑαυτοῦ του ὡς αὐτοθεοῦ καί κριτήριου τῆς ἀληθείας. Αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ στάση ὑποδηλώνει ὅτι ἡ πνευματική σχέση τελειώνει μέ τόν θάνατο κάποιου ἀπό τούς δύο, ἡ περιορίζεται ἀπό τήν ἀπόσταση καί τόν χῶρο. Αποστεροῦν ἑαυτούς ἀπό τόν σύνδεσμο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διά τοῦ ὁποῖου οἱ ἄνθρωποι Του παραμένουν συνδεδεμένοι ὅ,τι καί νά γίνει!

«Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ;» (Ρωμ. 8, 35) ἀναφώνησε ὁ ἀπόστολος Παῦλος τήν στιγμή πού ὁ Χριστός δέν εὐρίσκετο σωματικῶς στήν γῆ. Ἐμᾶς, ἀπό τούς Πατέρες καί Διδασκάλους μας, δηλαδή τόν Χριστό, δέν μπορεῖ νά μᾶς χωρίσει κανείς, ἐκτός ἀπό τήν κακή προαίρεση μας. Ἡ ἄρνηση τοῦ συνδέσμου αὐτοῦ δέν ἀποτελεῖ βλασφημία κατά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δηλαδή τήν μόνη ἁμαρτία πού παραμένει ἀσυγχώρητη;

Ὁ Θεός καί οἱ ἄνθρωποι Του, ὅμως, δέν βλέπουν τήν παροῦσα καί τήν μετά θάνατον ζωή ἀποκλεισμένες τήν μία ἀπό τήν ἄλλη. Ἄν, ὅπως μᾶς δίδαξε μέ μοναδικό καί ἀνεπανάληπτο τρόπο ὁ π. Βασίλειος, τό Μυστήριον τοῦ Γάμου μας, ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶναι Μυστήριον, δέν λήγει μετά θάνατον, πῶς μπορεῖ νά λήξει ἡ σχέση μας μέ ἐκεῖνον διά τοῦ ὁποῖου δεχθήκαμε τά Ἅγια Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, τό Ἅγιο Βάπτισμα, τό Μυστήριον τοῦ Γάμου, τήν Ἱερὰ Ἐξομολόγηση, τήν Θεία Εὐχαριστία, τίς ἅγιες Προσευχές του γιά ἐμᾶς, τήν Διδασκαλία καί τήν Νοουθεσία μέ λόγια, ἔργα καί – κυρίως – μέ τήν παρουσία του; Πῶς μπορεῖ νά τελειώσει αὐτή ἡ σχέση; Ἡ μήπως θά κάνει ἕνα... διάλειμμα(!) καί θά συνεχιστεῖ ὅταν θά φύγουμε κι ἐμεῖς ἀπό αὐτή τήν ζωή; Δέν μπορεῖ νά εἶναι ἔτσι. Δέν εἶναι **«ὄχι μόνο θεολογικό, ἀλλά οὔτε κἄν λογικό αὐτό»!**

Εἶναι κάτι πού τό ποθοῦμε αὐτό, νά μήν παύσει ποτέ ἡ σχέση μας μέ τόν Πατέρα καί Διδάσκαλο μας, ἀλλά νά ψηλώνει καί νά βαθαίνει κατά Θεόν ἀδιάκοπα, διότι τόν Πατέρα μας τόν εἶδαμε, μᾶς ἀγγίξε φέρνοντας στήν ζωή μας τήν Εὐλογία τοῦ Θεοῦ, ἀλλά καί κάθε καλό, στό πρόσωπό του εἶδαμε ὅ,τι κοντινότερο στόν Χριστό θά μπορούσε νά ὑπάρξει στήν κακή καί ἄκαρδη ἐποχή μας. Ἐάν αὐτόν δέν τόν ἀγαπήσουμε, τότε τόν ἀόρατο καί ἀκατάληπτο Θεό μας, πῶς θά μπορέσουμε νά Τόν ἀγαπήσουμε;

Θά τό λέμε διαρκῶς – ἀρκεῖ νά μὴν ἐπιτρέψει ὁ Θεός μας νά χάσουμε τὰ λογικά μας – καί μόνο ἡ παρουσία του σέ αὐτό τόν κόσμο ἀπετέλεσε ἀντίβαρο στήν παγκόσμια, ἐγκύρια, ἀλλά καί προσωπική κακία ὅλων μας. Μὲ τὴν μάχη του ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, ἀλλά καί πού περπάτησε ἀπλῶς σέ αὐτόν τόν κόσμο, κράτησε πολλά. Ἀπόδειξη τούτου εἶναι ὅτι τὰ πράγματα, ἀπὸ τῆς κοιμήσεως του, βαίνουν ἀπὸ τό κακό στό χειρότερο σέ ὅλα τὰ ἐπίπεδα καί, κυρίως, παντοῦ ἐπικρατεῖ ἡ σύγχυση. Φαίνεται πῶς κανεὶς δέν ἔχει τὴν δύναμη νά ἀντισταθεῖ στό σκοτάδι. Ὅλοι μας ἐπιτρέπουμε σέ κάποια πτυχή τῆς ζωῆς καί τῆς κοσμοθεωρίας μας νά εἰσέλθουν στρεβλές ιδέες, πρᾶγμα πού ὁ π. Βασίλειος μᾶς βοηθοῦσε νά ἀποτρέπουμε. Παράλληλα, ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν ψύχεται, κάτι πού κοντά στὸν Πατέρα μας δέν μποροῦσε νά συμβεῖ ἢ τοῦλάχιστον ἀναχαιτιζόταν μὲ τὴν παρουσία του. Εἶχε τὴν δυνατότητα νά βγάζει μέσα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀκόμη καί ἀπὸ τοὺς πιὸ κακοὺς, τὸν καλύτερο τοὺς ἑαυτοῦ. Τώρα, μὲ τὴν σωματική ἀπουσία του, ἀποδεικνυόμαστε ὅλοι ἀδύναμοι νά σταθοῦμε σέ ὅσα μᾶς δίδαξε καί ἐπεδίωξε νά μᾶς παραδώσει. Τό χειρότερο εἶναι ὅτι δέν φαίνεται νά μᾶς ἀνησυχεῖ αὐτό. Κινούμαστε ὅλοι μὲ μιά σιγουριά, ὅτι καταλάβαμε τὸ ποιὸς ἦταν ὁ π. Βασίλειος, ἐνῶ μὲ μιά ἀπλὴ ἀντιπαραβολή τῆς ζωῆς μας καί τῶν ιδεῶν μας μὲ τὴν διδασκαλία καί τὴν ζωὴ του θά ἀρκοῦσε γιὰ νά φανεῖ τό πόσο ἔχουμε ξεφύγει.

Κοντά στὸν Πατέρα μας νιώθαμε μιά μοναδική χαρά. Ἡ πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα ἄλλαζε γύρω μας, ἡ ψυχὴ μας ξεκουραζόταν. Σέ αὐτό τό στοιχεῖο δέν ἔχουμε δώσει τόση σημασία γιατί οἱ περισσότεροι τὸν ἀντιμετωπίζαμε σάν ἓναν ἄνθρωπο, ὄντως φωτισμένο, πού θά πλησιάζαμε γιὰ νά τοῦ ποῦμε ὅποιοδήποτε πρόβλημα (κυριολεκτικά ὅποιοδήποτε!) καί νά λάβουμε τίς ὁδηγίες γιὰ τὴν ἄμεση λύση του μὲ τρόπο θαυματουργικό. Τὸν προσεγγίζαμε γιὰ νά λάβουμε λύσεις ὅταν «ὁ κόμπος ἔφτανε στό χτένι», ἀλλὰ δέν καθόμασταν νά μαθητεύσουμε οὐσιαστικά στὴ διδασκαλία του καί στό πνεῦμα τοῦ Θεοῦ μὲ τό ὅποιο ἔκανε τὰ πάντα. Τό χειρότερο δέ ἦταν ὅτι, ὅταν μᾶς ἔδινε τὴν λύση πού ζητούσαμε, ἐμεῖς ἀμφιβάλλαμε καί πολλές φορές κάναμε τὰ ἀντίθετα, δηλαδή αὐτό πού εἶχαμε ἐξ ἀρχῆς στό μυαλό μας. Ὑπῆρξαμε ἀνόητοι γιατί μᾶς ἔδωσε αὐτός ὁ ἄνθρωπος τὴν εὐκαιρία νά ζήσουμε ἓναν Παράδεισο ἐπὶ τῆς γῆς. Ὅπως οἱ Προπάτορες μας, Ἀδὰμ καί Εὐὰ ζοῦσαν μιά ἀμέριμνη καί ἄκοπη ζωὴ, ἔτσι θά μπορούσαμε νά ζοῦμε κι ἐμεῖς ἂν ἐμπιστευόμασταν ὅλη τὴν ζωὴ μας σέ ἐκεῖνον καί τίς ἅγιες Προσευχές του.

Αὐτές τίς σκέψεις θά ἤθελα νά καταθέσω ἐνώπιον τοῦ Πνευματικοῦ μου Πατρός καί Διδασκάλου, τοῦ ὁποίου τίς πρεσβεῖες καί τὴν καθοδήγηση ζητῶ, διότι στήν ἐποχὴ μας δέν γνώρισα ἄλλον νά ἐνσαρκώνει καλύτερα τὴν Χαρά καί τὴν Εὐλογία τοῦ Χριστοῦ μας. Ἀληθεύει ὅτι τώρα πού ἔφυγε σωματικῶς εἶναι πιὸ εὐκολο νά τὸν ἔχουμε κοντά μας καί ὁδηγὸ μας, ἐφόσον δέν τὸν ἐμποδίζουν πιά τὰ στενὰ ὅρια τῆς πεπτωκυίας ἀνθρώπινης φύσης. Εἶναι κάτι πού πολὺ εὐστοχα εἶχε ἐπισημάνει ὁ Ἀρχιμανδρίτης πατὴρ Σάββας Ζέρβας ἤδη ἀπὸ τὴν ἀγρυπνία τῆς Κηδείας του π. Βασιλείου. Ὡστόσο, ἄς μοῦ ἐπιτρέψει μὲ τὴν εὐχή του νά προσθέσω καί ἓναν φόβο: φοβᾶμαι, ἀλλὰ καί βλέπω ἤδη νά συμβαίνει, ὅτι τώρα πού δέν εἶναι σωματικῶς παρών, εἶναι πιὸ εὐκολο νά ἀρχίσει ὁ καθένας μας νά φαντάζεται, βάσει τῶν δικῶν του συμπλεγμάτων, ἓναν δικό του πατέρα Βασίλειο. Αἰσθάνομαι ὅτι πρέπει ὅλοι νά συνέλθουμε, νά ποθήσουμε μιά ζωντανή σχέση μὲ τὸν Πατέρα

μας ή όποία μπορεί νά έπιτευχθεΐ μέ τήν βοήθεια τής «όρατής παρουσίας του Παππούλη στή γή» τήν Πρεσβυτέρα του Νινέττα Βολουδάκη, ή όποία γιά έμένα προσωπικά ύπήρξε μαζί μέ τόν π. Βασίλειο Δασκάλα μου στήν Πνευματική ζωή καί αυτό εϋχομαι νά μήν τελειώσει ποτέ! Τόν ίδιο πόθο εϋχομαι καί γιά όλους όσοι διαβάζετε αυτές τίς σκέψεις. Μόνο μέ αυτού του είδους τήν Ένότητα θά έπιτύχουμε αυτό πού εϋχόταν διαρκώς ό π. Βασίλειος: «όπως είμαστε όλοι έδω σήμερα μαζεμένοι, έτσι νά είμαστε όλοι χωρίς νά άπουσιάζει κανείς καί στόν οϋρανό».

π. Γεράσιμος Βουρνάς
Πρεσβύτερος καί ανάξιος μαθητής

Υποσημείωση:

Όσα γράφω, τά γράφω διότι αισθάνομαι ότι είναι αλήθεια. Οί απόψεις, πού έκφράζω στό άρθρο μου είναι απολύτως προσωπικές καί, αν κάποιοι από τούς αναγνώστες έχουν άπορίες ή καί ένστάσεις, θά χαρώ πολύ νά έπικοινωνήσουν μαζί μου γιά νά τίς συζητήσουμε.

Επίσης, ίσως κάποιοι άποροϋν γιατί τονίζω τόσο πολύ τήν ταυτότητα του π. Βασιλείου καί τής πρεσβυτέρας του καί έπιμένω ότι κανείς δέν μπορεί νά ισχυρίζεται ότι είναι πνευματικό παιδί του π. Βασιλείου καί νά μήν έχει καλή σχέση καί τό ίδιο πνεϋμα μέ τήν πρεσβυτέρα του. Έξαιρώντας ότι αυτό είναι κοινή πεποίθηση καί δική μου καί τής πρεσβυτέρας μου, έπιμένω νά τονίζω αυτή τήν πραγματικότητα ύστερα από παράκληση κάποιων πνευματικών παιδιών του Παππούλη, οί όποιοι δυσκολεύονται νά τό άποδεχτοϋν πλήρως καί πέφτουν στήν παγίδα νά ξεχωρίζουν αυτούς, πού ό Θεός συνέξευξε...

Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΡΟΛΕΓΕΙ ΤΗΝ ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΟΥ

Νέα Έρυθραία, έορτή του Αγίου Νικολάου 2024

Χαίρετε πρεσβυτέρα,

Θερμές ευχές για την ονομαστική σας έορτή! Ανταποκρινόμενη στην πρόσκληση που άπευθύνετε κατά την ωραιότατη όμιλία της Κυριακής, 1ης Δεκεμβρίου 2024, καταθέτω όρισμένα θαυμαστά που άξιώθηκα νά βιώσω κοντά στον Παππούλη.

Τόν συνάντησα δύο φορές στό έξομολογητήριο πρό της κοιμήσεώς του: της Αγίας Άννης, Σάββατο 9 Δεκεμβρίου 2023 (73 ήμέρες πριν ό Παππούλης κοιμηθεϊ κατά τό 73ο έτος της ήλικίας του, άν συνυπολογίσουμε την έορτή της Αγίας Άννης και την έορτή της Αγίας Φιλοθέης) και τό τελευταίο Σάββατο πρό της κοιμήσεώς του, 17 Φεβρουαρίου 2024. Και στίς δύο αυτές συναντήσεις τά λόγια του Παππούλη φανέρωναν ότι, όπως όλοι οι άγιοι, γνώριζε την έπικείμενη κοίμησή του.

Σάββατο, 9 Δεκεμβρίου 2023

Θυμάμαι, τό Σάββατο 9 Δεκεμβρίου 2023 μου είπε: «Τώρα θά μάθεις νά μή στενοχωριέσαι, νά προσεύχεσαι». Όταν έκοιμήθη, κατάλαβα ότι αυτή ή παραίνεση άφορούσε (καί) την κοίμησή του. Μέ προετοίμασε για νά την άντιμετωπίσω μέ προσευχή, όχι μέ στενοχωρία.

Μου ζήτησε επίσης νά του παραδώσω ένα άρθρο για τό περιοδικό μέχρι τη 16η Δεκεμβρίου. Τόνισε ότι ή 16η έκάστου μηνός είναι ή καταληκτική ήμερομηνία κατά την όποία πρέπει νά παραδίδονται τά άρθρα, διαφορετικά είναι πολύ δύσκολο νά τυπωθεϊ έγκαίρως τό περιοδικό. Και είπε «Θέλω από έδω και στό έξής νά γράφεις κάθε μήνα». Δέν θεωρώ τυχαίο τό ότι από εκείνη την ήμέρα ως την κοίμησή του έγραψα και του παρέδωσα τρία άρθρα. Ήξερε ότι τόν τρίτο μήνα θά κοιμηθεϊ. Μου είπε, επίσης, μέ παράπονο : «Τήν ευχή μου σου δίνω, παιδί μου, νά μή γίνεις ποτέ διευθυντής σύνταξης, νά κυνηγάς τούς άρθρογράφους!» Άπόρησα. Ό Παππούλης ήταν διευθυντής σύνταξης του περιοδικού και αυτό δέν υπήρχε περίπτωση νά αλλάξει! Γιατί νά μου δώσει μιά τέτοια ευχή; Μπορούσε νά έκφράσει και άλλιώς τό παράπονό του για την άσυνέπεια ήμων τών άρθρογράφων. Και για ποιό λόγο νά μου δώσει λίγο πριν την κοίμησή του οδηγίες περί του πότε πρέπει νά παραδίδονται τά προς δημοσίευση κείμενα; Υποθέτω ότι μέ τόν τρόπο αυτό εξέφρασε την έπιθυμία του και έδωσε την ευχή του για την έκδοση περιοδικού και μετά την κοίμησή του.

Σάββατο, 17 Φεβρουαρίου 2024

Για τελευταία φορά άξιώθηκα νά συναντήσω τόν πατέρα Βασίλειο τό τελευταίο Σάββατο της έπιγείου ζωής του. Ήμουν μαζί μέ τή μεγαλύτερη άδελφή του άναδεξιμού μου, τή δωδεκάχρονη τότε Άφροδίτη. Είχα συναντήσει τόν Παππούλη για πρώτη φορά δεκαπέντε περίπου χρόνια νωρίτερα, τό Σεπτέμβριο του έτους 2008, μαζί μέ τή νονά

του Γιάννη, του μικρότερου αδελφού μου. Ή νονά είχε οδηγήσει τότε στον Παππούλη τη μεγαλύτερη αδελφή του αναδεξιμοῦ της. Τὴν τελευταία φορά ἤμουν ἡ ἴδια στή θέση τῆς νονᾶς. Ἐκλειςε ἔτσι ἓνας κύκλος· αὐτό ὅμως δέν τό ἀντιλήφθηκα ἐκείνη τὴν ἡμέρα παρά μόνο ἀργότερα.

Ὁ Παππούλης ἦταν ὀρθιος μέσα στό ἐξομολογητήριο. Τό πρόσωπό του λαμπερό καί ἱλαρό. Ἀπό κάποια παράξενη συστολή δέν θέλησα νά βγάλω, οὔτε τό ἐπανωφόρι μου ἐνώπιον του.

Με ρώτησε:

- Πόσα χρόνια εἶναι ἀπό τότε πού βάφτισα τά παιδιά;

- Δέκα χρόνια, πάτερ.

- Δέκα χρόνια, ἔ; Ἐσεῖς μεγαλώνετε κι ἐγώ... Δέν ἀπόσωσε τὴ φράση του.

Ἵστερα, εἶπε στήν Ἀφροδίτη: «Θά πάρεις ἓνα τετράδιο καί θά γράφεις τίς σκέψεις σου. Ὅταν θά πᾶς στόν πνευματικό, θά διαβάζεις τίς σκέψεις σου πού θά ἔχεις γραμμένες στό τετράδιο». Ἀπόρησα καί πάλι. Γιατί ὁ Παππούλης εἶπε στό παιδί «ὅταν θά πᾶς στόν πνευματικό»; Γιατί δέν εἶπε «ὅταν θά ἔρθεις ξανά σέ ἐμένα»; Δέν ρώτησα. Ὁ Παππούλης μιλοῦσε (ὅπως πάντα) «ὡς ἐξουσίαν ἔχων».

Ἡ δική μου συζήτηση μαζί του σέ ἐκείνη τὴν τελευταία μας συνάντηση ἀφοροῦσε πρωτίστως τὴ διατριβή μου. Θά πρέπει στό σημεῖο αὐτό νά πῶ, ὅτι ὁ πατέρας Βασίλειος ἤδη ἀπό τό ἔτος 2013 ἐπέμενε νά ἐκπονήσω διατριβή. Ἐντέλει τό Νοέμβριο τοῦ ἔτους 2017, ἀνήμερα τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης, ἀνέλαβα τὴ διατριβή μου. Ἐκτοτε, «σέρνω» πάντοτε μιάν ἀτέλειωτη διατριβή, ὅπως τό φάντασμα τοῦ Τζέϊκομπ Μάρλεϋ ἔσερνε τὴν ἀλυσίδα μέ τίς ἀμαρτίες του στή «Χριστουγεννιάτικη Ἱστορία» τοῦ Ντίκενς.

Φυσικά εἶμαι ἡ μόνη ὑπαίτια γιά αὐτὴν τὴν κατάσταση. Μελετῶ ἐλάχιστα καί χωρίς τὴν ἀπαιτούμενη φλόγα πού θά πρέπει νά κινεῖ κάθε μας ἐνέργεια. Ἐπειδὴ λοιπόν χωρίς φλόγα δέν «ἐβλεπα φῶς» μέ τὴ διατριβή, ἀπό καιροῦ εἰς καιρόν προσέφευγα στόν Παππούλη παρακαλῶντας τον νά μοῦ δώσει εὐλογία νά παρατήσω τὴν ἔρευνα. Ἦταν ἀνένδοτος. «Ἀφοῦ βλέπεις, παιδί μου ὅτι ἐπιμένω!»

Στό τέλος πιά μέ ἔπιασε ἐπὶ τέλους τό φιλότιμο! Στό κάτω κάτω τό ζήτημα τῆς διατριβῆς μου ἦταν τό μόνο στό ὁποῖο ἐπέμενε ὁ Παππούλης. Ποτέ δέν μέ πίεσε γιά τίποτε. «Ὅ,τι θέλεις κάνε, παιδί μου!». Ἐκτός ἀπό ἀμαρτίες, βέβαια! Ὅταν ἀκούω ἀνθρώπους νά λένε πῶς ὁ Παππούλης ἦταν αὐστηρός, πάντοτε ἀναρωτιέμαι μήπως γνώρισαν ἄλλον ἄνθρωπο καί ὄχι τόν πατέρα Βασίλειο Βολουδάκη.

Φιλοτιμήθηκα λοιπόν ἐκείνη τὴν ἡμέρα, τοῦ ζήτησα συγγνώμη γιά τὴν προηγούμενη ἀπαράδεκτη συμπεριφορά μου καί τοῦ ὑποσχέθηκα ὅτι θά τὴν ὁλοκληρώσω τὴ διατριβή.

Διημέφθη ὁ ἐξῆς διάλογος:

- Θά γίνεις διδάκτωρ, παιδί μου;

- Θά γίνω, πάτερ! Ἀνησυχῶ μόνο γιά τό χρόνο πού περνάει. Ἐχῶ λιγότερο ἀπό τρία χρόνια καιρό γιά νά παραδώσω τὴ διατριβή. Δέν ξέρω ἂν θά προλάβω.

- Τρία χρόνια εἶναι ὑπόθεση, παιδί μου. Ἀλλά δέν θά χρειαστεῖς τρία χρόνια. Σέ ἓνα χρόνο θά εἶσαι διδάκτωρ!

Έπειδή τόν κοίταξα μέ μεγάλη άπορία, μέ κοίταξε μέ έμφαση καί είπε μέ μεγάλη φωνή:
- Ναί! Έτσι θά γίνει! Σέ ένα χρόνο θά είσαι διδάκτωρ! Άλλά έγώ, θά ζώ σέ ένα χρόνο;
Κάτι στό ύφος του μέ συγκράτησε. Δέν τοῦ είπα: «Τί εἶναι αὐτά πού λέτε, πάτερ;».
Έξάλλου ὁ Παππούλης εἶχε διαρκή μνήμη θανάτου.

Ανακαλῶ τώρα στή μνήμη μου τήν πρώτη φορά πού μοῦ ἀπηύθυνε μιά παρόμοια φράση. Ἄν δέν ἀπατῶμαι, θά πρέπει νά ἦταν στή Χριστουγεννιάτικη γιορτή τοῦ ἔτους 2015. Ὁ κατά σάρκα πατέρας μου δέν εἶχε παραστεῖ στή γιορτή μας ἐκείνη τή χρονιά. Μεταβίβασα στόν πατέρα Βασίλειο τά σέβη του, μέ τή διαβεβαίωση ὅτι θά παραστεῖ «τοῦ χρόνου». Ὁ Παππούλης ἀπάντησε: «Πές στόν πατέρα σου, θά ζεῖ ὁ πατέρας Βασίλειος τοῦ χρόνου;». Δέν ἔδωσα τότε καμία σημασία στά λόγια του. Ἦταν ἀκόμα ἀκμαῖος καί ἤμουν σίγουρη πῶς θά τόν ἔχουμε κοντά μας μέχρι τά βαθειά του γηρατειά.

Ἄς ἐπιστρέψουμε, ὅμως, στό Σάββατο 17 Φεβρουαρίου 2024. Μεταξύ ἄλλων, μίλησα στόν Παππούλη καί γιά τό εὐαίσθητο νευρικό μου σύστημα.

- Θα γίνεις καλά, παιδί μου.

Στά δεκαπέντε χρόνια τῆς γνωριμίας μας, δύο φορές μέ διαβεβαίωσε ὁ πατέρας Βασίλειος ὅτι θά γίνω καλά. Τήν πρώτη φορά πού τόν συνάντησα καί τήν τελευταία.

- Πῶς θά γίνω καλά, πάτερ; Μέ τό γράψιμο; (Πάντοτε τό γράψιμο μέ κάνει νά νιώθω καλύτερα. Εἶχε δίκιο ὁ Παππούλης πού ἐπέμενε νά γράφω).

- Καί μέ τό γράψιμο, καί....

Γιά μιά ἀκόμη φορά δέν ὀλοκλήρωσε τή φράση του. Χαμήλωσε τό κεφάλι, ἡ ὄψη του σάν νά σκοτείνιασε. Δέν μπορῶ νά περιγράψω τό πῶς ἔνιωσα. Κατάλαβα ὅμως πῶς κάτι συνταρακτικό ἐπρόκειτο νά συμβεῖ. Καί συνέβη. Τή Δευτέρα 19 Φεβρουαρίου τό πρωί χτύπησε τό τηλέφωνο: «Εκοιμήθη ὁ Παππούλης».

Τό ἐτήσιο μνημόσυνό του ἐτελέσθη τήν Κυριακή 16 Φεβρουαρίου 2025. Τήν ἀμέσως ἐπόμενη ἡμέρα συμπληρώθηκε ἕνας χρόνος ἀπό τήν τελευταία μας συνάντηση. Θυμᾶμαι τά λόγια του: «Σέ ένα χρόνο θά είσαι διδάκτωρ!» Διδάκτωρ δέν ἀξιώθηκα νά γίνω ἀκόμη, ἀλλά αὐτό δέν ἔχει σημασία.

Ἐκεῖνο πού ἔχει σημασία εἶναι πῶς ὁ πατέρας Βασίλειος γνώριζε. Γνώριζε πότε θά κοιμηθεῖ καί πότε θά τελεστεῖ τό ἐτήσιο μνημόσυνό του!

Στήν όμιλία τής Κυριακής, 1ης Δεκεμβρίου 2024, αναφέρθηκε ή περίπτωση ενός Άγγλου, ό όποϊος παρομοίωσε τήν άπουσία τής συζύγου του μέ τόν ούρανό. «Η άπουσία της, έλεγε, είναι σαν τόν ούρανό πού σκεπάζει τά πάντα». Τείνω νά συμφωνήσω μαζί του. Η άπουσία τοῦ Παππούλη είναι για έμένα σαν τόν ούρανό. Όποτε είμαι πολύ θλιμμένη, στρέφω τά μάτια στόν ούρανό. Βρίσκω εκεί τό πιό φωτεινό σύννεφο. Είμαι βέβαιη πώς ό Παππούλης μας πίσω από εκείνο τό σύννεφο ζει στήν αϊωνιότητα! Αγάλλεται στή Δόξα τοῦ Χριστοῦ μας, τόν όποϊο τόσο θερμά αγάπησε! Μας κοιτάζει μέ τό βλέμμα του τό γεμάτο αγάπη καί καλοσύνη. Χαμογελάει μέ τό χαρακτηριστικό μειδίαμά του. Καί μάς εύλογεί αδιάκοπα μέ τό δεξί του χέρι: «Μέ τό καλό, παιδί μου. Μέ τό καλό».

Τήν εύχή του νά έχουμε! Μέ τό καλό νά μάς αξιώσει ό Θεός νά ανταμώσουμε όλοι μαζί άνεξαιρέτως στόν ούρανό, όπως τό έπιθυμούσε καί εκείνος!

Μέ σεβασμό,

Άγγελική Εϋθ. Ζώη
Νομικός

Ὁ πνευματικός δεσμός τοῦ π. Βασιλείου Βολουδάκη μέ τόν Ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ Ἀρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς συμπλήρωσης δύο ἐτῶν (πότε πέρασαν κιόλας!) ἀπό τήν κοίμηση τοῦ Πατρός Βασιλείου Βολουδάκη, καί ἀνακαλῶντας στήν μνήμη μας ὀρισμένα ἀπό τά σπουδαῖα ἀγιολογικά κηρύγματα του, σκεφτήκαμε νά κάνουμε μία σύντομη ἀναφορά στήν ἀγάπη καί ἀφοσίωση πού ἔδειχνε ὁ ἴδιος, ὡς πρότυπο εὐλαβοῦς ποιμένα καί πνευματικοῦ διδασκάλου, πρὸς τοὺς Ἁγίους Πατέρες, παλαιότερους καί συγχρόνους. Ἐχοντας ἄλλωστε τήν ἐμπειρία τῆς μαθητείας καί πνευματικῆς καθοδήγησης (ἀπό κοινοῦ μέ τήν πρεσβυτέρα του) δίπλα στόν χαρισματικό Γέροντά του, πατέρα Σίμωνα, εἶχε ἀσφαλῶς κατανοήσει, σέ ὄντολογικό ἐπίπεδο, τό πῶς εἶναι νά ἔχεις τήν εὐλογία νά βρίσκεσαι «ὑπό (τήν) ἀκοή» ἐνός ἁγίου Γέροντος.

Ὡς ἐκ τούτου, αὐτός ἦταν καί ὁ λόγος πού ἔτρεφε μεγάλη ἐκτίμηση καί ἀπεριόριστη ἀγάπη σέ μία πλειάδα Ἀγίων, πού εἶχε μελετήσει ἐπισταμένως: στόν «δικό του» Μέγα Βασίλειο, στόν «ἐννορίτη του» ἅγιο Νικόλαο, στόν ἀνεξάντλητο ἱερό Χρυσόστομο, στόν κατασυκοφαντημένο ἱερό Αὐγουστῖνο, στοὺς «ἁββάδες τῆς ἐρήμου», μέχρι φυσικά στίς πιό πρόσφατες ἀγιασμένες μορφές τοῦ 20οῦ αἰῶνα· ὅπως, ἐπὶ παραδείγματι, στόν ἐνδοεκκλησιαστικά διωκόμενο ἅγιο Νεκτάριο, ἢ στόν κορυφαῖο δογματολόγο τῶν καιρῶν μας, τόν ὁσιο Ἰουστῖνο Πόποβιτς, καθώς καί σέ ὅλους τοὺς ὑπολοίπους συγχρόνους χαρισματούχους τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀγιοκαταταχθέντες ἢ μή (προσώρας).

Ἀκούγοντας λοιπόν κάθε φορά τόν πατέρα Βασίλειο νά ὁμιλεῖ γιά ὅλα αὐτά τά σπουδαῖα ἀναστήματα κατὰ Θεόν, ἐνιωθες ὅτι συνδεόταν προσωπικά μαζί τους, ὅτι δηλαδή ἀνέπτυσσε ἕναν ἰδιαίτερο δεσμό, στοιχούμενος πίσω ἀπό τίς διδασκαλίες τους, ὡς ἐπόμενος τῶν θεοφόρων αὐτῶν Πατέρων. Ἐνας ἐξ αὐτῶν τῶν σπουδαίων μέ τόν ὁποῖο ἀνέπτυξε ἰδιαίτερο πνευματικό δεσμό, ἐκτιμοῦμε πῶς εἶναι ὁ κορυφαῖος θεολόγος τῆς δευτέρας χιλιετίας, ὁ ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς, Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης. Καί τοῦτο φαίνεται ξεκάθαρα στόν λόγο τοῦ πατρός Βασιλείου μέσα ἀπό σχετικές ὁμιλίες.

Προφανῶς τό ἐρέθισμα τούτης τῆς πνευματικῆς σχέσης, δέν ἦταν ἄσχετο μέ τό πνεῦμα τῆς ἀποστασίας πού διέπει τήν ἐποχή μας. Ἐχοντας ἀντιληφθεῖ πλήρως ὁ «παππούλης» τήν πονηρία τῆς σύγχρονης «ἀκαδημαϊκῆς θεολογίας», ὅπως αὐτή ἐργαλειοποιεῖται καταλλήλως στήν ὑπηρεσία τῆς παναίρεσης τοῦ οἰκουμενισμοῦ, ἐκεῖνος συχνά μετέρχονταν τήν ἐμπειρική θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, προβάλλοντάς την κατὰ τρόπο ἄριστο ἐρμηνευτικά, ὡς τό πιό κατάλληλο ἀντίδοτο, ἀπέναντι στό δηλητήριο τοῦ διαχριστιανικοῦ συγκρητισμοῦ, καί, παράλληλα, ὡς τό πιό λογικό πρᾶγμα τοῦ κόσμου, εἰς τρόπον ὥστε νά ἐκθέσει τοὺς δοκησίσοφους «θεολόγους τοῦ γραφείου», πού ἐμμένουν ἐωσφορικά στό παράλογο τοῦ ἐγχειρήματος τῶν λεγόμενων «θεολογικῶν διαλόγων», μιᾶς

διαδικασίας ατέρμονης καί ἄκρως ζημιογόνας πρωτίστως γιά τήν ἴδια τήν Ὁρθοδοξία.

Εἶναι χαρακτηριστικό δέ τό γεγονός πώς, σχολιάζοντας κατά καιρούς ὅλη αὐτή τήν ἀντιπατερική πρακτική, ὁ πατήρ Βασίλειος ἀδυνατοῦσε νά κατανοήσει πώς τόσο ἀπλᾶ καί αὐταπόδεικτα πράγματα μέσα ἀπό τήν διδασκαλία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, δέν μπορούσαν νά γίνουν ἀντιληπτά ἀπό τήν «ἄλλη πλευρά». Πῶς, δηλαδή, γίνεται κάποιος, ἀκόμα καί ὅταν τοῦ ἐξηγοῦν τήν κρυστάλλινη ἐπιχειρηματολογία τοῦ ἁγίου Παλαμᾶ, νά ἐπιμένει στή σύγχυση «θεολογίας» καί «οἰκονομίας» καί νά ταυτίζει τίς ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ μέ τήν οὐσία Του καί μάλιστα ὄχι στό ἐπίπεδο τοῦ Ἀκτίστου, ἀλλά σέ αὐτό τοῦ κτιστοῦ, μεταποιῶντας τήν χριστιανική πίστη σέ μία μορφή εἰδωλολατρείας καί πολυθεΐας, ὅπως κατηγοροῦσε εὐθέως ὁ ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς τόν παπικό μισσιονάριο μέ τό ὀρθόδοξο ἔνδυμα, Βαρλαάμ Καλαβρό.

Δικαίως ἐπομένως ὁ ἀγχίνους πατήρ Βασίλειος ἐξανίστατο μέ ὅλους αὐτούς τούς ἀνεπίδεκτους θεολογικῆς μαθήσεως καί συγκατανευσιφάγους τοῦ οἰκουμενισμοῦ, εἴτε αὐτοί ἦσαν αἰρετικοί ἑτερόδοξοι εἴτε ἀκόμα καί αἰρετίζοντες ὀρθόδοξοι τῆς γνωστῆς ἐνδοτικῆς μερίδας, καθὼς διέκρινε ἀπροκάλυπτα ὅτι τό ὅλο πρόβλημα δέν ἐστιάζεται στό «πεδίο τῶν ἐννοιῶν», ἀλλά στό «πεδίο τῆς μετανοίας». Κοινῶς, διέκρινε μέ ὀρθά κριτήρια ὅτι τό πρόβλημα εἰδικά μέ τούς παπικούς δέν βρίσκεται στό θέμα κατανόησης τῶν θεολογικῶν καί δογματικῶν ἐννοιῶν, ἀπλῶς οἱ ἄνθρωποι αὐτοί δέν ἐπιθυμοῦν σέ καμμία περίπτωση νά μετανοήσουν καί νά παραιτηθοῦν ἀπό τήν πλάνη καί τήν αἵρεση

στήν ὁποία βρίσκονται. Συμφωνῶντας μέ τήν ἐκτίμηση τοῦ ἁγίου Νεκταρίου ὅτι ὁ πραγματικός στόχος τοῦ Βατικανοῦ, δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τήν ὑποταγή τῆς Ὁρθοδοξίας στό παπικό πρόγραμμα καί μέσω αὐτοῦ στήν οἰκοδόμηση μιᾶς παγκόσμιας πολιτικο-θρησκευτικῆς τυραννίας.

Ὅμως στό σημεῖο αὐτό, θά πρέπει νά τονιστεῖ ὅτι ὁ πατήρ Βασίλειος δέν ἐξαντλοῦσε τήν διδασκαλία τοῦ ἁγίου

Ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, τήν ὁποία ὁ π. Βασίλειος ἀνεκάλυψε σέ ἀρχαία χειρόγραφα Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐπιμελήθηκε καί ἐξέδωσε ὅσο ἦταν ἀκόμη Διάκονος. Πρόκειται γιά τήν πρώτη Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, τήν ὁποία συνέταξε ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Φιλόθεος ὁ Κόκκινος.

Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ μόνο στά δογματικά ζητήματα, ὅπως ἴσως κάνουν οἱ περισσότεροι, ἀλλά παράλληλα ἔκανε τή σύνδεσή της καί στά θέματα τῆς ζωῆς. Καθόλου τυχαῖα λοιπόν, ἐπαναλάμβανε διαρκῶς αὐτό πού ἐπισημαίνει τό σύνολο τῶν Πατέρων, ὅτι γιά νά ἀσχοληθεῖ κανεῖς μέ τή θεολογία καί νά τήν ἐκφράσει ἀπλανῶς καί ἀλαθῆτως, πρέπει κανονικά νά ἔχει περάσει ἀπό τρία στάδια: τήν κάθαρση τῶν παθῶν, τόν φωτισμό του νοός καί τήν θεοπτία. Ἦξερε πολύ καλά ὁ πατήρ Βασίλειος ὅτι ὁ θεῖος Παλαμᾶς δέν ἐξῆλθε στόν διάλογο μέ τόν Βαρλαάμ ἔχοντας ἀπλῶς μία καλή διάθεση ἢ κάποια ρητορική δεινότητα, ἀλλά πῶς ὅταν ὁμιλοῦσε σέ ἐκεῖνον τόν Οὐνίτη ἱερομόναχο γιά τό Ἄκτιστο Φῶς, ὁμιλοῦσε ἔχοντας τήν βιωματική ἐμπειρία τοῦ Ἀκτίστου Φωτός. Μέσα ἀπό τήν ὁδó τῆς ἀσκήσεως, τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς καί τῆς μετανοίας, ὁ ἅγιος Γρηγόριος δέν τεχνολογοῦσε φιλοσοφικά ἀλλά θεολογοῦσε αὐθεντικά.

Αὐτό ἀκριβῶς τό πρότυπο πνευματικῆς ζωῆς συνιστοῦσε κι ὁ πατήρ Βασίλειος, στό μέτρο τῶν δυνατοτήτων τοῦ καθενός, στά πνευματικά παιδιὰ καί στούς πνευματικούς ἀκροατές του. Γιά αὐτό καί σέ μία ἐποχή σύγχυσης, ὅπως ἡ σημερινή, ὅπου πληθαίνουν διαρκῶς οἱ φωνές περί τοῦ ἐπερχόμενου «σφραγίσματος», δέν ἔπαυε νά δίδει μεγάλη βαρύτητα πρῶτα στόν προσωπικό ἀγῶνα κατά τῆς ἁμαρτίας, ἥτοι στήν θεραπεία τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου ἀπό τά ἐπίγεια «ἀγαπώμενα δεσμά», τονίζοντας ὅτι ἐφόσον ἐπιτευχθεῖ αὐτός ὁ στόχος ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι ἀγῶνες θά κατακτηθοῦν μέ τή Χάρη τοῦ Θεοῦ πió εὐκόλα. Ἐστίαζε τήν προσοχή οὐσιαστικά σέ ἓνα διαχρονικό «σφράγισμα» ἐξίσου πονηρό καί ἐπικίνδυνο γιά τήν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, πού σχεδόν ὅλοι σήμερα οἱ κατ' ὄνομα χριστιανοί τό παραβλέπουν: τό «σφράγισμα τῆς καρδίας» ἀπό τήν ψυχοκτόνο ἁμαρτία.

Κατ' αὐτόν τόν τρόπο, ὁ ἀνύστακτος αὐτός ποιμήν τῆς Ἐκκλησίας συντάσσονταν ἐπί τῆς οὐσίας πλήρως μέ τή διδασκαλία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ὅταν ὁ τελευταῖος διεμήνυε πῶς «τῷ γάρ ἐμπαθεῖν ὧ ἐνωθῆναι τόν Θεόν, ἀδύνατον»¹. Πού σημαίνει ὅτι ἐκεῖνος πού διατηρεῖ ἀκάθαρτο τό νοῦ του, δέν δύναται νά ἐνωθεῖ μέ τόν Θεό! Κατά τή δική μας κρίση, σέ μία ἐποχή ἀχαλίνωτης ἁμαρτίας καί πρωτοφανοῦς ἀποστασίας, ἡ ἐν λόγῳ ποιμαντική νοθεσία ὑπῆρξε καί ἡ εὐστοχότερη «παλαμική» συμβολή τοῦ πατρός Βασιλείου Βολουδάκη. Πρός ἓναν πνευματικά ἀναλφάβητο χριστιανικό κόσμο, πού λόγῳ τοῦ ἀλλοτριωμένου τρόπου ζωῆς του, στίς μέρες μας, ἔχει ἐθιστεῖ περισσότερο νά ἰδεολογικοποιεῖ τήν πίστη του καί λιγότερο νά τήν βιώνει.

Ἰωάννης Μαρκᾶς
Μ.Δ.Ε. Δογματικῆς Θεολογίας Α.Π.Θ.

1 Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ, Περὶ προσευχῆς καί καθαρότητος 1, PG 150, 1117c

ΑΣΚΗΣΗ

Σκέψου κάποιον πού πιστεύεις πού θεωρείς εξαιρετικό ήγέτη. Προσδιόρισε τά χαρακτηριστικά πού επέδειξε καί σκέψου πώς τόν βοήθησαν στόν τομέα του ως ήγέτη.

Όταν άκούω τήν λέξη «ήγέτης» σκέφτομαι ότι είναι κάτι πού λείπει από στήν εποχή μας! Γιατί ό ήγέτης δέν είναι ό άνθρωπος πού έχει έξουσία, όπως έχουμε συνηθίσει νά θεωρούμε. Ούτε είναι ό άνθρωπος πού έχει πολλά χαρίσματα καί ικανότητες. Ηγέτης είναι ό άνθρωπος πού έχει ένα όραμα, τό οποίο δέν σχετίζεται μέ τόν ίδιο αλλά μέ τήν επίτευξη ενός κοινού γιά τούς ανθρώπους στόχου καί πού τό όραμα αυτό θέλει νά τό έμπνεύσει καί στους άλλους. Στην ιστορία του κόσμου, κάθε εποχή έχει νά επιδειξει τούς δικούς της ήγέτες, προσωπικότητες πού έπηρέασαν τίς κοινωνίες καί άφησαν τό δικό τους άποτύπωμα στους ανθρώπους τής εποχής τους αλλά καί στίς επόμενες γενεές. Στην εποχή μας, όμως, θεωρώ ότι λείπουν οι ήγέτες γιατί σπάνια σήμερα οι άνθρωποι νά ενδιαφέρονται πραγματικά γιά τούς άλλους. Σήμερα βλέπουμε μιά τάση νά στρέφεται ό καθένας στόν έαυτό του, νά θέλει νά εξασφαλίσει τά δικά του συμφέροντα, νά φροντίζει γιά «τά του οίκου του» αλλά νά μήν είναι πρόθυμος νά θυσιάσει τόν έαυτό του γιά ένα κοινό σκοπό. Ωστόσο, είχα τήν μεγάλη χαρά νά γνωρίσω στήν ζωή μου έναν άνθρωπο πού άντικειμενικά συγκέντρωσε στήν προσωπικότητά του όλα τά χαρακτηριστικά του ήγέτη.

Σταθερή καί επιβλητική παρουσία

Ήταν ό ίδιος, πρώτα από όλα ήγέτης του έαυτού του. Όποιος τόν συναντούσε, ακόμα καί άν δέν τόν γνώριζε, δέν υπήρχε περίπτωση νά μήν ένιωθε σεβασμό καί εκτίμηση στό πρόσωπό του. Είχε μιά μοναδική σταθερότητα στόν χαρακτήρα του, μιά σιγουριά καί μιά βεβαιότητα γιά ό,τι έλεγε ή έκανε πού ένέπνεε άμέσως έμπιστοσύνη καί σεβασμό στους ανθρώπους. Ένώ ήταν πάντα ταπεινός καί δέν έπεδίωκε ποτέ τήν προβολή του έαυτού του, ή παρουσία του ήταν επιβλητική καί δέν μπορούσε νά άγνοηθεί.

Μιά λύση γιά κάθε πρόβλημα

Ήταν ιδιαίτερα εύφυής άνθρωπος, ή σκέψη του ήταν εύελικτη καί πάντοτε είχε μιά λύση γιά κάθε πρόβλημα πού παρουσιαζόταν μπροστά του. Οι άνθρωποι τόν συμβουλευόνταν γιά όλα τά θέματα πού τούς άπασχολούσαν, τόσο σέ προσωπικό όσο καί επαγγελματικό επίπεδο καί γιά όλα είχε έτοιμες, τεκμηριωμένες λύσεις αλλά καί έναλλακτικά σενάρια στίς περιπτώσεις πού μεταβάλλονταν τά δεδομένα.

Παρησία και θάρρος τῆς γνώμης του

Δέν δίσταζε νά ἐκφράζει δημόσια τήν ἀποψή του σέ ὅλα τά καίρια θέματα, ἡ ὁποία ἦταν πάντοτε τεκμηριωμένη καί βασισμένη σέ ἐπιχειρήματα καί δέν ἔπαυσε νά στηρίζει τούς ἀνθρώπους σέ δύσκολες περιόδους καί νά στηλιτεύει δημόσια πρόσωπα καί πράγματα χωρίς νά φοβᾶται γιά τυχόν προσωπικές ἐπιπτώσεις. Ἦταν πάντα ὑπερασπιστής τῆς ἀλήθειας καί τῆς δικαιοσύνης, ἀκόμα καί μέ προσωπικό του κόστος.

Ἐμπνευστής καί καθοδηγητής

Ὁ ἴδιος ἤξερε καλά πῶς ἔπρεπε νά πορευθεῖ στήν ζωή του καί μέ τήν ἴδια βεβαιότητα καί σιγουριά καθοδηγοῦσε τούς ἀνθρώπους πού τόν πλησίαζαν καί τοῦ ζητοῦσαν καθοδήγηση. Βοηθοῦσε τούς ἀνθρώπους νά δοῦν τά θετικά τους στοιχεῖα, νά ἀντιμετωπίσουν τίς ἀδυναμίες τους μέ ἄμεσες καί πρακτικές ὁδηγίες καί ἔβγαζε ἀπό τόν καθένα τόν καλύτερό του ἑαυτό. Ἐνέπνεε, γενικά, τούς ἀνθρώπους νά θέλουν νά γίνουν καλύτεροι. Εἶχε συγκεκριμένα ὁράματα καί στόχους τά ὁποῖα ὑλοποίησε καί ἐνέπνευσε πολλούς εἴτε νά γίνουν κοινωνοί στά δικά του ἔργα εἴτε νά ὑλοποιήσουν δράσεις γιά τήν κοινωνία καί τό γενικό καλό.

Ρήτορας καί Διδάσκαλος

Εἶχε μιά μοναδική εὐκολία στήν ἐπικοινωνία, ὁ λόγος του ἦταν ρητορικός, γεμάτος νοήματα καί ἄφησε πλούσιο συγγραφικό καί διδακτικό ἔργο. Μποροῦσε νά ἐπικοινωνήσῃ μέ ὅλους τούς ἀνθρώπους, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας καί μορφωτικοῦ ἐπιπέδου, ἦταν πολύ καλός ἀκροατής καί πάντα ἔπειθε τούς συνομιλητές του μέ ἐπιχειρήματα. Ἦταν ὑπέρμαχος τοῦ διαλόγου καί προέτρεπε ὅλους τούς ἀντιφρονούντες νά κάνουν δημόσιο διάλογο ὥστε νά παρατεθοῦν τά ἐπιχειρήματα κάθε πλευρᾶς. Ὑπῆρξε καθηγητής καί στήν δημόσια ἐκπαίδευση ἀλλά καί σέ διάφορους ἄλλους διδακτικούς κύκλους καί σχολές ἐνῶ οἱ μαθητές του τόν θυμόντουσαν ὅσα χρόνια κι ἂν εἶχαν ἀποφοιτήσῃ ἀπό τό σχολεῖο πού δίδασκε καί τόν ἀναγνώριζαν σέ ὅποιο σημεῖο τῆς Ἑλλάδος κι ἂν τόν συναντοῦσαν.

Ὁ ἄνθρωπος πού περιγράφω εἶχε ἡγετικό ρόλο γιατί ἦταν Κληρικός τῆς Ἐκκλησίας μας, εἶχε, δηλαδή, ἐξουσία στούς ἀνθρώπους ὡς Ἱερέας καί Πνευματικός, ἀλλά καί ὡς δάσκαλος, καθώς διετέλεσε Σχολάρχης στό Ἐκκλησιαστικό Γυμνάσιο καί Λύκειο, ἀφήνοντας μακρά ἱστορία γιά τούς ἀγῶνες πού κατέβαλε γιά τήν διατήρηση καί ἀναβάθμιση τῶν σχολῶν αὐτῶν.

Ἡ χαρισματική προσωπικότητά του, ὅπως τήν παραθέσαμε ἀνωτέρω, τόν ἀνέδειξε σέ ἕναν μοναδικό γιά τήν ἐποχή τοῦ ἡγέτη, ὁ ὁποῖος στερέωσε, ἐνέπνευσε καί καθοδήγησε τρεῖς γενεές, ὅσο ὁ ἴδιος ἦταν στήν ζωή καί ὅταν ἔφυγε, ἄφησε πολύτιμη παρακαταθήκη γιά ὅλες τίς ἐπόμενες γενεές πού θά θελήσουν νά γίνουν κοινωνοί τοῦ ὁράματός του καί τοῦ ἔργου του, τό ὁποῖο εἶναι πολυσχιδές καί πλούσιο: Βιβλία, ἄρθρα καί συγγράματα,

πλήθος όμιλιών στό διαδίκτυο καί ραδιοφωνικών έκπομπών αλλά κυρίως όλοι οί άνθρωποι πού είχαμε τήν τιμή καί τήν εύλογία νά τόν γνωρίσουμε καί πού άφησε τό άποτύπωμά του στήν ζωή καί στήν καρδιά μας.

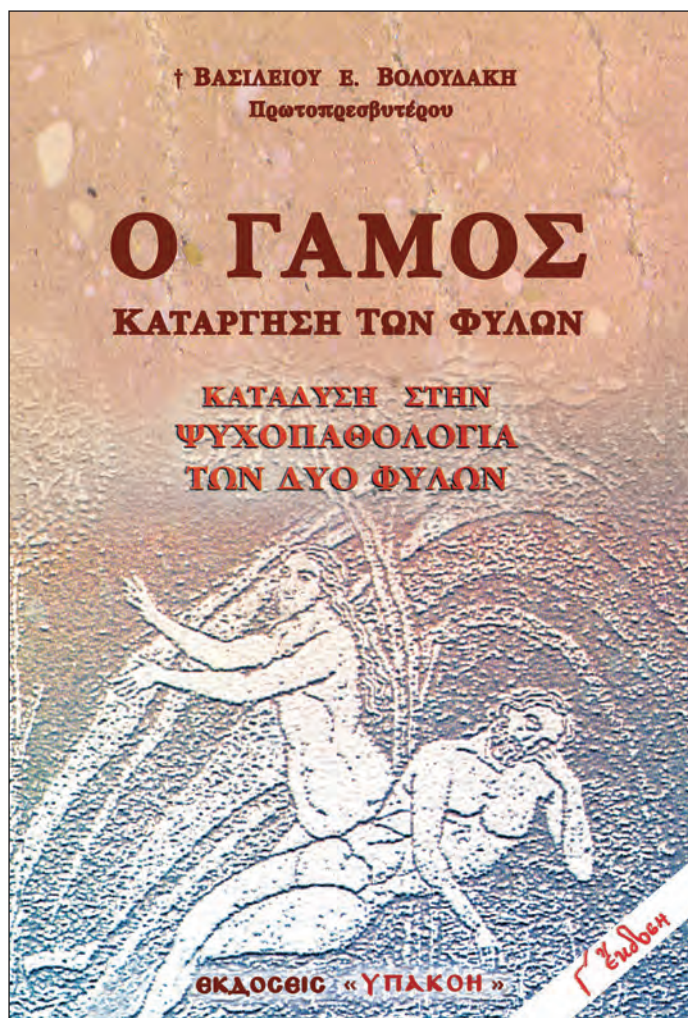
Όταν διάβασα τό θέμα τής άσκησης, νά γράψω γιά κάποιον πού θεωρώ έξαιρετικό ήγέτη, δέν θά μπορούσα νά σκεφτώ άλλον άπό τόν Πατέρα μου!

Μαρίνα Βολουδάκη Διαμαντή

Σημείωση έκδότj:

Τό ως άνω κείμενο άποτελεϊ μέρος άσκήσεων στό πλαίσιο επαγγελματικού σεμιναρίου του ΕΚΠΑ μέ θέμα τό Executive Coaching.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος διακηρύσσει ἀπερίφραστα πῶς τίποτε δέν συγκροτεῖ τόσο τὴ ζωὴ μας, «ὡς ἔρως ἀνδρός καί γυναικός»:

«Ὦντως γάρ, ὄντως πάσῃς τυρανίδος αὕτη ἡ ἀγάπη
τυραννικωτέρα. Αἱ μὲν ἄλλαι σφοδραί. Αὕτη δέ ἡ ἐπιθυμία
ἔχει καί τό σφοδρόν καί τό ἀμάραντον.»

Ἡ **τρίτη** ἔκδοση τοῦ βιβλίου τοῦ π. Βασιλείου στό ὁποῖο ἀναλύεται ἡ ξεχωριστή
ψυχολογία τοῦ ἀνδρικοῦ καί τοῦ γυναικεῖο φύλου, ὅπως δέν ἔχει ἀναλυθεῖ
ποτέ μέχρι τώρα, μέ προσθήκη εἰσαγωγῆς τῆς πρεσβυτέρας του.

Ἡ Διαφορά πού κάνει ἓνας καί μόνο ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ στόν κόσμο μας!

Συμπληρώθηκαν δύο ἔτη ἀπό τῆς κοιμήσεως τοῦ ἀοιδίμου Πνευματικοῦ μας Πατέρα, τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου π. Βασιλείου Βολουδάκη. Ἡ ψυχὴ μας αἰσθάνεται ἔντονα τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφράσει λίγα λόγια εὐγνωμοσύνης, παρ' ὅλο πού ταυτόχρονα αἰσθανόμαστε καὶ τὴν πνευματικὴ μας ἀναξιοτήτα νὰ μιλήσουμε γιὰ ἐκεῖνον. Παίρνουμε τό θάρρος ὁμως γιατί ὁ Θεός μᾶς εὐλόγησε καὶ μᾶς τὸν χάρισε στὴ ζωὴ μας ἐπὶ πολλά ἔτη καὶ χρωστᾶμε στὸν Θεό μεγάλη Εὐγνωμοσύνη γι' αὐτό, σὺν τοῖς ἄλλοις!

Ὅπως μᾶς λέει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος «ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα.» (Α΄ Κορ. Δ΄ 15).

Σύμφωνα μέ τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μᾶς γέννησε πνευματικά κι ἐμᾶς ὁ π. Βασίλειος καὶ γι' αὐτό τοῦ ὀφείλουμε αἰώνια εὐγνωμοσύνη! Δέν μᾶς ἀνέχτηκε ἀπλῶς μέ τό νὰ μᾶς ἔχει πνευματικά του παιδιά, ἀλλά μᾶς συμπεριέλαβε στὴν μεγάλη πνευματικὴ του οἰκογένεια δίνοντάς μας τὴ δυνατότητα (ἂν τό θελήσουμε κι ἐμεῖς) νὰ ἔχουμε μιὰ σχέση μαζί του μέ προορισμό τὴν αἰωνιότητα!

Ταυτόχρονα μέ τὴν εὐγνωμοσύνη μας πρὸς τό σεπτό του πρόσωπο αἰσθανόμαστε ἔντονα ὅτι ὁ π. Βασίλειος μᾶς στέρησε κάθε ἀπολογία ἀπέναντι στὸν Θεό μας, διότι ἀφιέρωσε τόσες πολλές ὥρες διδάσκοντάς μας μέσω τῶν ὁμιλιῶν του μέ κάθε δυνατὴ ἀνθρώπινη ἀνάλυση περὶ ὅλων τῶν θεμάτων καὶ ἐπὶ πολλά ἔτη, ἐπιδιώκοντας πάντοτε τὸν ἀνοιχτό διάλογο προκειμένου νὰ μᾶς λύσει κάθε ἀπορία καὶ νὰ συζητήσει μαζί μας ὅποιαδήποτε ἐνσταση κάποιος μπορεῖ νὰ εἶχε. Δέν ὑπάρχει κάποιο θέμα πού μπορούμε νὰ σκεφτοῦμε ὅτι δέν μᾶς τό ἀνέλυσε. Μᾶς ἔλεγε ἀρκετές φορές ὅτι ὁ Γέροντάς του ὁ π. Σίμων Ἀρβανίτης ἀλλά καὶ ὅλοι οἱ παλαιοὶ Πατέρες ἦταν ὀλιγόλογοι καὶ μόνον ἂν τοὺς ἔκανε κάποιος μιὰ ἐπιπλέον ἐρώτηση ἀπαντοῦσαν περαιτέρω. Καὶ σχολίαζε ὁ Παππούλης... «δεν ἦταν σάν κι ἐμένα πού μιλάω πολύ...». Τὴ δικιά μας πνευματικὴ καὶ διανοητικὴ ἔλλειψη τὴν φορτωνόταν ἐκεῖνος πολὺ εὐχάριστα, τέτοια εὐγένεια καὶ τέτοιο ἥθος ζήσαμε δίπλα του!

Αἰσθανόμαστε εὐγνωμοσύνη στὸν Θεό πού μέσα ἀπὸ τοὺς δικούς του ἀνθρώπους μᾶς παρουσιάζει καὶ σέ ἐμᾶς ζωντανὰ στοιχεῖα δικά Του. Μερικά ἀπὸ τὰ στοιχεῖα πού μπορέσαμε μέ τὰ φτωχὰ μας πνευματικά μάτια νὰ ἀντιληφθοῦμε ἦταν ἡ ἀγωνιστικότητα τοῦ χαρακτῆρα του πρὸς τὴν ἀκριβὴ διδασκαλία τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως, ἡ θεολογικὴ αὐθεντία του, τό θάρρος τῆς γνώμης του, ἡ εὐχέρεια τοῦ λόγου του (τὸν παρακολουθοῦσαμε τίς περισσότερες φορές νὰ βγάζει λόγους χωρὶς γραπτὸ κείμενο μπροστά του) ἡ εὐγένεια τοῦ χαρακτῆρα του, ὁ σεβασμός πού ἔδειχνε σέ ὅλους, ἀπὸ τὰ μικρὰ παιδάκια μέχρι τοὺς γέροντες, ἡ ἀνεξικακία του πρὸς ὅλους μας, ἡ ὑπομονή του, ἡ διάκριση, τό νὰ τονίζει τὰ καλὰ στοιχεῖα πού εἶχε ὁ καθένας, νὰ ἀναβαθμίζει καὶ κατόπιν νὰ προβάλλει τὰ

ταλέντα του καθενός, ή αφιλοχρηματία του σέ αντίθεση με τή γεμάτη από αγάπη καρδιά του καί πολλά ακόμη.

Στή σημερινή εποχή έχει κανείς τήν εὐλογία νά συναντήσει έναν άνθρωπο του Θεού μιά φορά στή ζωή του καί κάποιοι ίσως καί καμία. Όπως μᾶς μετέφερε ο π. Βασίλειος ή ἐποχή πού ἔζησε καί ἀνατράφηκε πνευματικά εἶχε ἄλλο ἥθος ἀπό τή δικιά μας γιατί εἶχε πολλούς Ἁγίους Γέροντες οἱ ὁποῖοι, παρ' ὅλο πού ὁ καθένας εἶχε διαφορετικό χαρακτήρα καί διαφορετικές εἰδικότητες, εἶχαν ὅλοι τό ἴδιο ἐκκλησιαστικό ἥθος καί τήν ἴδια ὀπτική γωνία πού ἔβλεπαν τά πράγματα, τήν ὀπτική τοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτό μᾶς τόνιζε μέσα ἀπό τίς ὁμιλίες του ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ στηρίζεται στό «ὅ,τι πάντοτε, ὅ,τι πανταχοῦ καί ὑπὸ πάντων ἐπιστεύθη». Θυμόμαστε, ἐπίσης, νά μᾶς λέει ὅτι ὁ Γέροντάς του ὁ π. Σίμων τούς ἔλεγε ὅτι πρὶν ἔρθει ὁ μέγας πόλεμος, ἡ Κάθαρση τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεός θά πάρει ὅλους τούς ἀνθρώπους Του! Ἐμεῖς εἶχαμε τήν ἀφέλεια νά σκεφτόμαστε ὅτι μᾶς ἀρκεῖ πού θά ἔχουμε μαζί μας σέ αὐτή τή φρικτή περίοδο τόν Παππούλη, χωρίς νά ξέρουμε ὅτι ὁ Θεός τόν εἶχε ἤδη συμπεριλάβει στοὺς ἀνθρώπους Του!

Ἔτσι ἐξηγεῖται ἡ πνευματική φτώχεια καί ὀρφάνια πού αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ μας ἀπὸ τῆς κοιμήσεως τοῦ π. Βασιλείου, γιατί ὅπως κάνει μεγάλη διαφορά πρὸς τό καλύτερο ἕνας καί μόνο ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ὅταν ζεῖ, ὅταν φύγει ἡ διαφορά μεγαλώνει ἀλλὰ πρὸς τό χειρότερο. Ὁ π. Βασίλειος ὑπῆρξε στήν ἐποχή μας ὡς δῶρο τοῦ Θεοῦ πρὸς ὅλους ὅσοι τόν γνωρίσαμε, ἀλλὰ αἰσθανόμασταν ὅτι ἀνῆκε σέ ἄλλη ἐποχή, ἐκείνη τῶν Πατέρων του καί κυρίως στήν Οὐράνια Βασιλεία πού τόσο ποθοῦσε νά μᾶς μεταφέρει μέ ὅλη τή διδασκαλία του καί μέ τήν τελευταία σειρά τῶν ραδιοφωνικῶν του ἐκπομπῶν μέ τίτλο «Κοιτάζοντας τή γῆ ἀπὸ τόν οὐρανό».

Ὁ π. Βασίλειος ἦταν μιά πολύπλευρη καί ἰδιαίτερη προσωπικότητα. Μιά ἀπὸ τίς πολλές εἰδικότητες πού εἶχε ἦταν αὐτὴ τοῦ συμβούλου ἐπιχειρήσεων. Τόν συμβουλευόμασταν πάρα πολλοὶ ἄνθρωποι γιατί μᾶς ἔδινε ἄμεσα καί ἀποτελεσματικά τίς λύσεις. Θυμόμαστε σέ κάποια ἀπὸ τίς ὁμιλίες του στήν Πνευματικὴ Ἑστία νά τοῦ σχολιάζουν ἄνθρωποι ὅτι κλείνουν πολλές ἐπιχειρήσεις καί ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε «ἔχετε ἀναρωτηθεῖ πόσες ἀπ' αὐτές δέν ἔπρεπε νά εἶχαν ἀνοίξει;».

Σέ κάποια κατ' ἰδίαν συνάντηση εἶχε πεῖ τό ἑξῆς: «παιδιά, ὁ Πνευματικὸς Πατέρας δέν εἶναι γιὰ νά δίνει λύσεις στά βιωτικά προβλήματα τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ νά συγχωρεῖ τίς ἁμαρτίες τους μέσα ἀπὸ τό μυστήριο τῆς ἐξομολογήσεως». Τότε ἀναλο-

γιστήκαμε τά ἐξῆς: πρῶτον ὅτι μέ τόν Παππούλη εἶχαμε πολλά πράγματα δεδομένα στή ζωή μας, εἶχαμε καλομάθει γιατί μᾶς ἔδινε ἀπλόχερα ὅλες τίς λύσεις τῶν προβλημάτων μας καί τῶν πνευματικῶν ἀλλά καί τῶν βιωτικῶν καί δεύτερον πόσο πρέπει νά εὐχαριστοῦμε τόν Θεό πού μᾶς τόν χάρισε στή ζωή μας, γιατί ἀναλογιστήκαμε ὅτι πράγματι ἕνας Πνευματικός Πατέρας μπορεῖ νά εἶναι πολύ ἄξιος ἀλλά αὐτό δέν συνεπάγεται ὅτι ἔχει αὐτή τήν ἴδια εἰδικότητα τοῦ Παππούλη νά σοῦ λύνει καί ὅλα τά βιωτικά προβλήματα ἐπιτυχῶς. Ὅπως μᾶς δίδαξε ὁ ἴδιος, ὁ κάθε ἄνθρωπος εἶναι μοναδικός καί ἀνεπανάληπτος κι ἔχει ἕνα ξεχωριστό χάρισμα πού δέν τό ἔχει κανεῖς ἄλλος γιά νά εἶναι ὁ καθένας μας μοναδικός. Εἶχε πεῖ, ἐπίσης, ὅτι ἀναλόγως τῆς διάθεσης καί τῆς ἐργασίας πού ἀσχολεῖται ὁ καθένας ὁ Θεός τοῦ ξεκλειδώνει ἀντίστοιχα χαρίσματα ἀπό τήν ψυχή πού μᾶς ἔχει δώσει. Βάσει τῶν λόγων τοῦ Παππούλη, βγάζουμε τό συμπέρασμα ὅτι οἱ πολλές του εἰδικότητες ἦταν ἀποτέλεσμα ὅλων τῶν ἀρετῶν του καί ἰδιαίτερως τῆς εὐφυΐας του καί τῆς βαθιάς γνώσης του γιά τήν ψυχολογία καί τά ταλέντα τοῦ ἀνθρώπου πού εἶχε μπροστά του. Βέβαια, μᾶς ἀπέδειξε ὅτι ἔβλεπε καί τήν ψυχή ἀνθρώπων πού δέν τοὺς εἶχε μπροστά του, οὔτε τοὺς γνῶριζε. Θυμόμαστε χαρακτηριστικά νά διαμαρτυρόμαστε γιά ἕνα πρόσωπο στήν ἐργασία μας μέ μιά μικρή φράση πού αὐτή καθαυτή δέν ἔδινε καμία ἀπολύτως πληροφορία. Τότε ὁ π. Βασίλειος ξεκίνησε νά περιγράφει ἐπακριβῶς τόν ἄνθρωπο ὅπως τόν ζούσαμε στήν ἐργασία μας μέ τέτοιες λεπτομέρειες καί ἀνάλυση τῆς συμπεριφορᾶς του, πού μᾶς ἄφησε ἄφωνους καί στό τέλος μας εἶπε μέ ἕνα μειδίαμα: «ἔτσι δέν εἶναι;» καί τότε ἀπαντήσαμε «ἔτσι ἀκριβῶς». Στό τέλος πρόσθεσε: «ἔχει καλή ψυχή ὅμως». Αὐτό ἦταν κι ἕνα ἀκόμα ἐπιπλέον χαρακτηριστικό του, νά ξεχωρίζει τήν ἀσχημη συμπεριφορά τῶν ἀνθρώπων ἀπό τήν ψυχή τους.

Παρόμοια γεγονότα εἶχαμε ζήσει ἀρκετά κοντά του, νά μᾶς ἀναλύει ἀνθρώπους καί νά περιγράφει τή συμπεριφορά τους παρ' ὅλο πού δέν τοὺς εἶχε γνωρίσει, οὔτε εἶχαμε πεῖ ἐμεῖς κάτι.

Γι' αὐτόν τόν λόγο θαυμάζαμε πολύ τό γεγονός ὅτι ὁ π. Βασίλειος δέν ἔβγαζε συμπεράσματα ἀπ' αὐτά πού τοῦ ἔλεγαν οἱ ἄνθρωποι, ἀντιθέτως γνῶριζε τήν ἀλήθεια! Ἦταν πολλές οἱ φορές πού ἄνθρωποι περιέγραφαν -μεταξύ αὐτῶν κι ἐμεῖς- διάφορες καταστάσεις καί συμπεριφορές ἀνθρώπων, ἀλλά ὁ Παππούλης ἔλεγε ὅτι δέν εἶναι ἔτσι πού τά λέτε καί μᾶς ἀνέλυε ποιά ἦταν ἡ ἀλήθεια.

Προεκτείνοντας αὐτή τήν εἰδικότητα τοῦ Παππούλη θά μπορούσε νά εἶναι καί σύμβουλος Κράτους, μέ τήν ἔννοια τοῦ πνευματικοῦ συμβούλου τῶν πολιτικῶν, κρίνοντας ἀπό τήν ἀρθρογραφία του ἥδη ἀπό τό 2006 ὅπου ἔγραφε κείμενα πρωτόγνωρα γιά ἐμᾶς σχετικά μέ τήν πολιτική τῆς Πατρίδας μας, προβλέποντας τό οἰκτρό της τέλος. Αὐτά τά ἄρθρα τά διαβάζαμε στό περιοδικό πού ἐξέδιδε μέ τόν τίτλο «Ἐνοριακή Εὐλογία» ἀλλά καί στό βιβλίο του μέ τίτλο «Ἡ πολιτική εἶναι Ποιμαντική» κ.α. Ὁ π. Βασίλειος μᾶς δίδαξε ὅτι αὐτά δέν εἶναι πρωτόγνωρα στήν ἱστορία τοῦ Γένους μας, ἀλλά ἐκεῖνος τά ἀνέσυρε ἀπό τά βιβλία γιά νά τά μάθουμε κι ἐμεῖς, ὅπως ἀνέσυρε ἀπό τήν πιό πρόσφατη ἱστορία καί τό πρόσωπο τοῦ Ἰωάννη Καποδίστρια, πρῶτος ἀπό ὅλους· ὅλοι σήμερα τόν ἐκθειάζουν. Οὐσιαστικά, ὁ Παππούλης ἀνέδειξε στήν Πατρίδα μας τόν Ἰωάννη Καποδίστρια καθῶς

ὡς τότε κανείς δέν μιλοῦσε δημόσια γιά ἐκεῖνον, οὔτε εἶχε ἀναδείξει κανείς ἀναλυτικά τό ἔργο του ὡς πρώτου Κυβερνήτη τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Κράτους, οὔτε τό πόσο ὠφέλησε τήν Πατρίδα μας. Γιά νά μήν σχολιάσουμε τά σχολικά βιβλία, πού ὅταν εἴμαστε μαθητές οὔτε μιά ὁλόκληρη σελίδα δέν τοῦ ἀφιέρωναν. Μᾶς τόν παρουσίασε μέ πολλά κείμενά του, μᾶς παρότρυνε νά διαβάσουμε τή ζωή του καί νά ἀναζητήσουμε σχετικό ἀρχεϊκό ὑλικό. Ἔτσι ἄλλωστε ἐνέπνευσε πνευματικά του παιδιά νά ιδρύσουν τήν Πολιτική Παράταξη ΚΟΙΝΩΝΙΑ, Συνεχιστῶν τῆς πολιτικῆς τοῦ Καποδίστρια μέ κύριο σύνθημά της «ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΘΕΛΟΥΜΕ ΠΙΣΩ!», τό ὁποῖο προέκυψε ἀπό ἕνα ἄρθρο τῆς πρεσβυτέρας του Νινέττας, πού ἐκκλίνει μέ τήν φράση αὐτή. (*Μετανάστες καί Αλλοίωση Λαῶν, περιοδικό Ἑνοριακή Εὐλογία, ἀρ. Φύλλου 66, σελ. 234*). Ὁ π. Βασίλειος ἐπανειλημμένα σχολίαζε πῶς τόν συγκλόνισε αὐτή ἡ φράση! Τόσο πολύ **ποθοῦσε τήν διὰ τοῦ Σταυροῦ διακυβέρνηση τῆς Ἑλλάδας**, ὅπως χαρακτηριστικά ἔλεγε, ὥστε ἤθελε νά μᾶς δώσει τή δυνατότητα, μέσω αὐτῆς τῆς Παρατάξεως, νά βγοῦμε ἀπό τά καθημερινά μας ἀδιέξοδα, νά ἀνυψωθεῖ ἡ καθημερινή μας ζωή καί νά καταλάβουμε, ὅπως μᾶς ἔλεγε, ὅτι τά ἐπίγεια εἶναι ἡ πρόσβαση γιά τά ἐπουράνια ἐάν τά χειριστοῦμε ὅπως θέλει ὁ Θεός. Ὅπως μᾶς ἔλεγε, ἀσχολήθηκε μέ τήν Πολιτική ἀπό τά μαθητικά του χρόνια καί σέ συνδυασμό μέ τήν βαθιά ἀγάπη του στόν Θεό ἤθελε νά πραγματοποιηθεῖ αὐτό πού λέμε στήν Κυριακή Προσευχή «ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου, γενηθήτω τό θέλημά Σου ὡς ἐν οὐρανῷ καί ἐπὶ τῆς γῆς». Παρ' ὅλα αὐτά φανήκαμε παντελῶς ἀνάξιοι γιά μιά τέτοια Θεία ζωή. Ἀρκετά χρόνια ἀργότερα ἀπό τό ἤδη παρουσιασμένο ἀπό τόν π. Βασίλειο (μέσω συνεδρίων, ἀρθρων, βιβλίων καί τῆς ἴδρυσης Πολιτικῆς Παρατάξεως μέ τό ὄνομα τοῦ Καποδίστρια) ἔργο τοῦ Ἰωάννη Καποδίστρια ὅλοι ξαφνικά μιλοῦσαν δημόσια γιά αὐτόν ἀντλώντας πληροφορίες ἀπό τόν π. Βασίλειο, ἀλλά χωρίς κἄν νά ἀναφέρουν τά γραπτά του ὡς πηγή.

Σέ συνέχεια αὐτοῦ τοῦ Ἐγερτηρίου Σαλπίσματος πρὸς τόν λαό, ὅπως χαρακτήριζε τήν Παράταξη ὁ Παππούλης (Ἡ Πολιτική εἶναι Ποιμαντική, σελ. 350) συνέχιζε νά σαλπίζει τόν λόγο τῆς Ἀληθείας τοῦ Θεοῦ στά χρόνια τοῦ COVID 19. Μᾶς ἔχουν χαραχτεῖ τά λόγια του ὅτι πρόκειται περὶ ἀπάτης κι ὄχι πραγματικῆς πανδημίας ἀπό τήν πρώτη κιόλας στιγμή ὅταν κανείς δέν τό εἶχε δεῖ, οὔτε εἶχε μιλήσει ἄλλος δημόσια ἐναντίον τοῦ COVID-19, ὅταν ἀκόμα καί οἱ γιατροί ἦταν τρομοκρατημένοι. Ἀπό τήν πρώτη στιγμή ἔβλεπε καί μᾶς ἔλεγε ὅτι αὐτή ἡ ἀσκηση ἔχει ὡς σκοπό τῆς τήν ἀποϊεροποίηση τῆς Ἐκκλησίας, τόν ἀποχριστιανισμό τῆς χώρας μας μέ τήν ἀναγκαστική ἀπαγόρευση τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν ἀνθρώπων. Εἶδε τήν Ἀλήθεια πρὶν κἄν ξεκινήσει τήν ἐξαντλητική ἔρευνα μέ ὅλα τά στοιχεῖα πού ἔφερε στό φῶς. Ὁ Θεός γνωρίζει πόσες «διατριβές» ἔχει ἐκδώσει ὁ Παππούλης πάνω σέ αὐτό τό θέμα.

Ἐπικοινωνοῦσαν μαζί του ἄνθρωποι ἀπό ὅλον τόν κόσμο, τόσο πολλοί καί μέ τόση θλίψη καί ἀγωνία, πού πρώτη φορά, τοῦλάχιστον ἐμεῖς, τόν ἀκούσαμε νά λέει: «τί περιμένουν οἱ ἄνθρωποι νά κάνω, ἕνας εἶμαι». Ὁ ἴδιος εἶχε ἐπίσης πεῖ δημόσια, σέ ὁμιλία του, ὅτι στά χρόνια τοῦ COVID ἔνοιωθε σάν νά ἔχει γεράσει 10 χρόνια! Καί σκεφτόμαστε ὅτι ἐκοιμήθη σάν νά ἦταν 82 ἐτῶν κι ὄχι 72, ὅπως ἦταν ἡ πραγματική του ἡλικία, μόνο πού τά 10 χρόνια τά ἔζησε συμπυκνωμένα μέσα σέ 3 χρόνια!

Ο π. Βασίλειος έπιβεβαίωσε τόν λόγο του Εὐαγγελίου «Εἰ ἐμέ ἐδίωξαν καί ὑμᾶς διώξουσιν» (Ιω. 15, 20) διότι πολεμήθηκε πολύ καί ὑπουλα γιά πάρα πολλά θέματα (ὅπως γιά παράδειγμα κατά τά χρόνια τῆς ἐνεργῆς παρουσίας τῆς Παρατάξεως «ΚΟΙΝΩΝΙΑ») ἀλλά καί γιά τήν τοποθέτησή του γιά τόν COVID, σέ σημεῖο πού κλήθηκε στό δικαστήριο ὡς κατηγορούμενος μαζί μέ τήν πρεσβυτέρα του Νινέττα Βολουδάκη, ἀπό ἐκκλησιαστικό πρόσωπο ὅπως ἦταν σίγουρος, καί μέ ἀνύπαρκτα ὀνόματα κατηγορῶν, οἱ ὅποιοι, ἀφοῦ ἦταν ἀνύπαρκτοι, δέν παρουσιάστηκαν καί τήν ἡμέρα τῆς δίκης στήν αἴθουσα τοῦ δικαστηρίου. Οἱ π. Βασίλειος εἶχε τήν ἀνδρεία νά ὑποστηρίξει δημόσια αὐτό πού πίστευε. Ποτέ δέν κρύφτηκε πίσω ἀπό ψευδώνυμα, σέ ἀντίθεση μέ τό πνεῦμα τῆς ψεύτικης καί ὑποκριτικῆς ἐποχῆς μας. Δέν ἦταν λίγες οἱ φορές πού ἐπικοινωνοῦσαν μαζί του μεγάλα κανάλια ζητῶντας του νά δώσει συνέντευξη σέ γνωστούς καί καταξιωμένους δημοσιογράφους, μόλις ὅμως τούς ἔθετε ἕναν μοναδικό ὄρο (αὐτόν τῆς ζωντανῆς μετάδοσης τῆς συνέντευξης) ἔκαναν ἀμέσως πίσω γιατί ἤξεραν πολύ καλά τίς δυνατότητές του στόν διάλογο καί δέν εἶχαν οὔτε τίς γνώσεις, οὔτε τό θάρρος νά τόν ἀντιμετωπίσουν πρόσωπο πρὸς πρόσωπο, παρά μόνο μέ «κοπτοραπτική» τῶν λόγων του.

Μετά τόν COVID οἱ πολιτικοί συνέχισαν τό ἔργο πού ἔχουν ἀναλάβει νά διεκπεραιώσουν ὡς μαριονέτες, τό ἔργο δηλαδή τῆς πνευματικῆς ἀλλοίωσης τῆς Πατρίδας μας, σέ τέτοιο βαθμό πού νά μήν θυμίζει σέ τίποτα τήν Ὁρθοδοξία, ὅπως μᾶς ἔλεγε ὁ Παππούλης, μήν διστάζοντας νά θέσουν πρὸς ψήφιση τό νομοσχέδιο μέ τόν γάμο τῶν ὁμοφυλοφίλων. Πρὶν τό ψήφισμα εἶχε πεῖ σέ ἐκπομπή του ὅτι αὐτό τό νομοσχέδιο θά ψηφιστεῖ πάνω ἀπό τό πτώμα μας («*Νομοθετημένα ψέμματα*», 6/5/2018, *Ἐκδόσεις Ὑπακοή*). Κατόπιν, σέ μετέπειτα ὁμιλία του ὁ π. Βασίλειος μᾶς ἐνημέρωσε πρῶτος ἀπό τίς ἀκριβεῖς πηγές του τόν ἀριθμό τῶν βουλευτῶν πού θά ψηφίσουν ὑπέρ τοῦ νομοσχεδίου, ἐκεῖνο τό γνωστό 175 πού ἔμεινε στήν ἱστορία («*Λόγος πού διχάζει δέν ὀρθοτομεῖ*», 21/1/2024, *StudioYP*). Μάλιστα, ἀρχικά βγήκε στίς εἰδήσεις στίς 15 Φεβρουαρίου 2024 ὅτι τό ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας ἦταν 176 βουλευτές μέ θετική ψήφο καί τό ἐπόμενο πρῶι στίς 16 Φεβρουαρίου 2024 βγήκε δι-ορθωτική ἀπόφαση τῆς Βουλῆς λέγοντας ὅτι ἔγινε λάθος καταμέτρηση τῆς ψηφοφορίας καί οἱ θετικές ψήφοι εἶναι 175!

Πράγματι ὁ Θεός τόν ἄκουσε καί 3 ἡμέρες μετά τήν ψήφιση τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ στίς 19 Φεβρουαρίου 2024, τόν κάλεσε στήν Οὐράνια Βασιλεία Του, ὄρθιο καί ἀγωνιζόμενο γιά τήν Ἐκκλησία καί τήν Πατρίδα μας, ἀφοῦ εἶχε ὑλοποιήσει τόν λόγο τοῦ Χριστοῦ περὶ τοῦ Καλοῦ Ποιμένου: «Ὁ Ποιμὴν ὁ καλὸς τήν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων»! (Ιω, κέφ. 10 ι ' 15).

Ὅμως ὁ Θεός μᾶς ἄφησε κοντά μας τήν πρεσβυτέρα του π. Βασιλείου, τή σεβαστή Νινέττα Βολουδάκη, πού ὅπως ἔλεγε ὁ Παππούλης «ἡ πρεσβυτέρα δέν εἶναι ἕνας ἀπλὸς συνεργάτης, εἶναι ὁ ἄλλος μου ἑαυτός» («*Ὁδεύουμε ὀλοταχῶς στήν Κρατικοθεΐα!*» 1/10/2023, *StudioYP*). Στό πρόσωπό της ἐκτός ἀπὸ ἐκείνην, βλέπουμε ταυτόχρονα καί τό πρόσωπο τοῦ Παππούλη. Αὐτό βέβαια τό ζούσαμε τόσα χρόνια κοντά τους, διότι σέ ὅλα τά προαναφερθέντα δέν ἔλειπε ποτέ ἡ πρεσβυτέρα ἀπὸ δίπλα του, ἔχοντας ὡς κοινὸ σκοπὸ τό νά θυσιάσουν τήν προσωπικὴ τους ζωὴ ὑπὲρ τῆς δικῆς μας ωφέλειας καί νά συνεχίσουν

τή ζωή πού παρέλαβαν από τόν Γέροντά τους τόν π. Σίμωνα αλλά κι όλους τούς Άγίους Γέροντες πού γνώρισαν. Όσα χρόνια γνωρίσαμε τόν Παππούλη, μᾶς δίδασκε ἔμπρακτα, ἀλλά καί μέ λόγια ὅτι πάντοτε λειτουργοῦσαν οἱ δύο τους ὡς ἓνας ἄνθρωπος!

Εὐγνωμονοῦμε τόν Παππούλη πού δέν μᾶς ξεχνάει ἀλλά μᾶς παρακολουθεῖ καί, ὅσες φορές τόν ἐπικαλούμαστε δίνει ἅμεσα λύσεις στά ἀδιέξοδά μας, συνεχίζοντας καί ἀπό τόν οὐρανό τό ἴδιο ἔργο μέ αὐτό πού ἔκανε ἐδῶ στή γῆ!

Τόν ἱκετεύουμε νά πρεσβεύει πρὸς τόν Κύριο νά μὴν ἀλλοιώσουμε τίποτα ἀπ' ὅλα αὐτά πού μᾶς δίδαξε ἐπὶ τόσα πολλά ἔτη καί ὁ καθένας μας νά μὴν τά προσαρμόζει σύμφωνα κατὰ πῶς τόν βολεῦει!

**Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ αἰοδίμου πρωτοπρεσβυτέρου
π. Βασιλείου Βολουδάκη!**

Κυριάκος καί Κατερίνα Ζερβοῦ

ΑΝΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΗ ΣΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ

Μετά τήν κοίμηση τοῦ πατρός ἡμῶν π. Βασιλείου Βολουδάκη, κι ἐνῶ ἤδη ἔχουν συμπληρωθεῖ 2 χρόνια ἀπό κείνη τή μοναδική μέρα, προσωπικά, συνεχίζω νά μήν πιστεύω τα γραφόμενα μου. Δέν ξέρω ἂν κάποτε ὄντως κατ' οὐσία θά συνειδητοποιήσω τό γεγονός αὐτό ἤ ἀπλᾶ κάποια στιγμή θά κάνω μιά συμβατική παραδοχή τῆς ἐγκόσμιας πραγματικότητας. Μέ μιά πρώτη ἐξέταση τῆς κατάστασης ἀντιλαμβάνομαι πῶς ἐκεῖνο πού μέ παραλύνει εἶναι ἡ ἀπόλυτη ἀδυναμία μου νά ἀντιληφθῶ πῶς, ὅτι (ὅποιον) πιό ζωντανό ἔχω γνωρίσει ἔχει ἀποχωρήσει ἀπό τό μάταιο τοῦτο βίο, ὅποτε καί ἡ δική μου σχέση μαζί του ἔχει λάβει τέλος ὑπό τή συμβατική τοῦλάχιστον μορφή της. Ἐπίσης ὁ βαθμός τῆς καταλυτικῆς του παρουσίας στή ζωή μου καθώς καί ὁ τρόπος πού ἐκεῖνος πάντα νοηματοδοτοῦσε τά πρόσωπα καί τά πράγματα ἀπειλοῦν νυχθημερόν τήν ὕπαρξή μου μέ αὐτό τό αἶσθημα τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἔλλειψης καί ἀπουσίας. Ἡ αἴσθησις πῶς κι ἄλλοι ἄνθρωποι βιώνουν καί συλλογίζονται παραπλήσια πράγματα μέ ἐνδυναμώνει κι αὐτό εἶναι μιά μεγάλη γλυκόπικρη ἀλλά καί συνάμα λυτρωτική ἀλήθεια. Κάτι ἀκόμα εὐρύτερο καί ἀπό αὐτό καί ἴσως ἐντελῶς θαυμαστό, εἶναι ἡ βαθειά μου πεποίθησις πῶς, κατά ἓνα μυστηριακό τρόπο, ὁ Παππούλης μας, μᾶς συντρέχει ἀκόμα, ἴσως μάλιστα τώρα μέ ἓναν ἀκόμη πληρέστερο τρόπο. Ἴσως αὐτό τελικά μέ διαχωρίζει μέ ἀπόλυτη βεβαιότητα ἀπό τήν ἀπελπισία καθώς μέσα ἀπό ἓνα μονοπάτι πού ξεκινᾷ χωμάτινο μέ πέτρες καί σιγά-σιγά βυθίζεται στό γαλάζιο οὐρανό ἐλπίζω βεβαιόπιστος πλέον πῶς στήν ἄλλη πλευρά στέκει ὁ π. Βασίλειος πέρα ἀπό κάθε λογική αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Γιά κάποιο λόγο μοῦ ἔρχεται στό νοῦ μιά λέξη ἀπό τήν Καινή Διαθήκη ἡ ὁποία βρίσκεται στήν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολή Η', 19: «ἡ γὰρ ἀποκαταδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται. *(Καί αὕτη ἀκόμη ἡ ἄψυχος κτίσις εὐρίσκεται εἰς συνεχῇ ἔντονον ἀναμονήν, περιμένουσα μέ πόθον τὴν ἔνδοξον φανέρωσιν τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.)*

Κατόπιν διαπιστώνω τήν ὕπαρξή τῆς λέξεως ἀποκαταδοκία καί στήν πρὸς Φιλιπησίους ἐπιστολή Α' 20: «κατὰ τὴν ἀποκαταδοκίαν καί ἐλπίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνηθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ πάρρησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου.» *(Ἡ πρόοδος μου δέ αὕτη καί ἡ αἰωνία σωτηρία μου εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν σφοδράν καί φλογεράν προσδοκίαν, τὴν προσμονὴν καί ἐλπίδα μου, ὅτι εἰς τίποτε δέν θά ἐντροπιασθῶ, ἀλλὰ, ὅπως πάντοτε, ἔτσι καὶ τώρα, μέ κάθε παρρησίαν καὶ ἀφοβίαν θά δοξασθῇ ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ φυλακισμένου καὶ θλιβομένου αὐτοῦ σώματός μου εἴτε ζήσω εἴτε θανατωθῶ.)*

Ἡ λέξη αὕτη εἶναι ἡ ἀποκαταδοκία, ἡ ὁποία σύμφωνα μέ τά λεξικά τῶν Ἑμμ. Κριαρᾶ, Δημητράκου καί LIDDELL & SCOTT, ἀποδίδεται ὡς διακαής, σφοδρὴ κι ἐνθερμὴ προσδοκία, ἀδημονία, ἐνῶ ἀντίστοιχα τό ρῆμα ἀποκαταδοκῶ σημαίνει περιμένω μετά πόθου, καιροφυλακτῶ, παραμονεύω, περιμένω τήν κατάλληλη εὐκαιρία.

Ὁ ἀναγνώστης τῆς Καινῆς Διαθήκης μέσῳ τῶν Θείων Λόγων μεταλαμβάνει τήν ἱερά ἀποκάλυψη ὅλης τῆς Τριαδικῆς Θείας Δόξας γιὰ νά παρακινηθεῖ πρὸς τήν ὄντως Ζωή.

Τά θεόσταλτα νοήματα γεμᾶτα ἐνέργειες τῆς σωστικῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ποδηγετοῦν τό νοῦ καί τήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου στήν οὐράνια ἐλπίδα καί τήν αἰώνια προοπτική τῆς ἀνθρώπινης ὑπόστασης. Ἡ πίστη πλέον φανερώνεται ὡς ὀλοζώντανη ἐλπίδα μιᾶς ὀλοκληρωτικῆς ἀνακαίνισης, μιᾶς ἀέναης ἐλευθερίας καί οὐσιαστικά μιᾶς ἀνώλεθρης ἐσχατολογικῆς σωτηρίας. Στούς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ὁρᾷ κανεῖς ἀπ τή μιᾶ πλευρά τόν εὐλογημένο πόθο ἀκόμα καί αὐτῆς τῆς κτίσεως νά ἀντικρίσει τούς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ, τούς ἀπαλλαγμένους ἀπό τήν φθορά τῆς κτίσεως κι ἀπό τήν ἄλλη προσδοκᾷ τήν ἐσχατολογική ἀνακαίνισή της. Μήπως αὐτό ἐξηγεῖ τόσα πολλά; Μήπως γι αὐτό ὁ ἄνθρωπος ἐπιζητᾷ μέ τόσο ζῆλο, ἄλλοτε μέ ἐπίγνωση κι ἄλλοτε ἄνευ, τήν συσχέτιση μέ τό ἀπόλυτο, τό ἄφθαρτο καί τό αἰώνιο; Μήπως γι' αὐτό ἡ ἐπαφή μέ τήν ἀγιότητα ἐξημερώνει τόν ἄνθρωπο, τήν ἄλογη φύση καί τήν κτίση ὀλοκληρη; Μήπως ὁ Θεός ἤδη ἀπό τοῦ νῦν συνομιλεῖ μέ τόν ἄνθρωπο τοῦ ἀνακαινισθέντος μέλλοντος αἰῶνος; Ἀπ τή μιᾶ πλευρά ξεκάθαρα μᾶς διδάσκεται πώς ἡ ἐλπίδα ξεπερνᾷ ὄντολογικά ὄχι μόνο τή θνητότητα τοῦ σώματος ἀλλά ὑπαρκτικά καί αὐτόν τόν ἴδιο τόν θάνατο. Ἀπ τήν ἄλλη ὅμως μᾶς εἰσάγει καί στό αὐθεντικό πνεῦμα ἐξέτασης τῶν πραγμάτων, δηλαδή τήν ἀπόλυτη ἀνάγκη τῆς οὐράνιας ὁρατότητας καί τῆς θεοειδοῦς ζωῆς.

Παρά τά ἐλπιδοφόρα νοήματα τῶν ἀνωτέρω χωρίων, προσωπικά μᾶλλον δέν διαθέτω τόση πίστη γιά νά παρηγορηθῶ, ἂν καί διαισθάνομαι πώς μᾶλλον ἔτσι θά ἔπρεπε. Εἰλικρινῶς ἡ δική μου πραγματική ἀποκαραδοκία ἦταν νά πάρω τήν εὐχή του Παππούλη μας καί νά βρεθῶ κοντά του γιά μιᾶ στιγμή. Αὐτό ἦταν τό μόνο πραγματικό καί αἰώνιο πού ἔζησα σέ ὅλη μου τή ζωή μαζί μέ τό Μυστήριο τοῦ γάμου μου τόν ὁποῖο ὁ Παππούλης προέβλεψε, εὐλόγησε καί εὐλογεῖ αἰώνια. Τώρα πιά ἡ ἐγκαρτέρηση πού μοῦ ἀπομένει εἶναι νά φτάσω καί μέ κάποιο τρόπο νά ξαναπάρω τήν εὐχή του, αὐτό ἐλπίζω γιά μένα, γιά τήν οἰκογένεια μου καί γιά ὅλους μας. Ἐκεῖνο πού ζητῶ εἶναι ἀπλᾶ νά μᾶς βοηθήσει νά βροῦμε τή δύναμη νά συνεχίσουμε αὐτήν τήν πορεία ἀνάβασης ἀπό τό ἐγώ μας στό Φῶς τοῦ Χριστοῦ μας, ἀπό τή γῆ δηλαδή στόν οὐρανό. Προσωπικά γιά μένα αὐτό ἀποτελεῖ γεγονός ἀκλόνητο ὅποτε βιώνω ἔν τι νι μέτρῳ πώς μᾶς ἐνδυναμώνει, μᾶς παρηγορεῖ, συνδέοντας ἄρρηκτα καί πραγματικά τήν ἐδῶ ζωή μέ τή μέλλουσα. Ἐπιπλέον θεωρῶ βέβαιο πώς δέν παρενέβη μέ τέτοιον εὐλογημένο τρόπο στίς ζωές τῶν καί τῶν ἀνθρώπων γιά νά ξεμείνουν κάποια στιγμή ὅλοι αὐτοί στή μέση μιᾶς ἁγῶνης ἐρήμου ὅταν ἐκεῖνος εὐλόγα κάποτε ἀναχωροῦσε προχωρῶντας στό οὐράνιο μονοπάτι.

Συνεπῶς δέν καλούμαστε νά ξεπεράσουμε ὅλο αὐτό μέ τήν ἀδιόρατη πρόφαση μιᾶς γενικῆς κι ἀόρατης ἐλπίδας ἀλλά μέ κάτι ὄντως πραγματικό, κάτι πού νά ταιριάζει καί νά συνεχίζει τήν ἀπτή στήριξη πού προσέφερε στόν καθένα καί τήν καθεμία ἀπό ἐμᾶς. Αὐτό ἐκτιμῶ πώς μπορεῖ νά συμβεῖ μόνο μέ ἕναν καί ἀποκλειστικό τρόπο: μέ τήν εὐλογία τῆς παρουσίας του στίς ζωές μας. Ἀπό τήν πλευρά ἐκείνου πιστεύω πώς διατίθεται καί προσφέρεται, ὅποτε ξεκάθαρα τώρα πιά ἐναπόκειται σέ ἐμᾶς νά μὴν καθεύδουμε πλέον μέ ἔργα ἀμελείας καί λόγια ἀργίας. Πρωτίστως λοιπόν μέσω τῆς προσευχῆς μοιάζει νά μπορούμε νά συνεχίσουμε ἀπτόητοι αὐτήν τήν πορεία συνάντησης μαζί του καί ἀναγωγικά μέ Αὐτόν τόν ἴδιο τόν Τριαδικό Θεό μας. Μέ ἀφετηρία-ἀφορμή αὐτήν τήν ἀπόλυτη

ανάγκη της παρουσίας του στη ζωή μας, καλούμαστε αν τό ζητάμε πραγματικά, να προσπαθήσουμε να του μοιάσουμε κι άρα τελικώς να μιμηθοῦμε τό Θεανθρώπινο πρότυπο του Χριστού μας. Άν πράγματι επιθυμοῦμε να τόν ανταμώσουμε οφείλουμε να ἔχουμε τό πνεῦμα του, να υιοθετήσουμε τούς λόγους του καί να ἐγκολπωθοῦμε κυρίως τίς πράξεις του, ὁ καθένας κατά τό μέτρο τῶν δυνάμεων του.

Ἡ μοναδική ὁδός γι' αὐτό φαίνεται να εἶναι ἡ ἀγωνιστική ἐκδήλωση του καλύτερου ἑαυτοῦ μας μέσω τῆς ὀξυνσης τῆς συνειδήσεως μας πρὸς μιὰ ἀέναη διόρθωση, μιὰ οὐσιαστική μετάνοια γιά να ἐπιτευχθεῖ ἡ κατά Θεόν ἀναμόρφωση καί ἡ θεραπεία τῆς προσωπικότητάς μας. Άν δοῦμε τά πράγματα εὐθυνοκεντρικά, ὅπως τουλάχιστον ἐγώ προσωπικά ἀντιλήφθηκα τό πνεῦμα του Παππούλη μας, δέ θά πρέπει να ἀποδίδουμε εὐθύνη στό Θεό πού μᾶς τόν πῆρε ἀλλά τό ἀντίθετο, να δοῦμε αὐτό μόνο σάν κίνηση ἀγάπης, θυσίας καί προσφορᾶς γιά τή σωτηρία μας. Ὅπως ἔλεγε χαρακτηριστικά χρέος μας εἶναι ὅλα τά περιστατικά καί τίς καταστάσεις να τά ἀνάγουμε καί να τά στρέφουμε πρὸς τό Θεό ἀλλά καί πρὸς τήν ἑαυτόν βελτιστοποίηση τῆς ἀμαυρωμένης θείας Εἰκόνας Του. Αὐτό ἐκτιμῶ πῶς θά πρέπει να πράξουμε καί τώρα. Δηλαδή να ἀχθοῦμε ἀναγωγικά ἀπό τό πῶς ἐκεῖνος μᾶς φέρθηκε μέ τόση ἀγάπη καί σοφία να ἀναλογιστοῦμε πόση θά πρέπει να εἶναι καί ἡ ἀγάπη καί ἡ σοφία του Χριστοῦ μας, πού ἦρθε καί σταυρώθηκε γιά ἐμᾶς καί ἐπιζητᾷ τήν αἰώνια λύτρωσή μας μέ κάθε δυνατό τρόπο. Ἐξάλλου, τώρα πιά, ἔχοντας τήν εὐχή του ταυτοχρόνως τόσο ἀδιόρατα καί μυστηριακά ἀλλά καί τόσο ἀπτά καί φανερά εἶναι ἀδύνατον να χάσουμε τό δρόμο, παρ' ἐκτός κι ἂν ἀπό δική μας προαίρεση κι ἐπιθυμία ὀδηγηθοῦμε σέ αὐτό τό σημεῖο.

Μέ σαρκωμένο τό δικό του πρόσωπο τό ὁποῖο γνωρίσαμε καί μᾶς εὐλόγησε ἔχουμε ἔμπρακτο πιά τό βίωμα μιᾶς ὀρθῆς κατά τά δόγματα πνευματικότητας, μιᾶς ἀγάπης καί μιᾶς δύναμης ἄνευ ὁρίων. Κατ' ἐξοχήν βέβαια δέν ἐξέφραζε τήν δική του προσωπική πρωτοβουλία ἀλλά ἔχοντας οἰκειωθεῖ τό πρόσωπο του Χριστοῦ μας στό μέτρο τῆς σπάνιας ἀγωνιστικότητάς του ἀντικατόπτριζε τό Φῶς καί τό πρωτότυπο κάλλος Ἐκείνου. Τό καθ' ὁμοίωση γιά ἐμᾶς δέν εἶναι ἓνα ἀσαφές πρότυπο καθηκοντολογίας ἀλλά μιὰ ἄμεση μνήμη ἡ ὁποία οφείλει να μᾶς ἐπαναφέρει στή σοβαρότητα καί τήν ἐργατικότητα τῆς προσωπικότητάς μας, τῆς κοινωφέλειάς μας καί, ἐν τέλει, τῆς σχέσης μας πρωτίστως μέ τόν Θεό καί μέσω Αὐτοῦ μέ τόν συνάνθρωπο. Ὅφείλουμε να ἀγωνιστοῦμε ἐνάντια στήν ἀποθάρρυνση καί τή φιλαυτία, να ἀγαπήσουμε ὁλοκληρωτικά τόν καλό Τριαδικό Θεό μας, μέ πυξίδα πλέον τό φῶς του Παππούλη μας, πού μᾶς ὀδηγεῖ ἀπλανῶς πρὸς αὐτήν τήν σωτηριώδη ὁδό του Εὐαγγελικοῦ Λόγου, ὡς νόμο τῆς ἐλευθερίας. Προσωπικά αἰσθάνομαι τήν πατρική του παρουσία καί του ἀπευθύνομαι καί γιά τά ἐπὶ γῆς ἀλλά κυρίως γιά τά πέραν τῆς πεπερασμένης βιωτικῆς μέριμνας, πῶς κυρίως θά καταφέρω να δῶ τίς ἐνέργειες του Θεοῦ σέ ὅλη μου τή ζωή καί να χαρῶ ὅπως πάντα μᾶς εὐχόταν. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς ἤθελα τόσα να του πῶ, τόσα να του ζητήσω, τόσα να του ὁμολογήσω ἀλλά δέν πρόλαβα, γιατί, ὡς συνήθως, ὀλιγώρησα καί ἀμέλησα. Ὡστόσο ἐκεῖνη ἡ μοναδική του ἱκανότητα να προβλέπει τί ἐτοιμαζόμουν να του πῶ, καθώς, ὄχι μόνο γνώριζε, ἀλλά μάλιστα ἐπιστατοῦσε μέ θαυμαστή σιγουριά, μέ βεβαιώνουν γιά τήν παραμόνιμη ἀγαπητική του παρουσία

Δείτε από τις εκδόσεις μας τὸ βιβλίο «**ΝΗΣΤΕΙΟΔΡΟΜΙΟΝ**» του πρωτ. Βασιλείου Βολουδάκη, στὸ ὁποῖο παρατίθενται ὅλες οἱ νηστεῖες καὶ καταλύσεις μέσα στὸ ἡμερολογιακὸ ἔτος, σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως τὶς παραλάβαμε ἀπὸ τὴν Ἱερὰ παράδοση καὶ τοὺς συγχρόνους Πατέρες μας. Στὸ βιβλίο αὐτὸ συζητοῦνται ὅλα τὰ ζητήματα ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν νηστεία, δίνονται ὁδηγίες γιὰ τὸ πῶς νηστεύουμε σὲ κάθε νηστεία καὶ ἀκολουθεῖ Ὑπόμνημα, στὸ ὁποῖο ἐρμηνεύονται συναφεῖς μὲ τὸ θέμα ἐκκλησιαστικοὶ ὅροι.

κάθε στιγμή, πού θά τόν έπικαλεστώ μέ πίστη καί αγάπη. Ἡ αποκαταδοκία νά λάβουμε τήν εὐχή του καί νά ἀσπαστοῦμε τήν δεξιά του -ὕπο τήν προϋπόθεση νά ἐξευγενίσουμε ἀγιοπνευματικά τόν ἑαυτό μας- ἐλπίζω νά ἀρκέσουν στόν Θεό μας γιά νά μᾶς συγχωρήσει τίς ἐλλείψεις καί νά μᾶς χαρίσει μιᾶ αἰώνια σχέση μαζί του καί τελικῶς καί μέ Ἐκεῖνον.

Ὁ ἴδιος μάλιστα ἐπιμελήθηκε πρό τῆς κοιμήσεως του, καί ὁ καλός Θεός εὐδόκησε καί οἰκονόμησε τήν ὁμαλή μετάβαση ὅσων εἰλικρινῶς τόν αγάπησαν, νά χειραγωγηθοῦν μέ ἁρμονία καί νά ἀχθοῦν μέ ἀσφάλεια στήν πνευματική τους ἐνηλικίωση. Ἦδη ἀπό τίς πρῶτες ἐκεῖνες ὥρες τῆς κοιμήσεως τοῦ π. Βασιλείου φανερώθηκε αὐτή ἡ βεβαίωπιστη ἐλπίδα τῆς ὑπερνίκησης τοῦ θανάτου καθὼς ξεκίνησε μιᾶ ἄλλη προοπτική ἐργασίας καί δημιουργικότητας κι ἕνας ἄλλος ὀρίζοντας ξεπρόβαλε μέσα ἀπό ἐκεῖνη τήν ἀπρόσμενη καταγίδα τῆς ἀπουσίας του. Κατ' οὐσία δέν ὑπῆρξε ἡ διαφαινόμενη ἐπιθανάτια παύση τῆς διάδοσης τῶν λόγων του Πατρός Βασιλείου καθὼς δέν σίγησε ἐπουδενί ἡ πνευματική ἐστία τῆς Ἐνότητος Ἐκκλησιαστικῆς Ὑπακοῆς τήν ὁποία ὁ ἴδιος δημιούργησε. Μέ αὐθορμητισμό καί εἰλικρίνεια κατατέθηκαν ὁ πόνος καί τό πένθος, ἡ ἔλλειψη τοῦ προσώπου καί τό δέος μπροστά στό βαρυσθενές κενό τῆς ἀπουσίας του. Ταυτόχρονα προάχθηκαν μέ σεβασμό καί αγάπη ἡ πίστη καί ἡ ἀφοσίωση στό σωτηριῶδες θέλημα τοῦ Θεοῦ καί ἡ μέριμνα στήν ὀρθή τοποθέτηση ἑνός ἐκάστου σέ αὐτό. Στό μεθόριο τοῦ μονοπατιοῦ ἀνάμεσα στά γήινα καί τά οὐράνια ὑλικά στέκει ὡς στιγμής ἡ σεβάσμια Πρεσβυτέρα του μέ τήν ἴδια κι ἀπαράλλακτη αγάπη, ἀστείρευτη δύναμη, προσφορά, θυσία κι ἔμπνευση καί μᾶς βοηθᾷ νά προοδεύσουμε στήν καθ' ἑαυτὸν ὠρίμανση μας. Ἐκεῖνη ἦταν καί εἶναι πού συνεχίζει τό ἀπό κοινοῦ μοναδικό ἔργο τους, διδάσκοντας ἐμπράκτως, κυρίως μέ τήν παρουσία της, ἀλλά καί μέ τό λόγο της καί τά γραπτά της, τήν στερέωση τῆς πνευματικῆς οἰκοδομῆς τόσων καί τόσων ἀνθρώπων ὡς ἄνθρωπος θυσίας καί προσφορᾶς. Ἐπιπλέον ἡ κατ' ἐξοχὴν πνευματική διαδοχὴ κληροδοτήθηκε μέ τήν ἀφοσιωμένη μαθητεία καί τή μαρτυρημένη ἀπὸ τόν ἴδιο τόν Παππούλη μας Ἱερωσύνη τοῦ π. Γερασίμου διασφαλίζοντας ἔτσι κάθε εἰλικρινή ἀναζητητὴ τοῦ ἔργου τοῦ π. Βασιλείου. Ἐπίσης μιᾶ σειρά ἄξιων συνεργατῶν πού παρά τόν ἀρχικὸ αἰφνιδιασμό τῆς ἔλλειψης τοῦ προσώπου τοῦ Παππούλη, προχώρησαν στό δρόμο του, ξεπερνώντας ἐγγενεῖς ἀδυναμίες καί κυρίως τόν ἑαυτό τους κι ἔτσι ἀποδείχθηκαν ἄριστοι συμμαθητές του ἱκανοὶ νά προάγουν μέ τόν καλύτερο τρόπο καί ἐμᾶς τοὺς ὑπολοίπους.

Βοήθησέ μας Παππούλη νά συνεχίσουμε, κι ἔτσι νά τὰ καταφέρουμε ὁμοθυμαδὸν ὅσοι πράγματι σφοδρὰ τό ἐπιθυμοῦμε νά ξανασυναντηθοῦμε καί πάλι ὅπως ἐσύ ἔλεγες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ἡλίας Διαβάτης

ΜΑΘΗΤΕΙΑ καὶ ΖΩΗ

Τόν π. Βασίλειο καὶ τὴν Πρεσβυτέρα, τούς γνώρισα στὴν ἐφηβική μου ἡλικία μέσω τῆς μητέρας μου, πού ἦταν ἀπὸ τούς πρώτους ἀνθρώπους πού βοήθησαν στό ἔργο τους καὶ ἀπὸ τὰ πρῶτα Πνευματικά τέκνα τοῦ Παππούλη κατόπιν ὑπόδειξης τοῦ Ἁγίου Πορφυρίου. Ἀλλὰ τούς γνώρισα, κυρίως, ἐξαιτίας τῆς ἀδελφῆς μου ἡ ὁποία, ὄντας λίγο μεγαλύτερη καὶ διαφορετικός ἀπὸ ἐμένα χαρακτήρας, εἶχε πιά οὐσιαστικές ἀνησυχίες καὶ πλησίασε τόν π. Βασίλειο καὶ τὴν Πρεσβυτέρα περισσότερο. Ἐξαιτίας τῆς “μπήκαμε” στὴν εὐρύτερη πνευματική τους οἰκογένεια καὶ ἐγὼ καὶ ἡ μεγαλύτερη καὶ ἀπὸ τίς δύο ἀδελφή μας καὶ ξεκινήσαμε νά γινόμαστε πιά στενοὶ συνεργάτες στό ἔργο τους. Ἀργότερα καὶ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας μας πλησίασαν τόν π. Βασίλειο, ἂν καὶ ὄχι ἀπὸ τόσο κοντά.

Απὸ τὴν ἀρχὴ ὁ Παππούλης καὶ ἡ Πρεσβυτέρα, μᾶς ἀντιμετώπισαν σάν νά ἤμασταν καὶ πνευματικά καὶ σαρκικά τους παιδιά. Ἡ στηρίξή τους δέν ἦταν μόνο πνευματική, ἀλλὰ καὶ ὑλική. Πολλές φορές, ὡς γονεῖς μας, μᾶς “χαρτζιλίκωναν”, γιατί ἤξεραν ὅτι, ὡς νέα κορίτσια, εἶχαμε ἀνάγκες τίς ὁποῖες ὁ σαρκικός μας πατέρας, ἔχοντας νά θρῆψει πολλά στόματα (εἴμαστε ἔξι παιδιά), δέν εἶχε τὴ δυνατότητα νά ἀντιμετωπίσει. Ἐπίσης, προσπαθοῦσαν νά μᾶς κάνουν νά “δεθοῦμε” μεταξύ μας. Θυμᾶμαι τὴν προτροπὴ τοῦ Παππούλη νά διαβάζουμε τὸ Ἀπόδειπνο κάθε βράδυ καὶ οἱ τρεῖς ἀδελφές μαζί. Ἡ προσπάθειά τους ἦταν νά μᾶς κρατοῦν ἐνωμένες σέ κάθε πτυχή τῆς ζωῆς μας. Ὅταν μία ἀπὸ ἐμᾶς ἀντιμετώπιζε κάποιο σοβαρὸ πρόβλημα, προέτρεπαν τίς ἄλλες δύο νά τὴν στηρίζουμε, συζητῶντας μαζί τῆς καὶ βοηθώντας τὴν ψυχολογικά κατὰ τὸ “ἀδελφός ὑπ’ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὀχυρά”. Αὐτὸ τὸ ζήσαμε ὄχι μόνο μέ τὰ σωματικά μας ἀδέλφια, ἀλλὰ καὶ μέ τὰ πνευματικά. Προσπαθοῦσαν πάντα νά μᾶς κάνουν νά ἐνδιαφερόμαστε καὶ νά ἔχουμε αἰσθήματα γιὰ τούς ἄλλους.

Ζῶντας μέσα σ’ αὐτὴν τὴν πνευματικὴ οἰκογένεια καὶ βλέποντας (ὅσο ἔβλεπαν τὰ μάτια μας) τὴ βίωση τοῦ γάμου, ὅπως τὴν ὀρίζει ἡ Ἐκκλησία, στὰ πρόσωπα τοῦ π. Βασιλείου καὶ τῆς Πρεσβυτέρας του, θελήσαμε κι ἐμεῖς νά ἀκολουθήσουμε αὐτὸ τὸ δρόμο. Ξεκινήσαμε ἔχοντας τίς καλύτερες ὁδηγίες, μία συνεχὴ καὶ ἀγρυπνὴ βοήθεια, πού ὅμως ὅπως ὁ Θεὸς δέν μᾶς παραβιάζει, οὔτε ὁ π. Βασίλειος, ὡς Πνευματικός μας, μᾶς παραβιάζε. Μέ τὴ φώτιση τοῦ Θεοῦ ἔβλεπε τὰ βάθη τῆς καρδιάς μας. Πολλές φορές κατὰ τὴν ἐξομολόγηση μᾶς ἔδινε συμβουλές καὶ μᾶς ἐπεσήμαινε πράγματα πού δούλευαν μέσα στό μυαλό καὶ τὴν ψυχὴ μας, ἀλλὰ δέν τὰ εἶχαμε συνειδητοποιήσει. Μακάρι νά δίναμε σημασία σ’ αὐτά τὰ λόγια, πού τότε μᾶς φαίνονταν ἀκαταλαβίστικα, ἀλλὰ πού τελικὰ ἐπιβεβαιώθηκαν, μέ συνέπεια νά ταλαιπωρούμαστε στὴ ζωὴ μας!

Δέν λυπόταν νά χάσει ὥρες ἐπὶ ὥρων, γιὰ νά μᾶς ἐξηγεῖ, νά μᾶς συμβουλευε καὶ πολλές φορές, πρὸς ὀνειδισμό μας, τὸν φτάναμε στό σημεῖο νά ἀπολογεῖται γιὰ ἀποφάσεις καὶ λόγια του, γιατί ἐμεῖς οἱ “σοφοί” δέν τὰ βρῖσκαμε σωστά...

Ἐνῶ ὅπως εἶπαμε, δέν μᾶς παραβιάζε, φρόντιζε μέ κάθε τρόπο νά μᾶς προστατεύει ἀπὸ καταστάσεις. Ἀπὸ καταστάσεις στὴν ὑγεία μας, συμβουλευόντάς μας ὥστε νά εἴμαστε

έξασφαλισμένοι σέ μελλοντικές ασθένειες, πού προφανώς ἐκεῖνος ἔβλεπε, ἀλλά καί σέ ἐπαγγελματικά ζητήματα.

Ὁ π. Βασίλειος καί ἡ Πρεσβυτέρα του, εἶναι γιά ἐμένα, γονεῖς. Εἶναι αὐτοί πού, ἀπό μικρή ἡλικία, μοῦ ἔδειξαν στήν πράξη πῶς γίνονται σωστά καί μέ τάξη ὅλες οἱ δουλειές καί πῶς μέσα ἀπό αὐτές χτίζονται οἱ σχέσεις τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι αὐτοί πού προσπάθησαν νά μᾶς δείξουν ὅτι ἀκόμη καί σέ ἓνα παιχνίδι ποδοσφαίρου φαίνεται ὁ χαρακτήρας τοῦ ἀνθρώπου καί, ἐάν κάποιος θέλει, μπορεῖ νά δεῖ τόν ἑαυτό του καί νά τόν διορθώσει μέσα ἀπό αὐτό. Εἶναι αὐτοί πού μᾶς ἔδειξαν ὅτι οἱ σχέσεις τῶν ἀνθρώπων δέν χτίζονται στίς κοινωνικές βεγκέρες, οὔτε στίς κουμπαριές. Χτίζονται στήν εἰλικρίνεια, στήν ἀπλότητα, στή διάθεση νά μή σέ χωρίσει ἀπό τόν ἄλλο τίποτα, ἀκόμα καί τό δίκιο σου. Εἶναι αὐτοί πού προσπαθοῦν ἀκόμα νά μᾶς κάνουν νά ζήσουμε, νά χαροῦμε, νά αἰσθανθοῦμε πραγματικά.

Μακάρι, νά μὴν τούς ἀπογοητεύσουμε καί νά καταφέρουμε νά πραγματοποιήσουμε αὐτόν τόν ψυχικό σύνδεσμο πού μᾶς δίδασκε ὁ π. Βασίλειος, ὥστε καί στήν ἄλλη ζωή νά εἴμαστε ὅλοι μαζί, ὅπως πολλές φορές ὅταν βρισκόμαστε μαζεμένοι στήν πνευματική ἐστία, μᾶς ἐπαναλάμβανε: “Μακάρι, ὅπως εἴμαστε ἐδῶ, νά εἴμαστε μαζί καί ἐκεῖ”. Καί μᾶς ἔδειχνε μέ τό χέρι του, τόν οὐρανό. Ἐκεῖνος, μᾶς ἤθελε ὅλους μαζί του. Τώρα ὁμως, ἐξαρτᾶται ἀπό ἐμᾶς τό ἂν θέλουμε νά εἴμαστε κοντά του. Καί αὐτό, μένει νά τό δείξει ἡ ζωή τοῦ καθενός μας, μέ τό κατά πόσον θά κρατήσουμε καί θά ἀξιοποιήσουμε ὅλα ὅσα μᾶς ἔμαθε καί μᾶς ἔδειξε στήν πράξη.

Δέσποινα Χαρίση

ΔΥΟ ΧΑΡΜΟΛΥΠΗΣ ΧΡΟΝΙΑ

Λένε πώς όταν χάσεις κάποιον δικό σου άνθρωπο, όταν λείψει από το όπτικό σου πεδίο ή μορφή του, όταν στερηθεί το βλέμμα σου το βλέμμα του, όταν μείνει μετέωρη ή άφή σου στο άγγιγμά του, όταν δεν βουίζουν σαν μέλισσες στα αυτιά σου τα λόγια του, τότε σου είναι αίσθητή ή απουσία του.

Λένε επίσης πώς τότε αρχίζεις και αναλογίζεσαι πόσο πολύτιμη ήταν η παρουσία του στην ζωή σου, πόσο μετρούσαν στο μυαλό σου οι κάθε λογής όμιλίες που είχες μαζί του, οι κάθε λογής συναθροίσεις που ήσουν τυχερός να παρευρεθείς μαζί με άλλους συνδαιτυμόνες κοντά του, το βάλαμο των λόγων του στην ψυχή σου, ή ανακούφιση του χαμόγελού του στην παραζάλη που υπάρχει στην ζωή μας ως λύτρωσή σου, τα βιβλία στα όποια είχες και έχεις διαβάσει τα λόγια του ως πνευματικό οδηγό.

Πόσα και πόσα ακόμα θα μπορούσαμε να αναλογιστούμε για έναν δικό μας Πνευματικό Άνθρωπο που έφυγε ξαφνικά και μās άφησε όρφανούς, και αν είναι και ο Πνευματικός σου Πατέρας, ο Παππούλης σου, ο Παππούλης μας τότε και αν μās ΛΕΙΠΕΙ ΑΦΑΝΤΑΣΤΑ!

Πέρασαν δύο χρόνια Πατέρα όλων μας Πάτερ Βασίλειε και ακόμα πονάμε, κλαίμε, κοιτάμε ψηλά στον ούρανό και σου μιλάμε σιωπηλά ότι μās λείπεις και μείναμε μοναχοί μας εδώ «στον μάταιο έτοῦτο κόσμο αυτού του Αἰῶνος του Ἀπατεῶνος» που μās έλεγε χαρακτηριστικά.

Από την μια λυπόμαστε για έμās τους χοϊκούς, που σε στερούμαστε με την έλλειψή σου από τη ζωή μας και από την Γῆ, αλλά από την άλλη χαιρόμαστε που είσαι στον Ούρανό κοντά στον Χριστό μας και την Παναγία μας που υπεραγαποῦσες και δάκρυζες κάθε φορά που όμολογοῦσες την βαθεΐα σου Πίστη στον Κύριό μας και Θεό μας.

Ξέρουμε ότι μās προσέχεις και μās φροντίζεις και από εκεί ψηλά, μεσιτεύεις στον Κύριό μας για τις ψυχές μας, τις ζωές μας, την πορεία μας σε τοῦτο τον κόσμο και προσεύχεσαι για έμās. Ωστόσο και έμείς ευχόμαστε για έσένα να σε έχει ο Χριστός μας έτοιμο να μās δεχθείς στον Ούρανό, δίπλα σου και κοντά στον Θεό μας, αν μās κρίνει ότι το αξίζουμε με τις πράξεις μας, γιατί έσύ σίγουρα κέρδισες μία θέση στον Παράδεισο.... Έμείς τί κάνουμε εδώ είναι το θέμα!

Δύο χρόνια, άφ' ότου μās άφησες, πληγώνει ή διάσπαση των Πνευματικών σου Τέκνων. Το «διαίρει και βασίλευε» καλά κρατεί, όπως άς με συγχωρέσει ο Κύριος, έγινε και με τα ιμάτια του Κυρίου που παίχτηκαν στα ζάρια!

Κρῖμα καὶ πίκρα μαζί, ἀλλὰ ἀνάβουμε κεράκι καὶ προσευχόμαστε κάθε τόσο νὰ φέρεις τὴν ὁμόνοια στὰ παιδιά σου μὲ τὴν εὐλογία σου ἀπὸ ἐκεῖ πάνω.

Δύο χρόνια πέρασαν καὶ ἡ χαρμολύπη φέρνει πολλὰ στοῦ καθενὸς μας τὴν ψυχὴ καὶ τὴν σκέψη, μᾶς λείπεις Πατέρα μας καὶ προσκυνοῦμε στὸ μνημα σου ζητῶντας γιὰ ἄλλη μιὰ χρονιά τὸ ἔλεος, τὴ δύναμη νὰ ἀντέξουμε γιατί τὸ «ζητεῖται λαὸς» δὲν ὑπάρχει!

Βλέπουμε νὰ θεριεύει ἡ μαζοποίηση, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχουν πλέον, γιὰ τὸν ὁποιοδήποτε καὶ γιὰ τὸ ὅτιδήποτε ἀντιστάσεις καὶ φρένα.

Ἄρχισε νὰ γίνεται ἄχαρη ἡ στιγμή, ἡ τηλεοπτικὴ ὁθόνη δείχνει ὅλο καταστροφές, θανάτους, μέσα τεχνητῆς νοημοσύνης, ἀποξένωση, ἐσώκλειστοι στὰ σπίτια μας νὰ προσπαθοῦν νὰ μᾶς κάνουν ὑποχείρια μὲ μηνύματα καὶ σειρήνες 112: Μὴν βγεῖτε, μὴν κυκλοφορεῖτε, φορᾶτε μάσκες ἔχουμε γρίπες, ιούς καὶ ὅ,τι ἄλλο γιὰ νὰ φοβόμαστε τὶς συναναστροφές πάντα ...γιὰ τὸ καλὸ μας!

Ἴσως μὰ τί λέω... ΣΙΓΟΥΡΑ τὰ ἔβλεπες ὅλα αὐτὰ γι' αὐτὸ ἄμεσα καὶ ἔμμεσα μᾶς προετοίμασες γιὰ τὴ στάση μας ἀπέναντι στὴν κατάντια αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Ἄχ Πάτερ μου, ἐμεῖς οἱ ἀνάξιοι ζητᾶμε τὴ συγγνώμη σου... Συγχώρεσέ μας, γιατί τὰ κάναμε χάλια καὶ εἴμαστε μακριὰ ἀπὸ ὅσα μᾶς δίδαξες, λές καὶ δὲν ὑπῆρξαμε ποτὲ πνευματικά σου παιδιά!

Δύο χρόνια πέρασαν, μὰ εἶναι σὰν νὰ ἦταν δεκαετία πού μᾶς ἔφυγε ἡ Ζωή, ἡ Πνευματικὴ μας Πνοὴ καὶ εἶναι ἀτέλειωτη ἡ δίψα μας νὰ εἴμαστε μὲ κάποιο θαυμαστὸ τρόπο ἐπικοινωνιακὰ κοντά σου.

Μᾶς λείπεις Παπούλη μου καὶ σὲ ἐμᾶς καὶ στὰ παιδιά μας.

Σὲ εὐχαριστοῦμε πού μᾶς ἔκανες πρωτίστως ἀνθρώπους πού προσπαθοῦν νὰ βαδίζουν στὶς ράγες τῆς Ἐκκλησίας ὡς Χριστιανοὶ ἀλλὰ γιὰ τὴν Ὁρθοπραξία μας ὥστε νὰ γίνουμε καλοὶ Χριστιανοί, θέλει δύναμη καὶ ἀδιάλλειπτο Ἀγῶνα. ΑΜΗΝ!

Τὴν εὐχή σου!

Χαράλαμπος Καμπερογιάννης
Μαθηματικός

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΜΑΣ ΠΑΤΕΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Στις 19 Φεβρουαρίου 2024, πληροφορήθηκα από πνευματικούς αδελφούς μου, τό ἄγγελμα τοῦ θανάτου τοῦ μακαριστοῦ Πνευματικοῦ μας πατρός Βασιλείου Βολουδάκη.

Μαθαίνοντας τά σχετικά γιά τήν ἀπώλειά του, αἰσθάνθηκα μεγάλη καί ἀτέρμονη ψυχική συντριβή, δεδομένου ὅτι πρίν λίγους μήνες ἔχασα καί τήν ἀγαπημένη μου μητέρα.

Ὁ Γέροντάς μας ἦταν ἡ ἐλπίδα μας στόν κόσμο, ὁ διαμεσολαβητής καί ἐμψυχωτής μας στήν ἐπικοινωνία μέ τόν Οὐράνιο Πατέρα μας.

Ἀπό τότε ἔχουν περάσει δύο χρόνια ἀτέλειωτης πνευματικῆς μοναξιᾶς, δεδομένου ὅτι μοῦ εἶναι ὁδυνηρό νά τόν ἀντικαταστήσω μέ ἄλλον Πνευματικό.

Μοῦ λείπουν ἀφάνταστα οἱ ὁμιλίες καί οἱ παρεμβάσεις του στήν Πνευματική Ἑστία ΥΠΑΚΟΗ, καθώς καί τό μυστήριο τῆς Θείας Ἐξομολόγησης.

Ὁ Παππούλης μας, ἐκτός ἀπό Θεολογική Σοφία, διέθετε ἀπέραντες γνώσεις Φιλοσοφίας, Ἱατρικῆς καθώς καί ἄλλων ἐπιστημῶν. Μᾶς καθοδηγοῦσε συνετά καί ἦταν τό στήριγμά μας στόν μάταιο τοῦτο κόσμος.

Τώρα νιώθω πνευματική ὀρφάνια καί μοναξιά. Ἡ ζωή μου ἔχει χάσει κάθε νόημα καί ἐνδιαφέρον. Ἐκτός τῶν ἄλλων, ἦταν γνωστή ἡ ἀγάπη τοῦ Γέροντός μας στόν Ἰωάννη Καποδίστρια, τόν καλύτερο Κυβερνήτη πού γνώρισε τό Ἑλληνικό Ἔθνος.

Καθημερινά τόν συμπεριλαμβάνω στίς προσευχές μου καί ζητῶ τήν βοήθειά του καί τήν μεσιτεία του στόν Θεό, καθώς καί τήν ἀρωγή του σέ ζητήματα τῆς καθημερινότητος.

Αἰωνία Του ἡ Μνήμη.

Χρῆστος Ἰ. Ἰστίκογλου
Ψυχίατρος

ΒΙΩΜΑΤΑ

Είμαι ἐδῶ, σέ αὐτόν τόν χώρο, προτοῦ γεννηθῶ. Ἀπό τήν κοιλιά τῆς μαμᾶς μου ἀκούω ἑστία λόγια τοῦ Παππούλη. Κάθε Κυριακή, καί στήν ἐκκλησία καί στήν πνευματική ἑστία, ἔμαθα τόν Παππούλη σάν ἀναπόσπαστο κομμάτι αὐτῆς τῆς ἡμέρας: τῆς Κυριακῆς.

Θυμᾶμαι τήν πρώτη μου ἐξομολόγηση, πού μπῆκα μέ τήν μεγαλύτερη ἀδερφή μου μέσα στόν Παππούλη, γιά νά δῶ ἐκείνη, νά καταλάβω τί ακριβῶς κάνει καί νά ξεφοβηθῶ, γιατί ἤμουν πολύ ντροπαλό παιδί. Καί θυμᾶμαι, ὅταν τελείωσε ἡ ἀδερφή μου καί ἦρθε ἡ σειρά μου, θυμᾶμαι τόν Παππούλη πού περίμενε πότε θά ξεκινήσω νά μιλάω. Ἐγώ ντροπόμουν πάρα πολύ καί δέν ἔλεγα νά ξεκινήσω. Καί ὁ Παππούλης περίμενε ὑπομονετικά μέ σκυμμένο τό κεφάλι. Καί ὅταν ξεκίνησα νά μιλάω ἄρχισα νά λέω αὐτά πού ἔκαναν οἱ ἄλλοι σέ ἐμένα καί ὄχι τό τί ἔκανα ἐγώ στούς ἄλλους! Ὅταν μοῦ μιλοῦσε ὁ Παππούλης, σέ ὅλα τά παιδιά, αἰσθανόμαστε ὅτι ἦταν τέτοιος ὁ σεβασμός του ἀπέναντί μας, λές καί εἶχε μπροστά του κάποιους σπουδαίους γέροντες, ἐνῶ ἡμασταν τότε παιδιά 5 ἢ 6 χρόνων!

Ἐρχόμασταν στήν ἑστία καί καθόμασταν σέ σκαμνάκια καί ἀπασχολούμασταν μέ τά παιχνίδια μας ἢ τά κόμικς μας, ὅμως, ἀκούγαμε ὅλα αὐτά πού ἔλεγε ὁ Παππούλης στίς ὁμιλίες του καί, μπορεῖ νά μήν τά καταλαβαίναμε τότε, ἀλλά αἰσθάνομαι ὅτι φυτεύτηκαν μέ κάποιον τρόπο ἰδιαίτερο στήν καρδιά μας. Ἀπό μικρό παιδάκι, ὅταν φανταζόμουν τήν ζωή μου καί τό πῶς θά εἶμαι ὅταν μεγαλώσω, ἔλεγα «ἔτσι θά εἶμαι, αὐτό εἶναι τό νόημα τῆς ζωῆς μου», ἐννοῶντας ὅσα ἔβλεπα τίς Κυριακές κοντά στόν Παππούλη καί τήν Πρεσβυτέρα.

Ἡ εὐθύνη μας εἶναι μεγάλη ὅμως, γιατί, παρά τό ὅτι γεννηθήκαμε μέσα στήν Ἐκκλησία, δέν ἀγαπήσαμε ὀλοκληρωτικά καί μέ ἀφοσίωση τόν Χριστό, ἐνῶ ὁ Παππούλης μᾶς μάθαινε τόσο καιρό ὅτι πρέπει νά ἀντικαταστήσουμε ὀλόκληρο τόν ἑαυτό μας μέ τόν Χριστό. Αὐτά ὁ Παππούλης τά γνώριζε καί ἦταν ὑπομονετικός μαζί μας, πάντα ἀνησυχοῦσε γιά τήν πορεία μας καί τόν αἰσθανόμαστε σάν τόν Πατέρα τῆς παραβολῆς τοῦ Ἀσώτου υἱοῦ, πού μᾶς περίμενε ὑπομονετικά, πότε θά «ἐπιστρέψουμε» καί ποτέ δέν μᾶς ἄφησε, ποτέ δέν μᾶς μάλωσε, σάν κακοί μαθητές πού ἡμασταν.

Θυμᾶμαι μία φορά πού μοῦ εἶπε: «Ἐσεῖς νομίζετε ὅτι μέ κάτι πού θά μοῦ πείτε, θά ἀλλάξει ἡ εἰκόνα μου γιά ἐσᾶς, δέν ξέρετε ὅμως, ὅτι σᾶς γνωρίζω πολύ καλά, καλύτερα ἀπ' ὅτι γνωρίζετε ἐσεῖς τόν ἑαυτό σας». Καί αὐτό ἦταν ἀλήθεια! Ἐμένα, ἀπό μικρό παιδάκι μέ ἔκαιγε τό θέμα τοῦ γάμου καί ἤθελα νά παντρευθῶ. Καί ὁ Παππούλης ἐνδιαφερόταν γιά τό νά βρῶ τόν ἀνθρωπό μου περισσότερο κι ἀπό μένα -γιά ὅλα τά πνευματικά του παιδιά ἀνησυχοῦσε φυσικά- καί ὅταν μοῦ περιέγραφε τό τί μοῦ χρειάζεται, τό πῶς πρέπει νά εἶναι δηλαδή ὁ ἀνθρωπός μου, ἐγώ δέν εἶχα καταλάβει, δέν μοῦ εἶχε περάσει κἄν ἀπό τό μυαλό ὅτι μοῦ χρειάζεται ἓνας τέτοιος ἀνθρωπος γιά τήν ὀλοκλήρωσή μου, μέ αὐτά τά χαρακτηριστικά. Καί μετά ἀπό λίγα χρόνια πού παντρεύτηκα, εἶδα ὅλα αὐτά τά χαρακτηριστικά πού μοῦ εἶχε πει τότε, στόν ἄνδρα μου! Ἦξερε δηλαδή, ἐμένα καί τό τί μοῦ χρειάζεται, καλύτερα ἀπό ἐμένα τήν ἴδια.

Μία χρονιά, πού είχα έντονη τήν επιθυμία νά τακτοποιήσω τήν ζωή μου, ζήτησα από τόν Παππούλη τρία πράγματα, πού θεωρούσα ὅτι πρέπει ὅπωςδήποτε νά γίνουν καί ἐκεῖνος μέ παρέπεμψε στόν Ἅγιο Γέροντα Σίμωνα. «Ζήτη τα ἀπό τόν Γέροντα», μοῦ εἶπε. Καί τά ζήτησα. Καί λίγο ἀργότερα, ἔγιναν αὐτά πού είχα ζητήσει, ἀκριβῶς μέ τήν χρονική σειρά πού τά ζήτησα! Μέσω τοῦ Παππούλη καί τῆς Πρεσβυτέρας γνωρίσαμε κι ἐμεῖς τόν Γέροντα Σίμωνα καί πάντοτε εὐχόμουν νά ἀποκτήσουμε κι ἐμεῖς αὐτήν τήν ἀγάπη πού είχε ὁ Παππούλης γιά τόν Γέροντά του, νά τήν ἀποκτήσουμε -ἢ νά τήν πλησιάσουμε ἔστω- γιά τόν Πνευματικό μας Πατέρα!

Ὁ Παππούλης μᾶς ἔμαθε τί πάει νά πεῖ ποιότητα. Ὁ ἴδιος ἦταν ἀνώτερης ποιότητας κι ἐμεῖς, μόνο πού ἤμασταν κοντά του, αἰσθανόμασταν αὐτήν τήν διαφορά, αὐτήν τήν ποιοτική ζωή. Μᾶς ἔμαθε τήν ἐκτίμηση πού πρέπει νά ἔχουμε στόν ἑαυτό μας, μᾶς ἔμαθε τόν γάμο καί ὅλα αὐτά καί μέ τούς λόγους του καί μέ τά γραπτά του, ἀλλά πολύ περισσότερο μέ τό παράδειγμά του. Σοῦ ἀρκοῦσε νά κάθεται κοντά, σέ μία καρέκλα καί νά βλέπεις τόν Παππούλη μέ τήν Πρεσβυτέρα, ἀπλᾶ νά μιᾶνε, γιά νά αἰσθανθεῖς αὐτήν τήν ποιότητα! Ἐμεῖς, πῶς ποθήσαμε τόν γάμο; Πῶς ποθήσαμε τήν ζεστασιά τῆς ἀληθινῆς σχέσης μέσα στήν οἰκογένεια; Ἐκείνους βλέπαμε καί αὐτήν τήν ποιότητα πού συνόδευε τά πάντα γύρω τους.

Ὅχι ἀπλᾶ σχολεῖο, ἀλλά Πανεπιστήμιο ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Παππούλης καί πόσες ὥρες, ἡμέρες καί χρόνια δέν ἀφιέρωσε σέ ἐμᾶς. Μᾶς ἔλυνε κάθε μας πρόβλημα, μᾶς ἐνίσχυε ὅποτε τό χρειάζομασταν καί μᾶς τακτοποιοῦσε ὄχι μόνο κάθε πρόβλημά μας (βιοτικό ἢ πρακτικό), ἀλλά μᾶς ἔβαζε σέ τάξη κάθε μας κακή σκέψη καί λογισμό. Πρόσφατα ἀνοιξα κάποια τετράδια μέ σημειώσεις πάνω στίς ὁμιλίες τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου καί παλαιότερες καί ἐξεπλάγην! Τότε, τά σημείωνα χωρίς νά καταλαβαίνω τί θησαυρός εἶναι. Τώρα, βλέπω ὅτι εἶναι οἱ ἀπαντήσεις σέ αὐτά τά ἐρωτήματα πού μέ καίνε!

Ὅλα αὐτά πού γράφω εἶναι πολύ φτωχά καί δέν μποροῦν οὔτε στό ἐλάχιστο νά περιγράψουν τό μέγεθος τῆς εὐεργεσίας τοῦ Παππούλη πρός ἐμᾶς. Οὐσιαστικά, ὅ,τι καλό ἔχουμε ἐκεῖνος μᾶς τό ἔδωσε. «Εἰγώ σᾶς γέννησα πνευματικά», μᾶς εἶπε κάποτε. Μᾶς γέννησε, μᾶς μεγάλωσε, μᾶς πάντρεψε, εὐλόγησε τό σπιτικό μας, μᾶς ἔδινε πάντα τήν εὐχή του καί μεσίτεψε στόν Θεό γιά νά μᾶς συγχωρεῖ καί νά γεμίζει τίς ἐλλείψεις μας. Μᾶς ἔμαθε νά ζοῦμε!

Πόσο καλομαθημένοι ἤμασταν... Ἀντί νά γινόμαστε καλύτεροι ἄνθρωποι καί νά τοῦ μοιάζουμε τοῦ Παππούλη, νιώθαμε ἐπαναπαυμένοι καί δέν δουλεύαμε ἐμεῖς καθόλου. Ἀφήναμε ἐκεῖνον νά δουλεύει καί νομίζαμε ὅτι μέ τό νά τόν ἀκοῦμε μόνο, δέν κινδυνεύουμε, μᾶς ἐξασφαλίζει κι ἐμᾶς μία θέση στόν παράδεισο κοντά του. Δέν τόν ἀκούγαμε πού ἔλεγε ὅτι «σημασία ἔχει τό ποιός εἶσαι» καί ὄχι τό πόσες προσευχές καί νηστείες κάνεις. Βλέπαμε ποιοί εἴμαστε καί δέν ἀνησυχούσαμε καθόλου. Μᾶς τό ἔλεγε κι ἐκεῖνος ὅτι δέν ἔχουμε ζωή καί ὅτι κάποιες φορές ἔμοιαζε νά κάνει «τεχνητή ἀναπνοή σέ πτώματα». Ἐμεῖς εἴμαστε τά πτώματα καί ἔχουμε τεράστια εὐθύνη, ἀφοῦ ἐμεῖς πού γεννηθήκαμε κοντά του θά ἔπρεπε νά εἴμαστε ἀλλιῶς. Ἡ εὐθύνη γιά τήν πορεία τοῦ κόσμου μας, πού ἔχει πιάσει πάτο εἶναι καί ἡ δική μας, ἡ προσωπική εὐθύνη (ἡμῶν τῶν νερόβραστων πνευματικῶν

παιδιών του Παππούλη), πού δέν θέλουμε νά ξεβολευτοῦμε, οὔτε νά κουραστοῦμε. Πόσο πολύ θά τόν στενοχωρήσαμε μέ τήν κατάστασή μας καί δέν τό καταλαβαίναμε τότε;

Μπορεῖ τελικά νά μᾶς χρειαζόταν νά φύγει ὁ Παππούλης καί γιατί δέν μᾶς ἄξιζε καί μήπως ἔτσι μόνο ξυπνήσουμε. Τό μόνο πού θέλω νά εὐχηθῶ εἶναι, ὁ καρπός πού ἔχει σπείρει ὁ Παππούλης σέ ἐμᾶς, στίς καρδιές μας, ἔστω τώρα, νά καρποφορήσει καί νά γίνουμε ὅπως τά λουλούδια πού φύτεψαν μέ τήν Πρεσβυτέρα στόν Ἅγιο Νικόλαο, πού ἐνῶ στήν ἄρχή ἦταν πολύ μικρά καί τά ἔλεγαν ὅλοι «ψωρολούλουδα», τελικά ἐγιναν ψηλά δέντρα καί πυκνά σάν δάσος. Ἄσχετα πού ἀφέθηκαν μετά τήν κοίμηση του Παππούλη καί μαράζωσαν. Ἄς μήν ἔχουμε κι ἐμεῖς τήν ἴδια κατάληξη.

Τέλος, θέλω νά πῶ ὅτι ἡ ἀπουσία τοῦ Πατέρα μας δέν εἶναι τόσο ἔντονη γιά ἐμᾶς, γιατί βλέπουμε τήν Πρεσβυτέρα. Ἦταν καί εἶναι πάντοτε ἓνα! Αὐτό τό αἰσθανόμαστε, ὅσοι τό αἰσθανόμαστε καί παρηγορούμαστε ἀλλά καί γεμίζουμε χαρά, τήν χαρά καί τήν ζεστασιά πού αἰσθάνονται τά παιδιά, ὅσο κακά παιδιά καί νά εἶναι, κοντά στούς ἀληθινούς γονεῖς τους!

Κλείνω μέ τά λόγια πού μοῦ εἶπε ὁ ἄνθρωπός μου, ὅταν τόν ρώτησα «τί θά κάνουμε τώρα;» Μοῦ ἀπάντησε:

«Τώρα πρέπει νά μεγαλώσουμε, πρέπει νά δουλέψουμε γιά νά ξαναδοῦμε τόν Παππούλη!»

Ἀντιγόνη Μακρή

Μιά μαρτυρία διπλής ιδιότητας

Φαίνεται ότι ήρθε ή ώρα νά γράψω και έγώ μέ τή σειρά μου, όρισμένα περιστατικά και βιώματά μου δίπλα στόν π. Βασίλειο Βολουδάκη, μέ τόν όποιο έχω τήν τιμή, πέραν τής σχέσης μου ως πνευματικό του τέκνο, νά είμαι ό πρώτος έγγονός του (όπως συνήθιζε ό ίδιος νά μέ συστήνει σέ διάφορα πρόσωπα πού κατά καιρούς τύχαινε και έγώ νά γνωρίσω, όταν τόν συνόδευα σέ διάφορες ύποχρεώσεις ή έκδηλώσεις στίς όποιες έπρεπε νά παραστεί.)

Τό έτος 2023 ήταν γιά έμένα ένα από τά πρώτα «δύσκολα» ψυχολογικά χρόνια, γιατί ήταν τό έτος τό όποιο σηματοδότησε τήν μετάβασή μου στήν ένηλικίωση, μέ τήν συνηθισμένη όλοκλήρωση τής παρόμοιας διαδικασίας που ακολουθοϋν συνήθως οι νέοι άνθρωποι, μέ τίς σπουδές, τίς εξειδικεύσεις τήν εξασφάλιση μιās ύποτυπώδους προϋπηρεσίας κτλ.

Σέ αυτό τό έτος λοιπόν, είχα πολύ έντονη τήν έπιθυμία τής εξέλιξης, σέ όλα τά επίπεδα, έστίαζα όμως πάρα πολύ, στό θέμα τής έργασίας άφου πίστευα ότι θά μοϋ άνοιγε νέους όρίζοντες και σέ άλλες σημαντικές πτυχές τής ζωής μου όπως ό γάμος. Έκείνο τό διάστημα, έργαζόμουν σέ μιá εταιρεία πού παρείχε κάποιες εξειδικευμένες ύπηρεσίες σέ ένα πολύ μεγάλο, ξένο όργανισμό, στή χώρα μας. Νιώθοντας ότι έχω «βαλτώσει» στή θέση πού ήμουν και ύστερα από πολλές προσπάθειες εξέλιξης και ψεύτικων ύποσχέσεων από πλευρά τής εταιρείας, άναζητοϋσα άγωνιδώς μιá νέα έργασία στό κλάδο μου. Κάθε φορά πού βρισκόμουν μέ τόν Παππούλη λοιπόν, τό μεγάλο μου άγχος και μέριμνα, ήταν αυτό τό θέμα. Πολλές φορές εκείνος μέ τήν διακριτική του στάση και τόν σεβάσμιο λόγο του, προσπάθησε νά μοϋ δείξει ότι πρέπει νά έστιάσω περισσότερο άλλου, και όχι στήν έργασία, ώστε νά καλυφθεί αυτός ό έσωτερικός μου «άναβρασμός» αλλά έγώ εξακολουθοϋσα νά μήν μετακινώ τό κέντρο βάρους μου. Σεβόμενος και εκείνος λοιπόν τήν στάση μου αυτή, μοϋ έλεγε χαρακτηριστικά: «Έσύ νά κοιτάξεις νά μπείς στόν (τάδε) όργανισμό» (δέν άναφέρω τό άκριβές άντικείμενο γιά προφανείς λόγους).

Η επαγγελματική σύσταση πού μου έκανε, φαινόταν σχεδόν αδύνατη όχι μόνο σέ μένα, αλλά καί αντικειμενικά, σέ όποιον άλλον άνθρωπο συμβουλευόμουν. Τά μάτια όμως τοῦ Παππούλη, εἶχαν μιὰ ἄλλη ὁρατότητα. Καί αὐτό τό διαπιστώνουμε ἀμέτρητες φορές, ὅταν πηγαίναμε νά τοῦ ποῦμε κάποιο πρόβλημα, ζητώντας ἀπεγνωσμένα τή λύση καί ἡ ἀπάντησή του μᾶς ἄφηνε ἐκπληκτους. Ἀλλες φορές ἐπειδή αὐτό πού ἔλεγε ἦταν κάτι πολύ ἀπλό, πού ὅμως ἐμᾶς δέν μᾶς εἶχε περάσει ἀπό τό μυαλό, ἐνῶ ἄλλες φορές αὐτό πού ἔλεγε, ἤχοῦσε στά αὐτιά μας κάπως «ἄσχετο» μέ τό πρόβλημα πού θέταμε. Πάντοτε ὅμως, διαπιστώνουμε ἐκ τῶν ὑστέρων ὅτι εἶχε ἀπόλυτο δίκιο. Καί πάντοτε, ἂν ἐφαρμόζαμε τίς ὁδηγίες του, ἀσχέτως ἂν δέν τίς καταλαβαίναμε ἐκείνη τήν ὥρα, βλέπαμε λίγο ἀργότερα ὅτι εἶχαμε πετύχει ὅ,τι ἀκριβῶς μᾶς χρειαζόταν.

Στήν ἀναζήτηση λοιπόν μιᾶς νέας θέσης ἐργασίας, καί ἔχοντας περάσει ἀπό κάποιες συνεντεύξεις, εἶχα κάνει αἴτηση γιά μιὰ θέση εὐθύνης σέ κάποια ἀπό τίς μεγαλύτερες διεθνεῖς ἀλυσίδες ξενοδοχείων. Ἡ ἐργασία αὐτή θά ἀπαιτοῦσε συνεχή παρουσία μου στίς ἐγκαταστάσεις, ὅποτε συνοδευόταν μέ παροχή κατοικίας σέ κάποια τουριστική περιοχή, μακριά ἀπό τήν οἰκογένειά μου. Σέ σύντομο χρονικό διάστημα, ἀπό τήν πρώτη συνέντευξη ἀκολούθησε ἡ δεύτερη. Εἶχα ἐνημερώσει τόν Παππούλη ἀπό τήν ἀρχή σχετικά καί ἐκεῖνος μου εἶχε πεῖ: «Καλά αὐτά, ἀλλά νά κοιτάξεις καί στόν Ὅργανισμό». Ἐγώ σέ αὐτό ἀπαντοῦσα ὅτι δέν εἶχε ἐκεῖ ἀνοίξει κάποια θέση σχετική μέ τό ἀντικείμενό μου. Οἱ συνεντεύξεις μέ τό ξενοδοχεῖο προχώρησαν, καί ἔφτασε ἡ μέρα ὅπου παρέλαβα τήν ἐπίσημη πρόταση πρὸς ὑπογραφή. Τότε, στό τελικό στάδιο τῶν συνεννοήσεων, ἦρθε στήν ἐπιφάνεια μιὰ προβληματική κατάσταση τῆς ἐπιχείρησης ἡ ὁποία, ἂν δέν διορθωνόταν, θά γινόταν αἰτία νά δημιουργηθοῦν στό μέλλον μεγάλες δυσκολίες. Ἔτσι λοιπόν, μέ μεγάλη στενοχώρια, ἀπέρριψα τήν πρόταση.

Λίγο μετά τήν ἀπόρριψη τῆς τόσο ἐπιθυμητῆς μου ἐργασίας, στό τέλος τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 2024, συνῶδευα τόν Παππούλη σέ μιὰ ἐξωτερική ἐργασία πού εἶχε. Νά σημειωθεῖ, ὅτι δέν εἶχα προλάβει ἀκόμη νά συζητήσω μαζί του τίς λεπτομέρειες γιά τήν ἀπόρριψη τῆς ἐργασίας μου. Φεύγοντας λοιπόν ἀπό τόν Ἱ. Ναό Ἀγ. Νικολάου Πευκακίων, στό τέλος τῆς σκάλας καί λίγο πρὶν τό ὑπαίθριο πάρκινγκ, σταμάτησε νά περπατᾷ καί μέ κοίταξε στά μάτια, λέγοντάς μου αὐτολεξεῖ: «Δέν θέλω νά πᾶς σέ αὐτή τήν δουλειά, ὅχι ἐπειδή δέν σέ ἐμπιστεύομαι, ἀλλά γιατί **τόν ἄλλο μῆνα θά γίνουν πολύ σοβαρά πράγματα, καί σέ θέλω ἐδῶ!**». Ἀμέσως τότε τοῦ ἐξήγησα πῶς εἶχαν ἐξελιχθεῖ τά γεγονότα καί τούς λόγους πού μέ ὀδήγησαν τελικά νά ἀπορρίψω τήν πρόταση πού μου ἔγινε. Ἐκεῖνος ἀπάντησε: «Ὡραία!».

Φυσικά, τό μυαλό μου δέν πῆγε καθόλου στό νά τόν ρωτήσω τί ἀκριβῶς ἐπρόκειτο νά γίνει καί γιατί θά μέ χρειαζόταν. Πολύ περισσότερο δέν μπορούσα νά διανοηθῶ ὅτι ἐτοιμαζόταν νά ἀναχωρήσει πρὸς τό Οὐράνιο Θυσιαστήριο, μαζί μέ ὅλους τούς ἄλλους ἁγίους Πατέρες πού εἶχε γνωρίσει καί μέ τόν Γέροντά του, τόν π. Σίμωνα Ἀρβανίτη.

Αὐτή ἦταν ἡ πρώτη ἀπό τίς τρεῖς φορές, πού ὁ Παππούλης «ἐδειξε» ὅτι πλέον ὁ χρόνος μας μαζί του ἐπὶ τῆς γῆς, ἦταν ἐλάχιστος. Ἀναλογιζόμενος συνεχῶς μετά τήν κοίμησή του αὐτό καί ἄλλα περιστατικά, μου δημιουργήθηκε πολλές φορές ἡ ἐπιθυμία νά

μπορούσα νά γυρίσω τό χρόνο πίσω καί νά τόν ρωτήσω ὅλα ὅσα φοβήθηκα, ντράπηκα ἢ ἀμέλησα νά συζητήσω μαζί του. Ἀλλά, κυρίως, θά ἤθελα νά δεῖ ὅτι ἐπιτέλους, μέ τήν εὐχή του, ἀκολούθησα τόν δρόμο στόν ὁποῖο ἐκεῖνος προσπάθησε νά μέ κατευθύνει ὅταν ἐγώ... “Ἀγρόν ἡγόραζα”. Γιατί, δυό μῆνες μετά τήν κοίμησή του, καί μέ τόν πιό παράδοξο καί ἀναπάντεχο τρόπο, πῆρα τή θέση στόν “Ὀργανισμό” στόν ὁποῖο τόσες φορές μέ εἶχε παροτρύνει νά πάω.

Εὐχομαι ἀπό τά βάθη τῆς ψυχῆς μου, σέ ὅλους μας, νά κρατήσουμε στό μυαλό καί στήν καρδιά μας τά λόγια του, παρόλο πού, ὅσο τόν εἶχαμε κοντά μας κάναμε κάποιες φορές τοῦ κεφαλιοῦ μας, γιά νά γλιτώσουμε τά δύσκολα. Καί εὐχομαι νά μᾶς ἀνέχεται καί τώρα ὅπως μακρόθυμα μᾶς ἀνεχόταν πάντα. Καί εὐχομαι νά... εὐχεται πάντα καί νά πρεσβεύει ὑπέρ τῶν ἁθλιῶν ψυχῶν μας στόν Κύριό του πού τόσο ἀγάπησε καί ὑπηρέτησε πιστά μέχρι τό τέλος!

Γ. Δ.

Η ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ Πρωτοπρεσβυτέρου π. Βασιλείου Βολουδάκη

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ

Αντί για άλλο άρθρο ο κ. Νικόλαος Τσιρώνης μάς έστειλε την εισήγησή του στο Βιβλίο του πατρός Βασιλείου, τό οποίο παρουσιάστηκε την Κυριακή 9 Οκτωβρίου 2011 στο Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών, μέ εισηγητές τόν ίδιο καί τούς π. Γεώργιο Μεταλληνό καί κ. Λέοντα Μπράνγκ.

Κατ' αρχάς θέλω νά συγχαρώ τόν σεβαστό μάς π. Βασίλειο Βολουδάκη γιά τò έργο του «Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ».

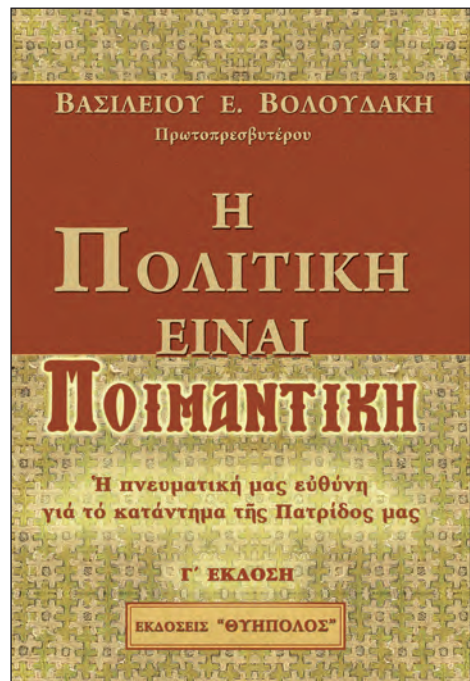
Θέλω νά τόν εύχαριστήσω από καρδιάς γιά τήν τόσο σημαντική αὐτή προσφορά τοῦ πρὸς τόν λαό μας, τήν Ἐκκλησία μας, τήν πατρίδα μας κι' έμένα μέ τò έργο του αὐτό. Μπράβο, καί σ' αὐτοὺς πού έπιμελήθηκαν τήν εμφάνιση τοῦ βιβλίου.

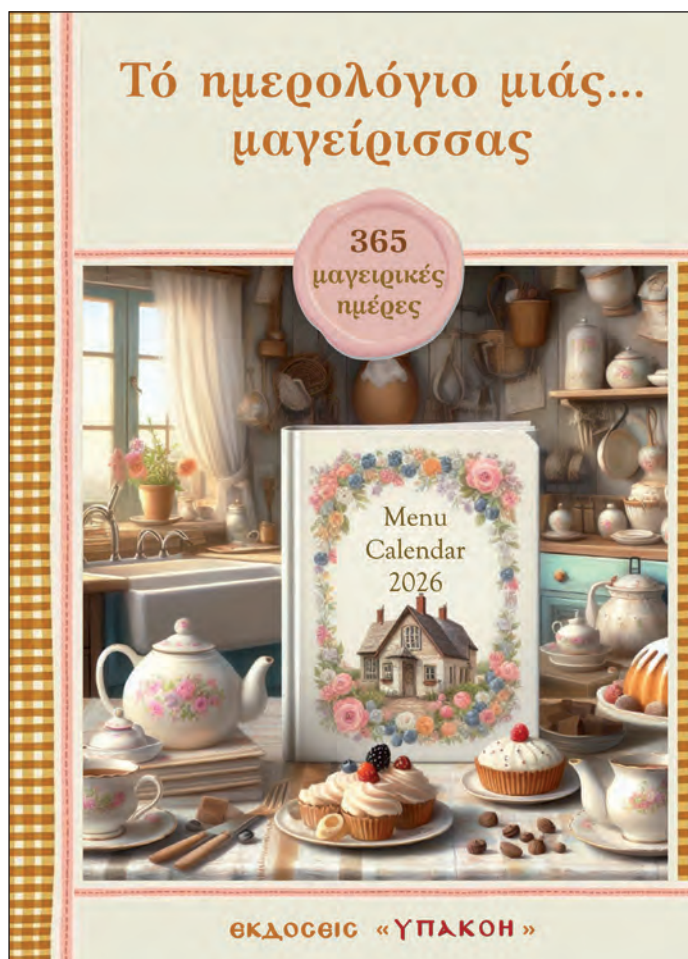
Ἡ άγωνιστικότητα πού χαρακτηρίζει τήν προσωπικότητα καί τήν ζωή του π. Βασιλείου διαποτίζει καί αὐτò τò σημαντικό έργο του. Φυσικά δέν θά μπορούσε νά εἶναι διαφορετικά.

Εἶναι γνωστò ότι άντιμετωπίζουμε μιὰ πρωτόγνωρη κρίση. Ἡ χώρα μας εἶναι καταχρεωμένη. Δισεκατομμύρια τò δημόσιο χρέος. Συνάπτονται δάνεια στοῦ έξωτερικò γιά νά πληρώνονται τοκοχρεωλυτικές δόσεις προηγούμενων δανείων. Συχνά, κάθε μήνα, έκδίδονται έντοκα γραμμάτια τρίμηνης ή εξάμηνης διάρκειας στοῦ έξωτερικò γιά νά άντλούνται χρήματα γιά τήν άντιμετώπιση δημοσίων δαπανών διότι ò κρατικός προϋπολογισμός εἶναι έλλειμματικός. Αὐτò εἶναι τò δημοσιονομικò έλλειμμα. Ἡ παραοικονομία δέν έχει περιορισθεῖ, ή φοροδιαφυγή άνέγγιχτη. Ἡ οικονομική ύφεση βαθαίνει, ή άνεργία διογκώνεται. Τò κοινωνικò κράτος, έπί σοσιαλιστικῆς κυβερνήσεως(!) συρρικνώνεται. Φόροι καί εισφορές έπιβάλλονται. Μισθοί καί συντάξεις μειώνονται. Τò βιωτικò επίπεδο σέ προοδευτική καθίζηση!

Τώρα πού τò σπάταλο, διεφθαρμένο καί άδηφάγο έλληνικò κράτος βάζει τò χέρι του στις τσέπες μας αισθανόμαστε τήν θλιβερή κατάσταση στην όποία έχουμε πέσει. Μάς τσούζει, μάς πονάει!

Αὐτò άποδεικνύει τήν πνευματική μας ύποβάθμιση. Αφοῦ δέν μάς πονάει τόσο ή κρίση σέ όλους τούς άλλους τομεῖς. Διότι τò κατάντημα τῆς πατρίδας μας δέν περιορίζεται στον χώρο τῆς οικονομίας, υπέρογκο δημόσιο χρέος, δημοσιονομικò έλλειμμα, οικονομική ύφεση. Ἡ κρίση εἶναι πολλαπλή. Πολιτι-

Προλάβετε να προμηθευτείτε έγκαιρως τὸ νέο μας «**Ημερολόγιο μιάς... μαγείρισσας**» γιὰ τὸ 2026, ἓνα πρωτότυπο δῶρο ποὺ ἀπαντᾷ στὸ καθημερινὸ ἐρώτημα «*Τί θὰ φᾶμε σήμερα;*»

Ἐτοιμάστε εὐκόλες καὶ γρήγορες συνταγές, γιὰ κάθε μέρα τοῦ ἔτους, μὲ προτάσεις ὄχι μόνο γιὰ τὸ καθημερινὸ φαγητὸ αὐτῶν ποὺ ἀγαπᾶτε, ἀλλὰ καὶ ιδέες γιὰ γλυκὰ καὶ ἀλμυρὰ σνάκ, ἀκόμα καὶ μεζεδάκια γιὰ τὸ μουντιάλ! Περιλαμβάνει μεγάλη ποικιλία ἀπὸ φαγητὰ ἄλαδα καὶ λαδερά, ἀνάλογα μὲ τὴν ἡμέρα, γιὰ ὅλο τὸ χρόνο ἀνάλογα μὲ τὶς νηστείες τῆς Ἐκκλησίας μας!

256 ἑγχρωμες σελίδες ποὺ φιλοξενοῦν συνταγές γιὰ ὅλες τὶς ἡμέρες τοῦ 2026 – καὶ ὄχι μόνο, ἀφοῦ οἱ συνταγές μποροῦν νὰ ἐφαρμοστοῦν σὲ κάθε ἡμερολογιακὸ ἔτος προσαρμόζοντας τὶς ἡμέρες σύμφωνα μὲ τὸ ἐορτολόγιό τοῦ κάθε ἐπόμενου χρόνου.

κή, Πολίτευμα, Θεσμοί, Δικαιοσύνη, Διοίκηση, Ασφάλεια, Υγεία, Οικογένεια, Εκπαίδευση, Μ.Μ.Ε, Πολιτισμός, Ένοπλες Δυνάμεις, Έξωτερική Πολιτική, Φυσικό Περιβάλλον.

Τὰ αἷτια; Βρίσκονται μέσα μας. Ἐμεῖς εἴμαστε ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν πολλαπλὴ κρίση ποὺ ἀντιμετωπίζουμε. Κληρικοὶ καὶ λαϊκοί. Δὲν γνωρίζουμε ἀρκετὰ τὸ περιεχόμενο τῆς Πίστεώς μας. Πολλοὶ ἔχουμε ἀρκεσθεῖ σὲ ὅ,τι μάθαμε στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο. Αὐτὰ ποὺ ἔχουμε μάθει μελετώντας τὴν Ἀγία Γραφή, χριστιανικὰ βιβλία καὶ περιοδικὰ, ἀπὸ κηρύγματα καὶ τὴν λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας δὲν τὰ ἔχουμε μετουσιώσει σὲ ζωὴ. Πολλοὶ δὲν μετέχουν στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅσοι μετέχουμε ἴσως δὲν ἔχουμε ὅσο πρέπει ἀξιοποιήσει τὸ φῶς ποὺ ἐκπέμπει ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, τὴν Θ. Χάρη ποὺ μᾶς προσφέρεται διὰ τῶν Μυστηρίων.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πνευματικὴ μας ἔνδεια, ἔχουμε καὶ πλάνες, ἐσφαλμένες ἀντιλήψεις γιὰ διάφορα θέματα. Μὲ αὐτὰ τὰ δεδομένα στὴν πλειονότητά μας, τὸ κοινωνικὸ σῶμα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναδείξει σωστοὺς ἀνθρώπους νομοθέτες, κυβερνήτες, δικαστές, ἐκπαιδευτικούς, δημοσιογράφους, ἐπιχειρηματίες, δημοσίους ὑπαλλήλους κλπ. Τὸ ἄρρωστο δέντρο σαπροὺς καρποὺς παράγει.

Βλέπουμε μέσα ἀπὸ τὸ βιβλίο «**Ἡ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ**», ἀλλὰ καὶ τὸ γνωρίζουμε, ὅτι ὁ π. Βασίλειος διαθέτει Ὁρθόδοξη ὄραση, ἔχει πολὺπλευρὴ μόρφωση, δὲν εἶναι ἀποκομμένος ἀπὸ τὴν κοινωνία, δὲν ἔχει ἀδιαφορήσει γιὰ τὰ πολιτικὰ δρώμενα στὴν πατρίδα μας, πονάει γιὰ τὰ μύρια ὅσα δυσάρεστα συμβαίνουν, γιὰ τὰ τόσα δεινὰ ποὺ ἡ κακοήθεια καὶ ἀφροσύνη ἀρχόντων καὶ λαοῦ, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐπισσωρεύουν στὴν πατρίδα μας, δηλ. σὲ μᾶς τοὺς ἴδιους. Ἐπιπλέον χρησιμοποιεῖ τὴν λογικὴ του. Ἐμεῖς στὴν πλειονότητά μας ἔχουμε παροπλίσει τὴν κρίση καὶ ἀχρηστεύσει τὴν μνήμη. Γι' αὐτό, ἂν καὶ χριστιανοί, ἐπιμένουμε νὰ ἐκλέγουμε γιὰ νομοθέτες καὶ κυβερνήτες ἀνθρώπους ποὺ πολεμοῦν τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καὶ τὴν Χριστιανικὴ Πίστη, ἐργάζονται ἀόκνως καὶ μεθοδικὰ νὰ μᾶς ἀποκόψουν ἀπὸ τὶς πνευματικὲς ρίζες μας, ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη καὶ Ἐκκλησία κυρίως. Ἐκτελοῦν ὁδηγίες ξένων καὶ ἐξωθεσμικῶν κέντρων.

Ὁ π. Βασίλειος ἀναζητᾷ τὰ αἷτια τῆς κακοδαιμονίας μας καὶ ἀνατρέχει στὴν ἀρχὴ της, στὴν δολοφονία τοῦ μόνου Ὁρθόδοξου χριστιανοῦ κυβερνήτη τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Ἰωάννη Καποδίστρια.

Πολὺ σωστὰ ἐπισημαίνει ὅτι γιὰ πολλοὺς ἡ ιδιότητα τοῦ χριστιανοῦ σημαίνει ἓνα δίωρο ἐκκλησιασμοῦ καὶ τίποτα ἄλλο. Ἡ Χριστιανικὴ Πίστη πρέπει νὰ διέπει ὁλόκληρο τὸ 24ωρὸ μας, ὅλες τὶς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς μας. Δὲν διστάζει νὰ ἐπισημαίνει τὶς εὐθύνες τῶν Ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας μας. Οἱ διαπιστώσεις γίνονται μὲ κριτήρια τὴν Ἀγία Γραφή, τὶς γνώμες Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τὴν Παράδοσή της. Ἐπίσης καὶ οἱ προτάσεις ποῦ κάνει ἀπὸ αὐτὲς τὶς πηγὲς ἐμπνέονται. Καὶ φυσικὰ τὸ κεντρικὸ θέμα τοῦ βιβλίου ποὺ εἶναι καὶ ὁ κεντρικὸς τίτλος του: **Ἡ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ**.

Πλάνες καὶ προκαταλήψεις μας σχετικὰ μὲ τὴν πολιτικὴ ἀνασκευάζονται ἀπολύτως πειστικά. Π.χ. τὸ θέμα «**Διακριτοὶ ρόλοι Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας**», ἡ ἀντίληψη «**ὁποῖος μπλέκει μὲ τὴν πολιτικὴ λερώνεται**», «**Ἐκκλησία καὶ Πολιτικὴ**».

Θεμελιώδους σημασίας επίσημανση κάνει ο συγγραφέας: «Ἡ Ἐκκλησία ἔχει καίριο λόγο σ' αὐτὸν τὸν τόπο, γιατί γι' αὐτὸν τὸν τόπο γίνεται λόγος. Καί ἔχει καίριο λόγο ἡ Ἐκκλησία γιατί δὲν εἶναι περιεχόμενο τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἐκκλησία. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ περιέχον»(σ. 67).

Ἀντιλαμβάνεσθε πὼς πρέπει νὰ βλέπουμε τὶς σχέσεις Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας μὲ βάση αὐτὴ τὴν θέση- ἀλήθεια. Παραθέτω ἓνα ἰδιαίτερος ἀξιοπρόσεκτο τμῆμα τοῦ βιβλίου τοῦ π. Βασιλείου: «Ὁ Καποδίστριας ἦταν βαθύτατος γνώστης τῆς ἱστορίας τοῦ Γένους μας καὶ εἶχε ἐπισημάνει τὴν ἀπὸ αἰώνων ἐπιδίωξη τῆς Δύσεως νὰ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὴν ψυχὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη, ἀφοῦ εἶναι καὶ ἡ πραγματικὴ παρουσία τοῦ Θεοῦ στοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὸ τὸ μεθόδευε ἡ Δύση μὲ τὸ νὰ ἐνισχύει κάθε προσπάθεια ὁποιουδήποτε λαοῦ ἐπέδιδε νὰ ἐξαθλιώσει οἰκονομικὰ τὴν Ἑλλάδα, γιατί μὲ τὴν οἰκονομικὴ ἐξαθλίωση ὑποβαθμίζεται τὸ ἐπίπεδο τοῦ λαοῦ, ξεπέφτει ἡ Ἐθνικὴ τοῦ Παιδεία καὶ δημιουργοῦνται οἱ κατάλληλες συνθῆκες γιὰ νὰ γίνει βορρᾶ στὶς διαθέσεις τῶν οἰκονομικὰ ἰσχυρῶν. Ἡ Δύση μὲ τὸν διπλὸ τῆς ὑπουλο ρόλο -ἀρχικὰ τοῦ ἠθικοῦ αὐτουργοῦ τῆς ἐξαθλίωσης καὶ ἐν συνεχείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ χορηγοῦ τῆς Ἑλλάδος- πάμπολες φορὲς ἔγινε τὸ ἀφεντικὸ τῆς Πατρίδας μας, ἀφοῦ μὲ τὸ πρόσχημα καὶ τὴν ἐξουσία τοῦ χορηγοῦ-εὐεργέτη ἀναλαμβάνει ἐξ ὁλοκλήρου νὰ καθορίζει τὸ περιεχόμενο τῆς Παιδείας τοῦ λαοῦ μας, νὰ ἀλλοιώνει τὴ γλῶσσα, μὲ τὴν ἐνίσχυση τῆς γλώσσας τοῦ χορηγοῦ, μὲ ἀποτέλεσμα, νὰ κατεργάζεται σταδιακὰ τὸν ἀφελληνισμό καὶ τὸν ἀποχριστιανισμό τῆς μαρτυρικῆς μας Πατρίδος» (σ. 133-134).

* * *

Ἡ πρόσκληση ποὺ πήραμε γιὰ τὴν σύναξη αὐτὴ γράφει ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ. Εἶναι προσκλητήριο γιὰ συστράτευση, γιὰ ἀγῶνα. Ὁ π. Βασίλειος δὲν κουράζεται νὰ ἐπαναλαμβάνει στὸ βιβλίο: «Ὁ ἀγῶνας δὲν εἶναι κομματικὸς, ἀλλ' οὔτε κἂν ἐθνικὸς. Ὁ ἀγῶνας εἶναι καθαρὰ πνευματικὸς».

Μὲ τὴν παρουσία μας ἐδῶ κάναμε τὸ πρῶτο βῆμα. Τὸ δεύτερο βῆμα: νὰ πάρουμε τὸ βιβλίο, νὰ τὸ μελετήσουμε, νὰ συνειδητοποιήσουμε τὶς δικές μας εὐθύνες γιὰ τὸ κατάντημα τῆς πατρίδος μας. Νὰ ἀναλογισθοῦμε τὶς εὐθύνες μας γιὰ τὰ παιδιά μας. Νὰ ἀφυπνισθοῦμε. Κοιμόμαστε στὴν πλειονότητά μας. Δὲν μᾶς ἐξύπνησε οὔτε ἡ φωνὴ τοῦ Ἰμάμη ἀπὸ τὰ Προπύλαια τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν!

Νὰμποῦμε ἐπείγοντως στὴν Ἑντατικὴ τοῦ νοσοκομείου ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Ἀνακαινιζόμενοι μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ, ὁδηγούμενοι ἀπὸ φωτισμένους Ποιμένας νὰ ἐνδιαφερόμαστε, νὰ πονᾶμε καὶ γιὰ τὰ πολιτικὰ πράγματα τῆς πατρίδος μας. Ὁ Χριστιανὸς εἶναι ἀγωνιστής. Ὁ ἀγῶνας μας διεξάγεται στὴν ἀρένα τῆς ὑπάρξεώς μας καὶ στὸν κοινωνικὸ στίβο. Γιὰ νὰ μὴ μένει μόνο λόγια αὐτὸ ποῦ ζητᾶμε ἀτομικὰ καὶ συλλογικὰ μὲ τὴν Κυριακὴ προσευχή: «Ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου. Γεννηθήτω τὸ θέλημά Σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς». Ὁ πνευματικὸς μας ἀγῶνας δὲν μπορεῖ νὰ ἀφήνει ἔξω τὸ κεφάλαιο πολιτικὴ ποὺ ἐπηρεάζει σὲ τέτοια ἔκταση καὶ σὲ τέτοιο βαθμὸ τὴν ζωὴ μας, τὸν λαὸ μας, τὸ ἔθνος μας. Νὰ σηκωθοῦμε ἀπὸ τὴν πολυθρόνα τῆς τηλεοράσεως. Νὰ ἀποτινάξουμε τὴν ἀδράνεια. «Ὁ

ἀγῶνας εἶναι καθαρὰ πνευματικὸς» γράφει ὁ π. Βασίλειος. Ἡ ἀγωνία μας γιὰ τὰ ὕλικά, τὰ οἰκονομικά νὰ γίνῃ ἀγῶνας γιὰ τὰ πνευματικά. Μὴ χάσουμε Χριστὸ καὶ ψυχὴ.

Τί μποροῦμε νὰ κάνουμε; Πολλά. «Ἀρκεῖ εἰς ἄνθρωπος ζήλῳ πεπυρωμένος ὅλον μετατρέψαι δῆμον» μας βεβαιώνει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Πόσο μᾶλλον ἂν εἴμαστε πολλοί!

Πιστεύουμε σ' αὐτὸ ποὺ γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμούντι με Χριστῷ»;

Ξέρω κάποιον ποὺ ἔχει τὸ ἔξης σύνθημα. Ἐνημέρωση, Εὐαισθητοποίηση, Ἐνεργοποίηση.

Νομίζω μποροῦμε νὰ τὸ κάνουμε κι ἐμεῖς πράξη καὶ γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας καὶ πρὸς τοὺς ἀδερφούς μας. Νομίζω ὅτι καὶ στὸ κεφάλαιο πολιτικὴ πρέπει νὰ δραστηριοποιηθοῦμε μὲ ὅποιους τρόπους μας φωτίσει ὁ Θεὸς νὰ διευρύνουμε τὸν κύκλο τῶν συνεργατῶν μας. Τὰ ζωντανὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἐνεργοὶ πολῖτες.

Οἱ Ποιμένες μας ἐλπίζω νὰ πειστοῦν ὅτι ἡ ΠΟΛΙΤΙΚΗ εἶναι ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ. Ἐδῶ ποὺ ἔχουν φθάσει τὰ πράγματα πρέπει οἱ Ποιμένες μας νὰ χάσουν τὸν ὕπνο τους. Ἀπὸ κοντὰ καὶ ἐμεῖς οἱ λαϊκοί.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προσοχή σας.

Νικόλαος Τσιρώνης
Οἰκονομολόγος

«Ὁ καιρὸς»

Πόσο θὰ πρέπει νὰ ἐπηρεάζει –καὶ πόσο ἐν τέλει ἐπηρεάζει– τὴν ψυχολογία καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου; Ξυπνᾶμε· πίνουμε τὸν καφέ μας· τὸ ρολοῖ δείχνει τίς πρωινές ὥρες· μία νέα ἡμέρα ξεκινάει – κι ἂς βρέχει, κι ἂς εἶναι συννεφιασμένος ὁ οὐρανός ἢ κι ἂς λάμπει κι εἶναι πεντακάθαρος.

Τὰ ἐρωτήματα ποὺ θὰ μᾶς βοηθήσουνε, ἂν τὰ θέσουμε συνειδητά, εἶναι: Ποιὸ εἶναι τὸ νόημα τῆς σημερινῆς ἡμέρας; Ποιὸ εἶναι τὸ νόημα τῆς καθημερινότητος; Ὑπάρχει κάποιος στόχος; Ὑπάρχει κάποιος σκοπός; Εἶναι ἐβδομαδιαῖος, μηνιαῖος, χρονιαῖος; Γιατί ζύπνησα;

Ἐφόσον ἔχουμε σαφεῖς ἀπαντήσεις στὰ ἐρωτήματα αὐτά, θὰ συνειδητοποιήσουμε ὅτι ὁ καιρὸς δὲν ἐπηρεάζει σὲ μεγάλο βαθμὸ ἕως σχεδόν καθόλου. Διότι πρωτίστως θὰ ἐκτιμήσουμε τὰ χρήσιμα βήματα ποὺ θὰ βαδίσουμε καὶ σήμερα, ὅπως καὶ θ' ἀναγνωρίσουμε τὴ σημαντικότητα τῆς ἀκόμῃ μίας ἡμέρας στὸν βίο μας, ἔχοντας τὴν εὐκαιρία νὰ τὴν βιώσουμε. Αὐτομάτως δηλαδὴ ἐπικεντρωνόμαστε στὴν ἐκτίμηση, στὴ γνώση, στὴν εὐγνωμοσύνη.

Δέν φταίει λοιπόν ό καιρός, φταίει ή καθημερινότητα! Δέν φταίει ή κατάσταση, φταίει ή έπιλογή. Δέν φταίει ή τοποθεσία, φταίει ό «έσωτερικός κόσμος». Δέν φταίει τό «βάρος», φταίει ή ανισορροπία. Δέν έχει κουραστεϊ τό σώμα, έχει κουραστεϊ ή ψυχή! Διότι χρειάζεται κι αυτή φροντίδα. Δέν θέλει απλώς μία ταινία, ένα φαγητό, μία βόλτα, ένα ποτό. Θέλει νά μήν προσπαθοῦμε νά «ξεχνιόμαστε» από συνήθεια, αλλά νά θυμόμαστε ότι ζει αιωνίως στ' αλήθεια. Γι' αυτό άνησυχεϊ, γι' αυτό ένοχλεϊται άπ' τόν καιρό, διότι δέν φροντίζουμε νά νιώθει τακτοποιημένη. Σ' αυτήν την αστοχασία αφιερώνω και τους ακόλουθους στίχους μου:

*«Κοσμάκη, αλλοιώνεσαι,
βρέ, χάνεται ή οὐσία·
τά χρήματα μᾶς κάνουνε
νά νιώθουμε θηρία.
Τή λέξη άνθρωπιά
κηδέψαν στίς καρδιές μας·
φροντίζουμε τά σώματα,
μά όχι τίς ψυχές μας!»*

Άνθρωπιά έστί ενδιαφέρον γιά τήν ψυχή. Φροντίζω τά ψυχικά έστί άνθρωπιά. Κι ό συνάνθρωπος έχει ψυχή, άρα νοιάζομαι καί γι' αυτήν!

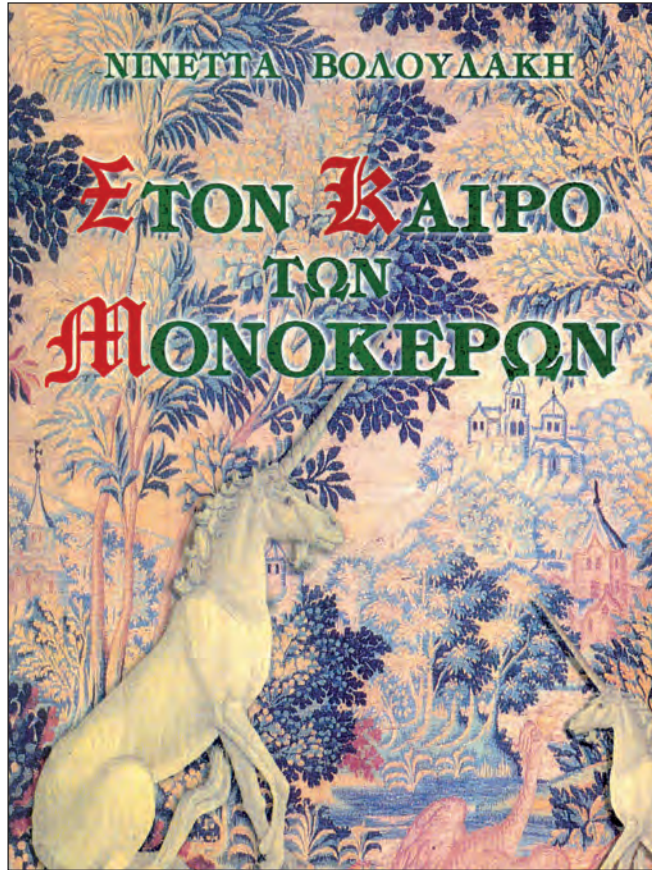
Χρυσοβαλάντης Χρόνης

[Σημείωση: Χρησιμοποιῶ τόν «λειτουργικό τονισμό», έπινόηση τοῦ κ. Γ. Μπαμπινιώτη.]

Σημείωση τοῦ έκδότη:

Τό τελευταίο κείμενο ίσως δέν εἶναι συμβατό μέ τόν αφιερωματικό χαρακτήρα τοῦ τεύχους, αλλά διορθώνει μία παράλειψη τοῦ προηγούμενου τεύχους τοῦ περιοδικοῦ μας. Θά μπορούσε νά μπεῖ καί στό έπόμενο, αλλά προτιμήσαμε νά καταλήξουμε μέ αυτό τήν αφιέρωσή μας στόν πατέρα Βασίλειο, γιατί ξέρουμε ότι τό πνεῦμα καί τό λεπτό χιοῦμορ τοῦ άρθρογράφου θά τόν έκανε νά χαμογελάσει καί νά τό θεωρήσει μία αἰσιόδοξη καί χαριτωμένη εἰσαγωγή γιά τό έτος πού τώρα ξεκινάει.

Ευχόμαστε σέ όλους σας, τούς άρθρογράφους καί τούς άναγνώστες μας, ένα νέο έτος γεμάτο έμπνευση, δημιουργία καί εύλογία από τόν Θεό μας.

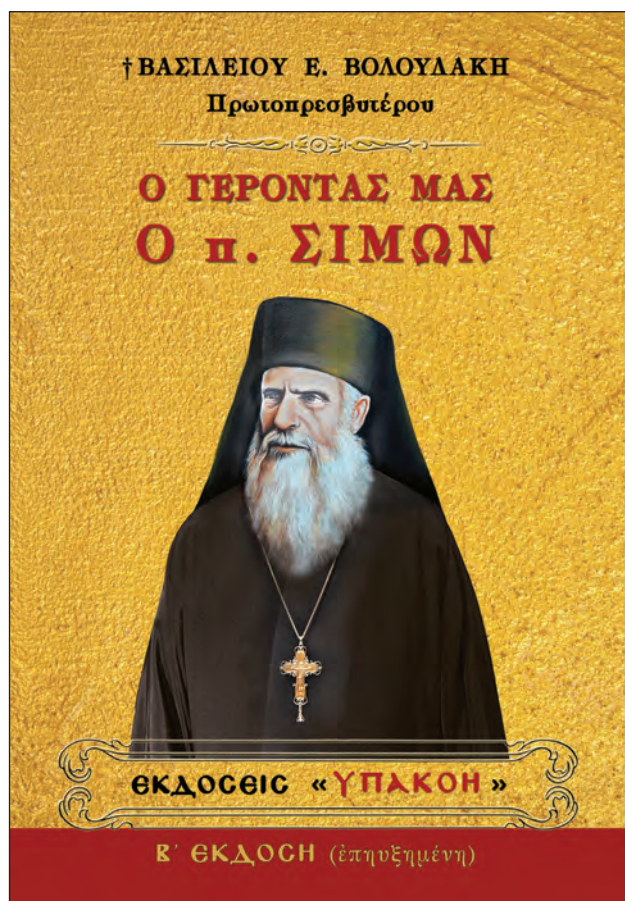
ΣΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΩΝ ΜΟΝΟΚΕΡΩΝ

Ο θρύλος λέει ότι οι μονόκεροι ήταν τά πιό ὁμορφα, τά πιό σπάνια, ἐλεύθερα κι ἀνυπότακτα ζῶα πού ἔζησαν ποτέ στήν γῆ. Οἱ μονόκεροι χάθηκαν ὅταν χάθηκε ἡ ἀθωότητα ἀπό τόν κόσμο...

Ὑπῆρχε καιρός πού κάποιοι σπάνιοι ἄνθρωποι ἔζησαν μέ ἀθωότητα καί τιμή. Καί τό πέρασμά τους μένει ἀκόμη ἀποτυπωμένο στό μέρος πού ἔζησαν. Ἄν κάποιος παρατηρήσει πολύ προσεκτικά, μπορεῖ ἀκόμα νά δεῖ τά ἴχνη τους. Κι ἂν ἀποκρυπτογραφήσει τήν σιωπή, μπορεῖ νά ἀκούσει τήν φωνή τους.

Ἕνα συναρπαστικό ἱστορικό μυθιστόρημα γιά τίς ἐποχές πού ἀλλάζουν, ἐνώ οἱ ἄνθρωποι γυρίζουν γύρω ἀπό τούς ἴδιους ἄξονες καί ἡ ζωή τοῦ ενός μπορεῖ ἀκόμα νά φέρει τήν λύτρωση στήν ζωή τοῦ ἄλλου.

Πῶς νά περιγραφῇ ὁ Γέροντάς μας, ὁ π. Σίμων; Ὁ βροντερός Προφήτης
μέ «πνεῦμα Ἡλιοῦ», ἀλλά καί μέ ἐσχάτη Ταπείνωση καί Ὑπακοή; Πῶς νά
περιγραφῇ ὁ Καθρέπτης τῆς Ἱερωσύνης, ὁ Πνευματικός, πού ἐνεργοῦσε
τόσο πολύ ἐξειδικευμένα σε κάθε πιστό, ὅπως τό «Μάννα ἐξ Οὐρανοῦ»;
Πῶς νά περιγραφῇ ὁ Μάρτυρας πού μαρτύρησε ἀπό μαθητάς του;
(Ἀπό τό ὀπισθόφυλλο τοῦ βιβλίου)

Τό τελευταῖο βιβλίο τοῦ πατρός Βασιλείου, τό ὁποῖο κυκλοφορήθηκε
περίπου ἕνα χρόνο πρό τῆς Κοιμήσεώς του. Σέ αὐτό περιγράφεται ἡ
ἰδιαίτερη καί σπάνια προσωπικότητα τοῦ σύγχρονου μεγάλου Γέροντος
ἀρχιμανδρίτου π. Σίμωνος Ἀρβανίτη, θαυματοργοῦ Ἁγίου τῶν τελευταίων
εἰσῶν, κοντά στόν ὁποῖο γαλουχήθηκαν στήν Ὁρθοδοξία ὁ ἴδιος ὁ π. Βασίλειος
καί ἡ πρεσβυτέρα του.
Ἡ πρώτη ἔκδοση ἐξαντλήθηκε καί αὕτη εἶναι ἡ δεύτερη ἔκδοση, μέ κάποιες
προσθήκες καί Εἰσαγωγή ἀπό τήν πρεσβυτέρα Ν. Β.

Όροι Χρήσης & Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας

1. Πνευματικά Δικαιώματα Περιεχομένου

Το σύνολο του περιεχομένου που φιλοξενείται στο παρόν ηλεκτρονικό περιοδικό, «Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΧΡΟΝΟΥ», το οποίο περιλαμβάνει, ενδεικτικά, κείμενα, άρθρα, γραφικά, φωτογραφίες, σχέδια, βίντεο και αρχεία ήχου (εφεξής το «Υλικό»), αποτελεί αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας των Εκδόσεων «ΥΠΑΚΟΗ» και προστατεύεται από τις κείμενες εθνικές, κοινοτικές και διεθνείς διατάξεις περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας.

2. Άδεια Χρήσης του Υλικού

Το Υλικό διατίθεται στους επισκέπτες/αναγνώστες του ιστοτόπου αυστηρά για προσωπική χρήση. Απαγορεύεται ρητά οποιαδήποτε άλλη χρήση, όπως ενδεικτικά η αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, μετάφραση ή τροποποίηση τμήματος ή του συνόλου του Υλικού, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του δικαιούχου.

3. Περιορισμένη Άδεια

Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η μεμονωμένη αποθήκευση ενός και μόνο αντιγράφου, τμήματος του Υλικού, σε έναν απλό προσωπικό ηλεκτρονικό υπολογιστή, αποκλειστικά για προσωπική και όχι για δημόσια ή εμπορική χρήση. Η δυνατότητα αυτή τελεί υπό την προϋπόθεση της μη απαλοιφής της ένδειξης προέλευσής του και της μη προσβολής των σχετικών δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

4. Πνευματική Ιδιοκτησία Τρίτων

Σήματα, ονομασίες ή άλλα προϊόντα και υπηρεσίες τρίτων που ενδέχεται να αναφέρονται στις σελίδες του παρόντος περιοδικού, αποτελούν πνευματική και βιομηχανική ιδιοκτησία των αντίστοιχων δικαιούχων. Η εμφάνισή τους στον ιστότοπό μας δεν θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως μεταβίβαση ή εκχώρηση άδειας ή δικαιώματος χρήσης τους.

5. Αιτήσεις Άδειας Χρήσης

Για οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με τη χρήση του Υλικού ή για την υποβολή αιτήματος χορήγησης άδειας αναπαραγωγής, παρακαλούμε επικοινωνήστε μαζί μας στην ηλεκτρονική διεύθυνση: verbalibris@gmail.com.

« Οἱ τρεῖς ὁρατοὶ κόσμοι,
τό διάστημα, ἡ γῆ καὶ ὁ ἄνθρωπος
εἶναι μόνο μία προβολή τοῦ ἀοράτου στό ὁρατό.
Ἡ ὁρατή φύση εἶναι ἡ ὑλική προβολή
τῶν ἁϋλων, ἀόρατων σχέσεων, «τῶν λόγων» τοῦ Θεοῦ.

Καί ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος, εἶναι τό ἴδιο
καί ἀκόμη κάτι πολύ περισσότερο ἀπ' αὐτό,
ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἡ ὁρατή προβολή
τοῦ ἀοράτου προσώπου τοῦ Θεοῦ ».

Φιλοσοφικοὶ Κρημνοὶ
Ὁσίου Ἰουστίνου Πόποβιτς
Ἰ. Μονή Χιλανδαρίου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΥΠΑΚΟΗ»

ISSN 3057 4897